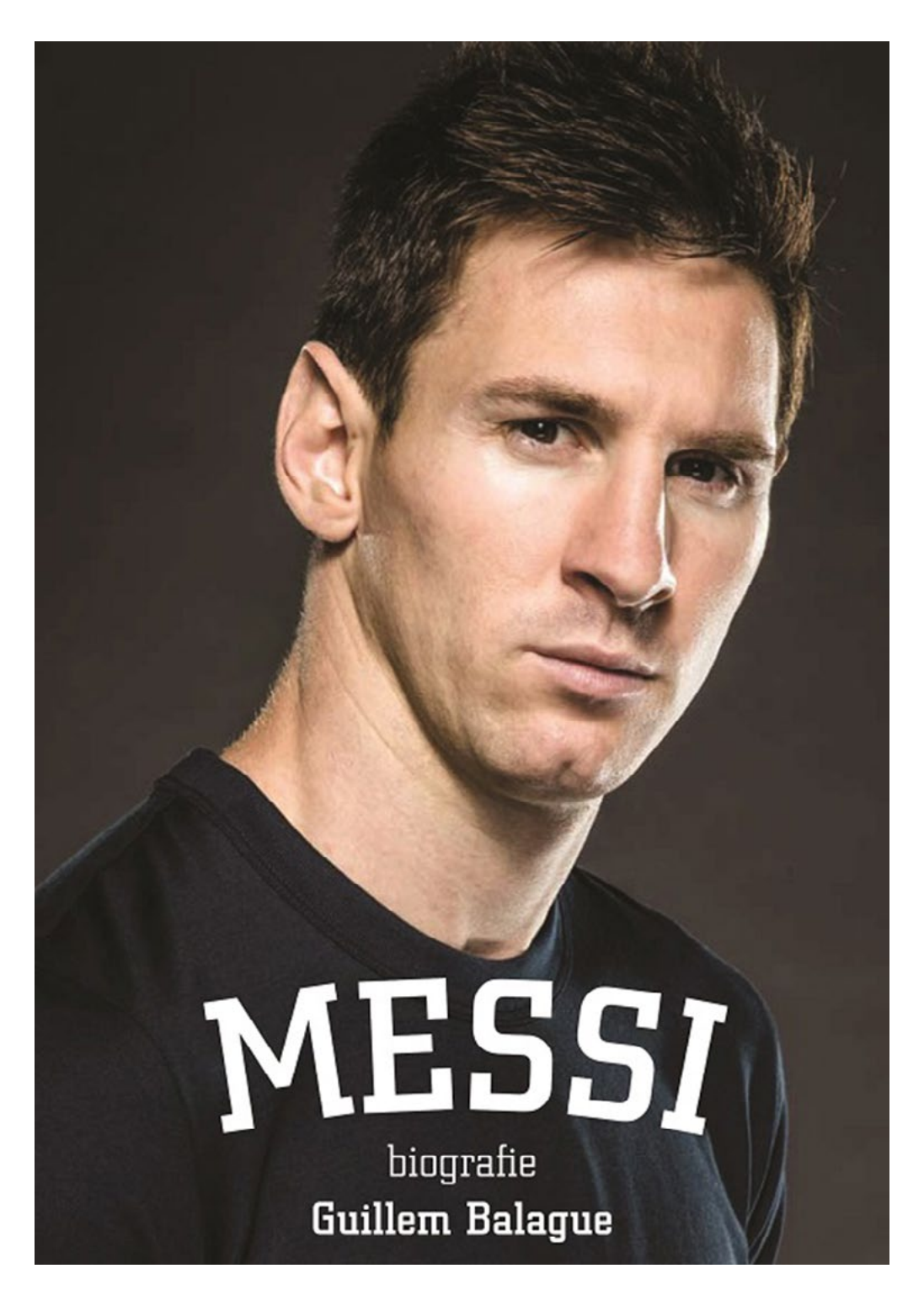

A close-up portrait of Lionel Messi, looking slightly to the right with a serious expression. He has short, dark hair and is wearing a dark t-shirt. The background is dark and out of focus.

MESSI

biografie
Guillem Balague

Messi: biografie

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz

Guillem Balagué

Messi: biografie – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Guillem Balagué

Messi

BIOGRAFIE

OBSAH

ÚVOD

ČÁST PRVNÍ V Rosariu /35

I.

**„Přihraj, Leo!“, volali. Ale on nikdy neposlechl
/36**

II.

Čekání na Lea /74

III.

Sbohem, Leo! /118

ČÁST DRUHÁ

V Barceloně /137

I.
**Přistání v Barceloně. Vlastně v Rosariu.
Což je v Barceloně... /138**

II.
Vlastní cestou /166

III.
Na cestě ke hvězdám /212

IV.
Rozlet pod Frankem Rijkaardem /260

V.
Frank Rijkaard. Na ústupu /305

VI.
**Leo se nenarodil geniální. Nikdo se tak nerodí
/342**

VII.
Jednání s Maradonou /394

ČÁST TŘETÍ

Na vrcholu /447

I.

Jak překonat rekordy /448

II.

Kam Leo kráčí /564

III.

Leovo mistrovství světa. Asi to tak mělo být /628

IV.

Thiago: Jasná desítka /664

Poděkování /674

Jmenný rejstřík /678

Bibliografie /682

*Věnováno mému otci, který začal znovu číst
Mé matce, nejsilnějšímu člověku, jakého znám
A Mirabel, mojí dobré víle*

Guillem Balagué je vůdčí postavou španělské verze fotbalového Sky Sports. Pravidelně navštěvuje ligové zápasy a každý týden má vlastní pořad *Revista de La Liga*. Je také britským dopisovatelem madridského deníku *AS* a spolupracuje s *El Larguero*, nejpopulárnější španělskou rozhlasovou show, která pravidelně láká 1,5 milionu posluchačů. Jeho články pravidelně najdete v magazínu *twentyfour7*, v *Bleacher Report* a dalším magazínu *Champions*, kde má svůj sloupek o mezinárodním fotbalu. Napsal bestseller *A Season on the Brink*, pohled do zákulisí liverpoolského týmu, který vyhrál v sezoně 2004–05 Ligu mistrů, a je také autorem oceňované biografie *Pep Guardiola: Another Way of Winning*, která vyšla v roce 2012.

PŘEDMLUVA ALEJANDRA SABELLY

Trenérem národního týmu jsem se stal po turnaji Copa América, který se hrál v Argentině. Reprezentace vypadla, aniž by prohrála jediný zápas: dvakrát remizovala a vyhrála nad Kostarikou ve skupinové fázi, pak hrála nerozhodně s Uruguayí ve čtvrtfinále, ale vypadla na penalty. Když tak silný tým s tak kvalitními fotbalisty hraje na velkém turnaji, všichni Argentinci jsou zklamaní, pokud ho nevyhraje. A to i v případě, jako je tento, kdy neprohráje jediný zápas.

Je běžné, že hráči mají na začátku nové éry, s příchodem nového trenéra, velká očekávání. Argentina procházela slabším obdobím, nepostoupila mezi nejlepší čtyři na Copa América. Cítil jsem v týmu rozporuplné pocity – navzdory zklamání jsme všichni měli dostatečnou motivaci posunout se dál, vrátil se optimismus.

S Leem jsem poprvé mluvil v Barceloně, v roce 2011, chvíli po svém jmenování. Chtěl jsem se setkat se všemi hráči, kteří nastupují v Evropě. První zastávkou bylo Portugalsko, pak Barcelona. Lea jsem osobně neznal, ale chtěl jsem se pobavit s ním a s Javierem Mascheranem, kterého jsem už dříve potkal a který byl v té době v reprezentaci kapitánem. Přicestoval jsem, abych navrhl, že pásku by místo něj měl nosit Leo.

Chtěl jsem se hráčům představit a seznámit se s nimi, hlavně s těmi, které jsem do té doby neznal, – jako právě Lea. Ale otázka kapitána pro mě byla také důležitá. Šlo mi o to, aby každý věděl, že Leo je lídr a že tým povede svým vlastním způsobem. Bylo pro mě zásadní, aby ho tak všichni ostatní hráči brali.

Po setkání s Leem a Javierem jsem odletěl do Itálie. Nechal jsem je, aby spolu všechno probrali a dali mi vědět, k čemu došli. Myslím, že to byl Javier, kdo mi nakonec zavolaal a řekl: Ano, Leo bude kapitánem.

Pak jsme se znovu potkali v Indii, kde reprezentace hrála jednu z prvních zápasů pod mým vedením: nejdříve přátelské utkání s Venezuelou, poté s Nigérií v Bangladéši. Ale jestli nějaký zápas symbolizoval začátek nové éry, určitě to byl ten proti Kolumbii v jihoamerické kvalifikaci o mistrovství světa v Brazílii v roce 2014. Hrálo se v Barranquille, v šíleném dusnu, ale kluci dokázali překonat těžké

chvilu a otočit zápas, který se nevyvíjel dobře. Prohrávali jsme 0:1 po gólu Dorlana Pabóna, kdy se míč odrazil do branky od Mascherana. Naštěstí Messi vyrovnal a Agüero chvíli před koncem dal branku na 2:1.

Jak často říkám, ve fotbale občas zažijete zlomové zápasy. Takové, které dokáží tým nakopnout, stmelit ho hned na začátku nové cesty. Myslím, že právě tímhle utkáním to pro nás začalo. Po něm jsme začali budovat tým, ve kterém k sobě všichni měli blízko, což je zásadní. Když se tohle povede, přijdou i výsledky, kluky baví hrát spolu a mohou dosáhnout vysoko. Je to perfektní cesta, vlastně ta jediná, kterou můžete překonat nedostatky.

Lidé se mě ptají, jestli právě tenhle zápas určil nejen budoucnost národního týmu, ale i Lea. Protože po něm ho lidé v Argentině začali vnímat jinak. Určitě tím ta změna začala, ale vidím ještě jeden důležitý moment – 29. února, den, kdy jsme hráli ve Švýcarsku. Předvedli jsme tak skvělý výkon! Leo nastřílel hattrick, svůj první v reprezentaci. V Barceloně se mu to povedlo nesčetněkrát, ale tohle byl první v modrobílém argentinském dresu. Později ve stejném roce to ještě zopakoval proti Brazílii...

Ale abych odpovídal: Ano, zápas s Kolumbií byl jak z fotbalového, tak z trenérského pohledu tím, který nám zvedl sebevědomí. Přesně to jsme potřebovali.

O Leovi můžu říct, že je velmi klidný člověk. Má v sobě přirozené vůdcovské schopnosti, které vychází z toho, na jak úžasnou úroveň se ve fotbale dostal. A co je ještě důležitější: jako lídra ho všichni uznávají.

Rád dávám všem hráčům na hřišti volnost, o Leovi to platí také. Fotbalisté žijí pod tlakem, proto jim na hřišti dopřávám svobodu. Pozice kapitána přináší větší zodpovědnost, ale to Leo dobře ví. Pomáhá mu, aby dospíval a rostl, což je dobré i pro jeho spoluhráče.

To, jak ke spoluhráčům mluví a o čem se baví, zůstává v kabině. Ale můžu prozradit, že pod jeho vedením jsou kluci šťastnější, dodává jim klid. V týmu je pohodová a veselá atmosféra, což je rozhodující.

Právě to je mix, který Messi sám potřebuje, aby mohl ukázat, co umí. Potřebuje se cítit v pohodě a hlavně potřebuje volnost. Uvědo-

mit si, že dokáže na hřišti udělat to, co je v daný moment nejdůležitější – ať už je to cokoli. Vlastně s ním probírám jen ty nejnnutnější věci. Nechci na něj vytvářet ještě větší tlak, protože fotbalisté dobře vědí, jak je který zápas důležitý a co od nich tým potřebuje.

Když mluvíme o Messim, musím zmínit to, jak na sobě pracuje. Jak se říká: Nejtěžší není dostat se na vrchol, ale udržet se na něm. To, že vyhrál čtyřikrát za sebou Zlatý míč, je důkazem toho, jak se pořád zlepšuje. Vyhrát tuhle anketu jednou je těžké, ale dokázat to čtyřikrát v řadě? To už je jasný důkaz toho, kam až se jako hráč posunul. Během posledních několika let dospěl jako člověk a jako fotbalista získal schopnosti, díky kterým se mohl neustále zlepšovat. Je těžké se udržet na top úrovni, nebo ji dokonce ještě překonat. Ale on to dokázal.

Jsem si jistý, že mu pomohlo i to, že se v národním týmu stal kapitánem. Abyste mohli růst jako fotbalista i člověk, potřebujete cítit důvěru všech lidí okolo.

Rok 2012 byl pro Lea v národním týmu skvělý: dokázal, jak během let dospěl. Když někdo řekne, že fotbalista se dostal na vrchol, co musíte udělat? Nechat ho, ať si dál poradí sám? Pro mě je důležité, aby se stále učil a zlepšoval. Žádný hráč není nikdy tak dobrý, aby nepotřeboval slyšet užitečnou radu.

Co všechno Leo dokáže, se dá krásně doložit na úvodním utkání sezony 2013–14, ve kterém Barcelona porazila Levante 7:0. Když chce získat míč, jde do souboje s obrovským odhodláním a není spokojený, dokud ho nezíská. V tom zápase to dokázal: vybojoval míč a byl z toho třetí gól. Viděl jsem ho dávat góly hlavou, jako by byl rozený hlavičkář. Hlavně je ale jedním z těch výjimečných hráčů, kteří se pořád zlepšují.

V Barceloně často nastupuje na pozici hrotového útočníka, v národním týmu jsme ho začali používat na stejném postu, protože jsme viděli, jak dobře to funguje. Leo je v tomto prostoru častěji u míče, a čím častěji je u míče, tím lépe pro všechny okolo. Protože je vyspělý, sebevědomý a inteligentní, byla by škoda ho „utopit“ na kraji hřiště. Higuaín a Agüero mu vytvoří prostor, Di María hraje na křídle a Leo si může ze své pozice sám určit, kam chce hru směřovat.

Je zřejmé, že s těmito hráči po boku je Leo nebezpečnější a naopak – s ním na hřišti roste jejich síla.

Aby všechno fungovalo, chci po všech hráčích, aby udělali něco extra, když potřebujeme vybojovat míč zpátky. Pomoci těm vzadu, víc se obětovat. I Leo musí víc bránit. Nikdo po něm nechce zázraky, ale hlavní sílu může on i spoluhráči ukázat až ve chvíli, kdy mají míč u nohy. V tom momentu Leova práce přináší ovoce.

Nejlepší hráči světa většinou nastupují za nejlepší týmy, mají nejdelší sezonu a hrají nejvíc zápasů. To je přirozeně odlišuje od ostatních. Důležité je, aby si vrcholnou formu udrželi i na mistrovství světa. Některým se to podaří, jiným ne. My teď máme tým, který hraje dobře, drží při sobě a působí jako tým v pravém slova smyslu, což se potvrdilo třeba v přátelském utkání s Itálií 14. srpna 2013. Ale je pravda, že žádný tým, za který nastupuje Messi, nemůže být bez něj stejný jako s ním. Musíme se zbavit pocitu, že bez Lea nemůžeme vyhrávat. Takové úvahy samozřejmě ovlivňují morálku. Ale v tom utkání s Itálií jsme i bez Lea hráli skvěle. Není pochyb o tom, že i bez něj můžeme fungovat. Ale je nenahraditelný. A v tom, co říkám, není vůbec žádný rozpor.

Messi je náš symbol, náš vojevůdce. Výjimečný hráč, který hraje ve výjimečném týmu. A možná nejlepší fotbalista všech dob.

ÚVOD

Kde je Leo?

Tuhle větu měli na jazyku všichni, kdo chodili s Leem do třídy na střední školu Juana Mantovaniho. Škola stála ve čtvrti Las Heras, v jižní části argentinského města Rosario, blízko jeho domova. Leo už týden nepřišel do školy, což se, pokud zrovna nebyl nemocný, prakticky nestávalo. Jeho lavice byla prázdná, a když někdo o přestávce vytáhl míč, hra bez něj byla ještě podivnější. Na škole byste marně hledali fotbalové hřiště, zatímco to dětské bylo pořád zaplněné a na kolektivní hry nebylo moc prostoru. A když tu nebyl Leo, lákalo ještě méně. Už pár dní ho ve škole nikdo neviděl.

Bylo září, tři měsíce před koncem školního roku, který v Argentině začíná v prosinci. Zrovna vrcholilo období zkoušek a Leo nikde. Někdo se za něj zeptal, jestli by nemohl dělat zkoušky jindy nebo jestli by nemohl dostat nějakou práci na doma.

Ne, to by nemohl.

Přijde dneska Leo?

Spoluhráči z klubu Newell's Old Boys, který sídlí přímo v Rosario a kde Leo odmalička hrál, se ptali stejně jako spolužáci ve škole. Už zmeškal několik tréninků v akademii Malvinas, a dokonce nepřišel ani na víkendový zápas. „Žloutenka,“ řekl někdo. „Má žloutenku.“ Aha, tak to bude ono. Nikdo z kluků sice přesně nevěděl, co taková nemoc obnáší, ale už ten název zněl strašně. Tušili, že kdo něco takového chytne, určitě nemůže hrát fotbal. „Jo, Maestro má žloutenku.“ Tak to zkrátka bude.

Maestro. Ve škole mu říkali taky *el Piqui* čili Drobeček. Ale pro dospívající kamarády z týmu (mezi nimiž se jinému říkalo Clark Kent a dalším Galicijec, Chrt nebo Korejec – kvůli účesu) byl prostě Maestro. V Argentině je přece každý fotbalista známý pod přezdívkou. Podle toho vypadala i týmová soupiska. Jméno, datum narození, výška a přezdívk: Myš, Prcek, nebo třeba Dehet.

Kam se jen ten Leo poděl?

Adrián Coria, jeho trenér v době, kdy Leo začínal hrát fotbal jedenáct na jedenáct, pozoroval tu rozmanitou skupinku kluků, ale ani on netušil, co se s tím klukem stalo. Trochu divné, vypařit se zrovna v září. Vlastně to bylo víc než jen divné. Pro Coriu to byl problém: vyhrávat bez Lea by bylo mnohem těžší. Někdo zavolał Quiquemu

Domínguezovi, jeho bývalému trenérovi z Newell's, ale ani on netušil. „Nevím. Fakt nevím, kde by mohl být.“ Ale i on tušil, že se něco děje. Leo byl sice vždycky spolehlivý kluk, ale když o rok dřív vyrazil na zkoušku do River Plate, taky nikomu nic neřekl. Že by ho River nakonec přece jen zlákal? Někdo přece říkal, že má žloutenku.

Pár dní před tím u Messiových doma zazvonil telefon: „Vemte toho kluka a hned přijďte.“ Tak dlouho na ten den čekali, a teď se najednou všechno semlelo tak rychle. Museli se na cestu do Evropy trochu připravit.

V Newell's nikdo nic nevěděl. Žádný z trenérů, technický ředitel ani hráč netušil, co se děje. Ani Leo, ani jeho táta Jorge, který měl vždycky synkovu kariéru pod kontrolou, nechtěli nikomu nic říct. Nebyl pro ně problém udržet tajemství. Oba umí být diskrétní, zdrženliví. V tom jsou si hodně podobní.

Novináři z deníku *La Capital* jako by tušili, co z Lea vyroste – už jako klukovi mu věnovali celou stranu. Tu první. V kalendáři bylo 3. září 2000 a titulek hlásil: „Výjimečný Malomocný kluk“. Malomocný? Ne, to Leo nebyl. Tak se říkalo všem, kdo za Newell's hráli – od chvíle, kdy klub v roce 1920 sehrál charitativní zápas, jehož výtěžek šel na kliniku, kde se tehdy malomocní léčili. Pod zajímavě znějícím titulkem svítila Leova fotka v dresu Newell's.

Vyprávěl, že vždycky bude „malomocným“, vášnivým fanouškem klubu, který pro něj byl odmala „vším“. Právě vyhrál se spoluhráči titul ve své věkové kategorii, na to byl hrdý. A svým klidným rozvázným hlasem (prý bylo těžké ho přimět, aby se do kamery usmál) líčil novináři některé ze svých snů. Chtěl být tělocvikářem. A k tomu hrát první ligu, samozřejmě.

No a také se dostat do argentinské mládežnické reprezentace. Bylo to ještě daleko, ale ano, samozřejmě, dostat se do národnáku, to by byl sen. Co prozradil dál? Že jeho oblíbeným jídlem je kuře. Oblíbená kniha? Hmmm... Bible. To bylo první, co ho napadlo. Ne, žádný velký čtenář nikdy nebyl. Kdyby nehrál fotbal, jaký jiný sport by si vybral? Musím na to odpovídat? Ano? Tak tedy asi házenou. Opravdu sám sebe viděl v budoucnu jako tělocvikáře. Tělocvik byl ve škole jediný předmět, který ho bavil.

Článek vyšel v novinové příloze určené pro rojinegros, tedy červenobílé – tak se kvůli barvě dresů říká fanouškům Newell's. Text začínal slovy: „*Lionel Messi hraje desátou ligu a je enganche, tvůrce hry. Je ještě kluk, ale už teď je jedním z největších talentů klubové akademie a má před sebou velkou budoucnost. Není vysoký, ale umí přejít přes jednoho i dva hráče, kličkovat, dávat góly a nejšťastnější je, když má míč u nohy.*“

Leo tehdy byl na první straně přílohy, ne na titulní. Tahle výsada připadla Claudiu Parisovi, hráči z áčka, který se jen pár dní předtím rozhodl v klubu zůstat. Ale černobílá fotokopie článku si i tak našla cestu přes Atlantik.

Jorge, Leo a rodinný kamarád, se kterým vyrazili na letiště v Ezeize, o textu klábosili po cestě z Rosaria do Buenos Aires. Trmáceli se tři a půl hodiny, ale Leovi připadala cesta mnohem delší. Nudná. Seděl na zadním sedadle, koukal z okna a neviděl nic než údolí a dopravní značky.

Bylo 17. září 2000. Neděle.

Z Ezeizy letěli do Barcelony a věděli o tom jen jejich nejbližší a ředitel Leovy školy.

Před nimi byla čtyřiařicetihodinová cesta.

„Ta cesta byla fajn, protože to pro mě bylo něco úplně nového. Nikdy předtím jsem neletěl letadlem, nikdy jsem necestoval tak daleko. Užíval jsem si to, dokud se letadlo nezačalo trochu třást,“ vzpomínal později Messi v rozhovoru pro *Revista Barça*, klubový časopis Barcelony.

Paměť si s vámi občas může pěkně pohrávat. Ve skutečnosti se letadlo zmítalo v dost silných turbulencích. Když se podávalo první jídlo, Leo nesnědl ani sousto. Místo toho spal, natažený přes tři sedadla. Z krátkých kalhot mu čouhaly malé hubené nožičky. Bylo mu nevolno, žaludek se mu obracel. Spal špatně, onemocněl.

O mnoho let později mu bylo podobně zle skoro pokaždé, když měl vyběhnout na hřiště. Někdy se sám sebe ptal, jestli mu tehdy v letadle bylo opravdu špatně jen z turbulencí.

Do Barcelony dorazili v pondělí 18. září, v pravé poledne. Sedm měsíců poté, co Jorge natočil video, na základě kterého někteří

začali Lea označovat za nového Maradonu a jiní – ti, kteří mu byli nejbližší – si uvědomili, že pokud všechno půjde podle plánu, může to se svým talentem dotáhnout do světa profesionálního fotbalu.

Někdo malému Messimu přinesl kilo pomerančů a pár tenisových míčků. Řekli mu, aby s nimi týden trénoval. O sedm dní později vznikla „véháeska“, která zachytila, jak Leo udělal s pomerančem 113 nožiček. S tenisovým míčkem to bylo ještě snazší: 140 *jueguitos*, jak nožičkám říkají v Argentíně.

Opodál ležel pingpongový míček. „Dejte to Leovi!“ Dali mu to. Dvacet devět dotyků. Jen si to zkuste! Zvládnete aspoň tři? Leo má před vámi velký náskok. Od mala strávil celý den – a opravdu každý den – s míčem u nohy. Mezi zápasy, při zápasech, doma, na školním plácku. Každý den.

O osm let později Mastercard použil útržky z videokazety ve své reklamě. Můžete si ji najít na Youtube.

Ale tehdy, od února 2000, kdy video vzniklo, řešila Messiho rodina důležité otázky. „Kdy poletíme? Kam poletíme? A poletíme vůbec?“ To téma probírali denně. Nejistota se mísila s natěšením.

To video, spolu s dalším, na kterém Leo na klubovém hřišti v dresu Newell's probíhá s míčem u nohy mezi kužely a kličkuje, přistálo jednoho dne na stole Josepa Marií Minguely, známého hráčského agenta, který měl dobré kontakty v Barceloně. Dokonce byl členem klubu.

Ze začátku si nebyl úplně jistý. Leo byl ještě malý kluk, pocházel zdaleka. Ale nakonec, o pár měsíců později se Minguella nechal přesvědčit. Částečně tím, co viděl na videu, trochu i naléháním kolegů, kteří v Messiho budoucnost hned uvěřili. Rozhodl se na tenhle „projekt“ vsadit. A přesvědčit Barcelonu, aby Lea pozvala na zkoušku.

Jen chvíli předtím, než se o Lea začal zajímat Real Madrid.

Ze své kanceláře Minguella zavolal do Argentiny. Messiovým řekl, aby si zabalili a vyrazili do Barcelony tak rychle, jak to jen půjde. „Vemte toho kluka!“ Leo se mohl chystat na svůj první let. A rovnou přes Atlantik, do Evropy.

V rozpálené Barceloně na konci léta vystoupil z letadla třináctiletý argentinský kluk s kouzelnýma nohama a zavazadlem v ruce. Měl

v hlavě sen o tom, jak uspěje v konkurenci nových soupeřů, s novými spoluhráči. Ve velkém klubu, daleko, tak daleko od domova.

Ti, kdo ho viděli poprvé tak maličkého, byli přesvědčení, že Barcelona udělala hroznou chybu. Všechna ta snaha kvůli... Tomuhle? Jak by se mohl někdo tak prťavý stát dobrým fotbalistou?

„Začal jsem Barcelonu sledovat v době, kdy tu hrál Ronaldo. A krátce potom přišla moje šance. Abych řekl pravdu, tehdy jsem se hodně těšil, moc jsem sem chtěl jít, protože jsem chtěl poznat to, co jsem předtím sledoval z velké dálky. Ale když jsem tu pak najednou byl, nedokázal jsem si představit, jak moc těžké to všechno bude,“ líčil Messi pro *Revista Barça*.

To nebyl Lionel Messi, kdo tehdy přicestoval do Barcelony. Byl to jen natěšený malý kluk.

Dave Sadbury v písni „The King of Rome“ zpívá o tom, že když žijete v zapadákově, jako je West End, čtvrt ve městě Derby, nemůžete si splnit své sny: „Člověk se může plazit nebo se naučí létat. Ale když žijete tady, země je setsakra blízko.“ V Rosariu bylo „naučit se létat“ v roce 2000 těžší než kdy jindy.

Newell's zahodili svou šanci, když odmítli Messiho rodině pomoci. Musela sehnat hodně peněz, aby zaplatila Leovi hormonální léčbu, kterou tak moc potřeboval, aby mohl vyrůst. Kdyby tehdy Newell's zaplatili, malý Leo by nikdy z Argentiny neodešel.

V té době neexistoval nikdo, kdo by letěl přes Atlantik tak mladý, aby se v Evropě pokusil najít fotbalové štěstí. Třináctiletí kluci kvůli tomu rozhodně neopouštěli Argentinu, ani pro evropské kluby nebylo běžné, že by se snažily získat hráče v tak nízkém věku. Nikdo nikdy předtím nedostal takovou šanci tak brzy. A doma v Las Heras přitom nikdo neměl nejmenší tušení o tom, co se děje. Leo má žloutenku. Jo? Aha, tak takhle je to.

Minguella se mezitím v Barceloně dozvěděl, že pokud španělský klub zaplatí nákladnou hormonální léčbu a zároveň najde práci pro Messiho otce – což byla podmínka pro přestup tak mladého hráče – Leo přijde. Lehce ho sice naútkly i Real a Atlético Madrid, ale nic konkrétního z toho nevzešlo. Pokud Barça bude mít zájem, bude to

lepší než cokoli jiného – to běželo hlavou všem, kdo se snažili přestup dotáhnout.

Josep María Minguella: Většina z nás nebyla zvyklá jednat s tak mladými hráči. Třeba já jsem se poprvé setkal s Pepem Guardiola, nebo spíš on se mnou, když mu bylo dvacet. Takže jsem se stal jeho agentem v době, kdy nakukoval do áčka Barcelony. Celý ten cirkus, který se dnes odehrává kolem kluků, kterým je dvanáct, třináct nebo čtrnáct, tehdy neexistoval. Takže když mi známí z Argentiny řekli o klučinovi, který je podle nich výjimečný, moje první reakce byla: Dobře, co budeme s klukem v jeho věku dělat? Měl jsem pochybnosti, ale naléhali na mě tolik, že jsem to začal brát vážně. Dostalo se ke mně video, na kterém získá míč u vlastní šestnáctky, proklíčuje přes tisíc soupeřů a dá gól. A musím říct... Ano, hned mi přišel výjimečný. O pár měsíců později jsem mluvil s prezidentem klubu Joanem Gaspartem, sportovním ředitelem Antonem Parerou a technickým ředitelem Charlym Rexachem.

Charly Rexach: Jednoho dne jsem byl hrát s Minguellou tenis a on mi řekl, že ví o klukovi, který je fenomenální... Trochu podobný Maradonovi. Ale to už jsem předtím slyšel tolikrát... Pak mi řekl, že je z Argentiny. Myslel jsem si: Aha, borec kolem osmnácti devatenácti let. Pak mi Minguella prozradil, že je mu třináct. Povídám mu: „Jseš blázen, nebo co? Myslíš, že bych šel do něčeho takového? Bez šance. Bez šance!“

Joaquim Rifé: Řídil jsem tehdy barcelonskou akademii. A přišla nám nabídka toho kluka vyzkoušet. Charly Rexach byl technickým ředitelem klubu a pochopitelně se soustředil hlavně na áčko dospělých. Ale byl dobrý kamarád s Josepem Maríou Minguellou, který Messiho lidem z Barcelony představil. A naslouchal tomu, co o tom klukovi říkal.

Charly Rexach: Všechno tady probíhá podle určitých pravidel. Když mi někdo řekne, že ví o klukovi – plácnu – ze Zaragozy, který je úžasný, zeptám se, kdo to je, na jaké pozici hraje a kam se na něj můžu přijet podívat. Pak pošlu dva nebo tři lidi, aby se na něj koukli, a když jeden z nich říká ano a druhý ne, jedu se nakonec přesvědčit

sám a rozhodnu to. Potom mu musíte najít místo v týmu a zařídit řadu dalších věcí. Další možností je, že bývalý hráč Barcelony, dejme tomu třeba Rivaldo, mi řekne: Hele, vím o dvanácti –, třináctiletém klukovi v Brazílii, ze kterého může být fantastický fotbalista. Okamžitě upozorním, protože když to řekne někdo jako Rivaldo, musíte to brát vážně. Když to řekne někdo jiný, nechám si to projít hlavou. Ale dokonce i když mi ho doporučí Rivaldo a řekne: Jeď se na něj podívat, řeknu ne. Pojďme to radši udělat naopak... Přiveďte ho sem, my ho necháme čtrnáct dní trénovat pod našimi trenéry v akademii a oni si ho prostudují. Pokud bude v prvních dnech nervózní, časem se z toho dostane. Představte si, jak by to vypadalo, kdybychom letěli tu dálku do Argentiny nebo do jiné vzdálené země, a ten kluk třeba onemocněl, nemohl hrát nebo cokoli jiného. Musí být opravdu hodně dobrý, abychom porušili naše pravidla a zvyklosti.

Josep María Minguella: Rodiče a ten kluk by stejně z Argentiny odešli. Kdyby nemohli zůstat v Barceloně, zkusili by jiné kluby. Říkal jsem Charlymu, že přicestoval kvůli léčbě, kterou kluby v jeho zemi nechtěly platit. A že Barcelona by musela tuhle zodpovědnost vzít na sebe.

Charly Rexach: Takže mi Minguella, kterému opravdu hodně důvěřuji, řekl: Je tu kluk, o kterém říkají, že je fenomenální. Tak co s tím uděláme?

A tak od chvíle, kdy Minguella poprvé viděl video s Leovými nožičkami a kličkami, uteklo pár měsíců. Hlavou mu pořád běželo: Já nevím, je tak daleko, ještě tak mladý... Jeho nerozhodnost dolehla k Messiho rodině až z Barcelony. Následovaly měsíce nejistoty. Co se asi stalo s tou kazetou? Mají zájem? Proč kontakt ochladl? Co bude s Leem? Co mu mají říct?

Charly Rexach: Řekl jsem Minguellovi, že nejsem připravený cestovat tak daleko a sledovat kluka, kterému je teprve dvanáct. Kdyby mu bylo osmnáct, dvacet... Tehdy jsem mu taky navrhl, že o Velikonočních nebo o Vánocích nebo kdykoli jindy musíme najít v kalendáři datum, kdy ten kluk přiletí s rodiči a na čtrnáct dní tu zůstane.

Rifé: Řekl jsem Rexachovi, že jsem naplánoval zápas, ve kterém se na toho kluka bude moci podívat.

Gaspart, Parera, Rifé, Minguella, Rexach... Barcelonská „vrchnost“ debatovala o třináctiletém klukovi z Argentiny. Těžké váhy. Význam jejich přítomnosti pro tak mladého kluka nemohl projít bez zájmu trenérů v akademii, kteří budou zodpovědní za jeho vývoj a trénink v příštích dvou týdnech. Týdnech, které rozhodnou.

Rodolfo Borrell: Pamatuju si, že jednoho dne mi v kanceláři někdo – už si nevzpomenu, kdo to byl – dal do roky černobílou kopii článku z argentinských novin, který pojednával o Messim. A řekli mi, že tenhle kluk přiletí na zkoušku. Už jsem tu kopii hledal, jsem si skoro jistý, že ji mají doma moji rodiče. Měl bych se po ní podívat. A pamatuju si to, protože to bylo poprvé, kdy jsem slyšel slovo „gambeta“ – tedy klíčkování. A také „enganche“, což je hodně „argentinské“ slovo pro hráče nastupujícího pod hrotovým útočníkem. Říkali mi, že ten klučina by měl být v mém týmu, protože se narodil v roce 1987. Vždycky jsem říkal, že důvod, proč jsem byl prvním Messiho trenérem, byl jediný: svěřili mi tehdy v Barceloně tým do čtrnácti let. Jsem si jistý, že jste slyšel o 10 000 trenérech, kteří tvrdí, že ho vedli jako první. Ne?

Na letišti v Barceloně na ně čekal Juan Mateo z Minguellovy kanceláře, který je zavezl na sever Barcelony, kde agent sídlil. Ve výstupu se Messiho poprvé potkali s Txiki Beguiristainem, budoucím sportovním ředitelem Barcelony a chlapíkem, který měl k Minguellovi velmi blízko. „Jsme z Argentiny“, řekl někdo z Leova doprovodu. Txiki pohladil chlapce po vlasech a prohodil: „Tenhle kluk musí být fakt dobrý. Je ještě tak malý, a už je tady.“

Poté co si promluvili s katalánským agentem, Jorge a Leo přejeli do hotelu Plaza. Barcelona jim vydaje za cestu, do kterých samozřejmě spadalo i ubytování, nezaplatila – to nedělala nikdy. Ale Minguella znal majitele hotelu, který stojí na náměstí Plaza España, a zařídil, že Messiho rodina může bydlet v pokoji číslo 546. S pěkným výhledem: z okna mohli spatřit haly barcelonského výstavního centra a v dál-

ce i Národní palác a fontánu Montjuïc, která v noci za zvuků hudby měnila barvy. O něco blíž byly věže postavené při příležitosti pořádání Světové výstavy v roce 1929, které lemovaly ulici Avenida Reina Maria Cristina. A v popředí fontána na Plaza España, klasické dílo španělské architektury. Sousosí kolem ní má symbolizovat řeky, které tečou do tří moří omývajících břehy Pyrenejského poloostrova.

Leo Messi nechal svá zavazadla v pokoji. Malý fotbalista se už cítil trochu lín, ale pořád byl zesláblý po dlouhém letu. Přesto Rifé řekl Jorgemu, že chce vidět Lea trénovat. Dnes. V šest hodin. A tak se musel sebrat a jít.

Rodolfo Borrell byl jeho prvním trenérem v Barceloně.

Rodo, jak mu říkají, který je teď ředitelem akademie anglického Manchesteru City, se v sezoně 2000–01 staral o áčko *Infantiles*, jak se jim ve španělštině říká. Tenhle tým vstoupil do historie. Cesc Fàbregas, Gerard Piqué, Marc Pedraza, Marc Valiente, Víctor Vázquez, Toni Calvo, Sito Riera, Rafael Blázquez... Jeden z nejlepších žákovských výběrů, jaký kdy Barcelona měla. A teď se k nim měl přidat další kluk, kterého předcházela hodně zajímavá pověst.

V pondělí odpoledne se ti, kteří měli akademii na starosti (Quimet Rifé, Quique Costas, Juan Manuel Asensi, trenéři Rodolfo Borrell, Xavi Llorenç a Albert Benaiges) potkali na hřištích číslo dvě a tři, hned vedle Mini Stadionu – jedno bylo travnaté, druhé pokrýval umělý povrch. Teď se sem všichni přišli podívat, jak kluci trénují. A hlavně ten nový.

Charly Rexach nedorazil, musel do Austrálie, kde sledoval fotbal na olympijských hrách v Sydney. Turnaj byl tehdy nabitý zajímavými hráči (mimo jiné Tamudo, Xavi, Puyol, Zamorano, Suazo, Mbooma, Lauren nebo Eto'o). Ale Rexach vlastně ani nechyběl, na starosti měl hlavně rozhodování ohledně áčka, akademii řešili jiní. A kdyby všichni souhlasili, ten kluk, kterého doporučil Minguella, by do Barcelony mohl přijít. Kdyby byli proti, nepřišel by. Charly zařídil zkoušku, nic víc dělat nemusel.

Messi byl před prvním tréninkem v klidu. Pořád mu po neklidném letu nebylo úplně dobře, ale uvědomoval si, že je v Barceloně, protože přesně tohle si přál. O tomhle snil. Měl maximálně týden

(pak se musel vrátit do školy), aby předvedl, co všechno s míčem dokáže. To byla ta jednodušší část.

Představte si, že jste nikdy dřív neviděli Camp Nou nebo Mini Stadion. Tak jako do té doby Leo.

Když přicházel k těm hřištím přilepeným k Mini, zmenšenině Camp Nou, „Blecha“ znejistěl. Váhavě postával před kabinami, bál se tam vkročit. Tak strašně moc se styděl... Začal se převlékat před kabinou, až po chvílce vešel dovnitř. Držel se stranou od ostatních, postával v rohu a doléhalo na něj napětí.

Představte si, že byste nikdy dřív neviděli Lionela Messiho. Tak jako ta skupinka kluků, kterým bylo stejně jako jemu. A jako ti trenéři, kteří o něm do té doby pomalu ani neslyšeli.

„Podívej na něj. Je moc malý,“ šeptali si kluci. Rodo mezitím přišel do kabiny. „Sedni si, chlapče,“ řekl Leovi, který ho ani nepozdravil, když vešel do dveří. Nebo aspoň ten zvuk, který vydal, nezněl jako přátelský pozdrav.

Pro Cesca Fàbregase a Gerarda Piquého, kteří se také připravovali na začátek tréninku, byl ten Argentinec jen další kluk, který přišel do Barcelony na zkoušku. Málokdy šlo o cizince, ale občas někdo ze zahraničí také dorazil. Každý měsíc se kabinou mihlo několik nováčků. Když se Leo převlékal v rohu, Rodo se přitočil k ostatním a kladl jim na srdce: „Buďte na něj opatrní. Je malinký, nesmíte mu nic udělat.“

Piqué: První týden byl Leo hodně, hodně osamocený. My ostatní jsme ve skupince mluvili, dělali jsme legrácky, ale on seděl na lavičce, až na jejím konci. Byl hodně ostýchavý, tichý. Až introvertní.

Cesc: Přicházelo k nám tolik nových hráčů, že nám to už ani nepřišlo jako něco důležitého. Ale jeho první den si pamatuju naprosto perfektně.

Zatímco si Messi bandážoval kotníky, kluci kolem ho pozorovali s úšklebkem na tváři.

Piqué: Byl fakt maličký, neřekl skoro ani slovo a nikdo nemohl tušit, co se za chvíli stane.

Leo měřil metr a čtyřicet osm centimetrů.

Cesc: Měl delší vlasy a mluvil měkkou a tichou argentinskou španělštinou. Tak, že jste ho skoro ani neslyšeli. Vlastně nemluvil skoro vůbec. Byl tenký jako nudle. Říkali jsme si: Tenhle borec tu jen zabírá místo...

Takový byl názor většiny.

Jeden z Borrellových asistentů pozoroval Lea s obavami. Všiml si, že si bandážuje kotníky, a zeptal se ho, jestli není zraněný. „Ne, ne, to je argentinský zvyk. Aby člověk předešel vyvrtnutí.“

Jinak Leo neříkal nic. A ostatní dvanácti – a třináctiletí výrostci si z něj hned začali utahovat: „Ten kluk je trpajzlík,“ smáli se.

Messi vyběhl na hřiště po boku Piquého, který vypadal, že je dvakrát vyšší. Leo mu sahal někam po pás.

Jorge byl na tribuně a v uších mu znělo to, co říkali všichni: „Je hrozně malý. Moc malý!“

Skupinka se začala rozcvičovat. Všechno s míčem. Nejdřív kontrola balonu. Jeden dotyk, dva, tři... Pak deset, jedenáct, dvanáct... „Hele, míč mu vůbec nespadne na zem,“ divil se jeden z diváků. Dvacet, dvacet jedna...

Cesc: Jakmile jsme začali něco dělat s míčem, hned jsme poznali, že je jiný než ostatní kluci, kteří sem chodili na zkoušku.

Pak Rodolfo Borrell nařídil cvičení, ve kterém hráči chodili jeden na jednoho a pak stříleli na branku. A když se k míči dostal Leo... Ostatní měli problém.

Cesc: Nejdřív ze mě udělal totálního panáka, pak dal gól. Jako malý jsem byl hodně dobrý v bránění situací jeden na jednoho. Ale teď jsem prohrával. Byl jsem zvyklý, že míč získávám snadno, ani nevím, jak se mi to dařilo. Ale on ze mě udělal takového hlupáka, že se mi ani nechtělo tomu věřit. Dobře, napoprvé to nečekáte, možná do toho nejdete úplně naplno. Ale on to opakoval pořád dál a dál.

Messiho talent oslňoval. Jeho kličky, zakončení, důslednost. Ostatní se bavili, když sledovali, jaké finty ten nováček ovládá. Hned si získal respekt. Od té doby každý, kdo mu řekl „prcku“, pronesl to slovo v dobrém. S obdivem.

Z tribuny jste mohli slyšet: „Páni! Wow! Tohle je teda fakt něco.“

Leo cestoval k Mini a přilehlým hřištěm metrem z Plaza España. Čtyři zastávky po zelené trase do Las Corts. Trénink nebyl každý den, takže s tátou a s Jorgeho nebo Minguellovými kolegy trávil čas procházkami po přístavu, občas se zašli podívat do muzea. Ale moc času tam nestrávili, na Lea moc nezapůsobilo. Turistický autobus je odvezl k Sagrada Família, do přístavu, do zoo. Prochodili Staré město. Úterý bylo volné. V pondělí, ve středu a ve čtvrtek byl součástí skupiny, která dělala na antukovém hřišti. V pátek se soustředili víc na taktiku, to už tolik nevyčínal. O víkendu měl také volno, protože samozřejmě ještě nemohl hrát zápasy.

Bylo pořád ještě slunečné září, ale horko už nebylo takové jako v srpnu. Ideální počasí na procházky v kteroukoli denní dobu. Argentinská „delegace“ tak cestovala do Sitges, strávila ráno na pláži a pak vyrazila na fotbal. Tehdy Messi poprvé vešel na Camp Nou. Tu první sobotu, kterou během svého pobytu ve Španělsku strávil, viděl Barcelonu hrát naživo proti Racingu Santander. Patrick Kluivert dal dvě branky, Marc Overmars přidal třetí. Svěřenci trenéra Llorençeerry Ferrera, ne zrovna nejpopulárnějšího kouče v dějinách klubu, vyhráli 3:1. Leovi na památku zůstala fotka z tribuny. Stadion mu připadal obrovitý, ale nechápal, proč lidé tak málo fandí.

Ještě chtěli vyrazit na zápas Barcelona–AC Milán, skupinové utkání Ligy mistrů, které se hrálo 26. září. Ale nedostali lístky. Italský tým vyhrál 2:0.

I ve volném čase byl Leo málokdy bez míče. V hotelové ložnici hrál s tátou hlavičkovanou, pak vzal míč na terasu, kde sváděl souboje s imaginárními soupeři. Snažil se udržet míč ve vzduchu, mazlil se s ním. A když už měl náhodou balonu dost, vyplnil zbytek času sledováním televize.

Moc toho nenamluvil. Nebyl ani tak bojácný, jako spíš introvertní, což dospělým, kteří s ním přišli do styku, připadalo roztomilé. Směrem ke spoluhráčům byl hodně nemluvný, hlavně v prvních dnech. Mimo hřiště měl spoustu času, který musel nějak „zabíjet“. Čekal, až se Charly Rexach vrátí ze Sydney, protože nikdo jiný nemohl jeho přestup definitivně posvětit.

Ale na hřišti to bylo něco jiného. Vedle nových spoluhráčů nevypadal jako ten vyplašený kluk, který den předtím chroustal pizzu, hamburger nebo talíř těstovin. Nebo se jen procházel, uzavřený ve svých myšlenkách.

Když byl na pokoji sám, nebo těsně předtím, než usnul, si pod světlem z lampičky vzal do ruky tlustou injekční stříkačku a dal tělu to, co potřebovalo.

Každý den to bylo stejné: trénink s míčem, návštěva města, pizza, odpolední trénink. A injekce.

„Leo, dělej, co umíš. Vezmi míč, nikomu nepřihrávej a běž rovnou k brance.“ Jorge Messi synovi radil, aby ukázal všechen talent, kvůli kterému se do Barcelony dostal. Zároveň tím reagoval na Borrellovo naléhání, aby Barcelona hrála fotbal na jeden dva doteky: „Chceme hrát svou vlastní hru. Ukažte se takoví, jací opravdu jste.“ Pokud Messi něco opravdu uměl, bylo to kličkování. Zatímco zbylí kluci přihrávali ostatním a drželi si striktně svůj prostor, Leo nabízel něco jiného. Něco víc.

A tak to šlo dál. Den po dni. Trénoval s mládežnickým áčkem, na konci dne si zahrál zápas za béčko. Táta ho sledoval z tribuny, nebo koukal zpoza plotu, který od sebe hřiště odděloval.

Jednoho dne nastřílel pět gólů a ještě dvakrát trefil tyč.

Hrál na sebe, ale dělal to s takovým přesvědčením a tak dobře, že by nemělo cenu mu to vyčítat. „Hraj na jeden dotek, Leo,“ křičel Rodo, ale ve skutečnosti to spíš připomínal ostatním. „Jeden, maximálně dva doteky.“ Leovi nikdo nemusel nic říkat. Hrál tak, jako vždycky: jen lehký dotyk míče, rychlost, přímočarost, klička doleva, klička doprava. Ostatní hráli fotbal, on si hrál s míčem – a v tom je velký rozdíl.

Další den se trefil šestkrát.

Jorge si nebyl jistý, jestli tlak synovi pomáhá, nebo škodí. Jednou mu jakýsi Minguellův kamarád navrhl, aby Lea za góly odměňoval dárky. Pokud se synovi líbil batoh nebo chtěl nové kopačky, za gól, nebo dejme tomu třeba za pět gólů, by je mohl dostat. Jorge trochu pochyboval, jestli by takový přístup pomohl, a nic měnit nechtěl. Ale Lea ten nápad motivoval. Dal čtyři góly, pátá střela narazila do břevna a zdálo se, že se od něj odrazila za čáru. Ne, ne, to nebyl gól, říkali mu. A Leo vyšiloval – to byl gól! V sázce byla kompletní sada sportovního oblečení. Následovala vyhrocená diskuze. A nakonec malý Messi dárek dostal.

Po prvním Leově týdnu v Barceloně se bývalý hráč klubu Migueli, který pracoval u mládeže, ptal: „Kdo je ten kluk, co přiletěl z Argentiny na zkoušku?“ Ukazoval na Lea, který v tu chvíli zrovna trénoval. „Tamhle ten malý klučina, ten uprostřed hřiště.“ Díval se na něj ve chvíli, kdy měl míč u levé nohy a čekal, až dostane od trenéra instrukce. „Ani ho nemusím vidět hrát fotbal. Stačí se podívat, jak stojí, a poznáte, že je dobrý fotbalista.“ Taková maličkost Miguelimu stačila. Nic víc.

Uhodil hřebík na hlavičku.

Bylo celkem pozdě, kolem osmé hodiny večer. Migueli se dál díval, jak chlapci trénují. „Co sakra ti lidé dělají? Proč ho ještě nepodepsali? Ten kluk se ze všech, co jsem kdy viděl, nejvíc blíží Maradonovi.“ Věděl, o čem mluví. Migueli, bývalý stoper, s Diegem Maradonou v Barceloně hrával.

Ale dny ubíhaly a Jorgemu nikdo nedal vědět, jak se věci mají. A Leovi už vůbec ne. Čekali na rozhodnutí Rifého a na návrat Rexacha, který byl pořád ještě pryč.

Jenže oni potřebovali zpátky do Argentiny, Leo už toho ve škole zmeškal příliš. Jorge původně trval na tom, že nesmí být pryč déle než týden. A teď už běžel osmý den...

Něco nebylo v pořádku.

Jedna věc v Messiho příběhu se často vykládá špatně. Říká se, že někteří trenéři v Barceloně nebyli přesvědčení o jeho talentu,

že si nebyli jistí, jestli ho klub opravdu má získat, že za jeho zády říkali něco jiného než z očí do očí. Jejich jména se nahlas nevyslovují, protože někteří z nich pořád ještě pracují v klubu. Jiní zase úspěšně působí jinde a mohlo by jim zničit pověst, kdyby se jejich špatný instinkt provalil. A Rexachovy vzpomínky jen vyvolávají další pochybnosti. „Byli lidé, kteří říkali: No, ten je opravdu malý. Měl by hrát spíš futsal nebo stolní fotbálek... To byla celkem obvyklá věc.“

Jenže ve skutečnosti zkouška probíhala dobře. Vlastně lépe než dobře, brzy bylo rozhodnuto. Stačilo pět minut jedné tréninkové jednotky, aby Messi dokázal, jak velký má talent. Z trenérského pohledu nebylo vůbec nutné, aby se Rexach na Messiho na hřiště dva nebo tři zašel podívat. On nemusel hlasovat o tom, jestli Barcelona Lea koupí.

Ale nakonec se na něj přece jen čekalo a Messiovi museli návrat do Argentiny odložit. Ředitel A-týmu dospělých by sice nemusel takové rozhodnutí dělat, ale zdálo se, že nikdo na sebe nechce vzít odpovědnost za případné riziko neúspěchu (nebo – v tom nejlepším případě – úspěchu), které se při přestupu třináctiletého argentinského kluka nabízelo.

Jak, proboha, tyhle pochybnosti vysvětlit?

Už jen to, že se do jednání o případném přestupu fotbalisty, který byl stále ještě dítětem, vložili vrcholní představitelé klubu (Rexach, alespoň na dálku, Minguella, Anton Parera, Rifé), bylo důkazem, že tohle bylo něco zvláštního, něco neobvyklého. Leo měl zastání na nejvyšších místech, a když se do jednání zapojilo tolik důležitých lidí, bylo jasné, že se něco děje. Nebo to tak alespoň vypadalo z pohledu těch, kteří Lea pozorovali od postranní čáry. Jeho případ se stal na několik týdnů velkým tématem diskuzí uvnitř klubu a vyvolával hned na začátku velká očekávání. Kolegové Rodolfa Borrella trávili všechnen čas pozorováním Lea. Debata se vlastně ani nevedla o tom, jak velký má talent, ale spíš o tom, jak jeho individuální schopnosti „našroubovat“ na zavedený herní styl, založený na týmovém pojetí.

Ale tenhle zájem mocných nebyl tím nejpodivnějším, co Leův možný příchod provázelo.

V roce 2000 ten nápad – přivést do Barcelony malého kluka z Argentiny – vypadal jako bláznovství. Nikdy dřív se nic takového nestalo.

Leův talent viděl každý na první pohled. Nejmenovaný člověk z klubu, který ho během těch dvou týdnů sledoval, popsal malého Messiho jako „*las ostia en patinete*“, což ve volném překladu znamená „rychlý jako blesk“. „Tehdy dělal to, co teď, jenom v menším měřítku“, popisoval nejmenovaný zdroj. Bylo by nespravedlivé tvrdit, že důvod, proč o Leovi možná někdo pochyboval, byl jeho malý vzrůst. Ve skutečnosti šlo o něco jiného.

Dnes je celkem běžné, že velké kluby získají kluka v jakémkoli věku a z jakékoli země světa. Dobře známé jsou případy, kdy týmy vedou boj o děti, kterým je teprve osm let. Ale v roce 2000 vstupovala Barcelona na neprobádané území. O pět let dřív, když získala dvanácti – nebo třináctiletého kluka z Mataró, Granollers nebo Santpedoru (měst vzdálených méně než hodinu jízdy z Barcelony), většina lidí by řekla, že odcházejí do daleka. O kategorii starší kluky si Barcelona brala z celého Španělska.

Ale teď se mluvilo o mladičkém Argentinci, který přicestoval na zkoušku a je mu teprve třináct... Počkat, vážně?

Na tohle téma existuje hodně studií. A na začátku tisíciletí se zkrátka tvrdilo: Nezáleží na tom, jak dobrý hráč je jako kluk, nikdo vám nezaručí, že se jednoho dne prosadí do áčka dospělých. Nebo že si vůbec bude fotbalem vydělávat. Další ze svědků nečekaného Leova příchodu vypráví: „Vzít ho od rodiny, od kamarádů, z rodné země, od toho všeho, co tam dobře zná a dostat ho do situace, ve které neexistují žádné záruky? Samozřejmě, teď je z něj nejlepší fotbalista světa a je to krásný příběh. Ale...“ Mládežnickí trenéři neměli rozhodování o jeho dalším osudu ve svých rukou, ale rizika samozřejmě probírali. Klub příliš nechtěl slyšet ani o příchodu mladých hráčů ze vzdálených měst ve Španělsku, vždyť by museli opustit domácí prostředí, školu. A bylo by normální a logické, aby se na Lea nahlíželo stejně. Oriol Tort, jeden z nejuznávanějších skautů, lídr a ideolog barcelonské akademie, vždycky prohlašoval, že ideální věk, ve kterém by měl hráč přijít do La Masía, je patnáct nebo šestnáct let. Tak se v roce 2000 přemýšlelo.

Tak jak to tedy bylo? Měli snad trenéři nedostatek povědomí o Leově talentu? Nebo byli proti přestupu proto, že tušili, jaký vliv může mít stěhování do neznámé země na celou Messiho rodinu?

Pro příklad: Andrés Iniesta. Jako malý chlapec (ve dvanácti letech, v roce 1996) hrál na národním turnaji v Brunete, kterého se účastnily mládežnické výběry týmů hrajících španělskou první ligu. Jak to tak bývá, velké kluby poslaly na turnaj své skauty. Nejlepšími hráči turnaje byli Iniesta z Albacete a Jorge Troiteiro z Méridy. Za druhé místo se žádná cena neudělovala, diskutovalo se jen o tom, kdo z těch dvou byl lepší. Barcelonský pozorovatel nechyběl, dělal si poznámky, pak promluvil s Iniestovými rodiči, dokonce už vypracoval návrh smlouvy. Ale nakonec se klub rozhodl, že Iniesta by měl ještě zůstat doma a že ho budou dál sledovat na dálku. V plánu bylo vzít ho do La Masía o dva roky později, kdy se dostal do věku kadeta.

Troiteirův otec se rozhodl jinak. Nastartoval auto a vyrazil z Méridy, tedy ze západu Španělska, přes celou zemi do Barcelony. Z jeho syna bude fotbalista, o tom není pochyb. Věděl, že Barceloně se Jorge líbil, a představa stěhování do Katalánska se zase zamlouvala rodině. Takže naznačil: buď ho chcete a podepíšeme smlouvu, nebo ho získá klub z Madridu či Valencie. Nebo kterýkoli jiný. Lidé z Barcelony upozorňovali, jaký vliv může mít stěhování na chlapcovo vzdělání, že to pro něj může být otřes. Ale otec trval na svém. Je to přece jeho syn a on ho dokáže dostat do velkého klubu.

Barcelona, navzdory počátečním námitkám, nakonec tlaku podlehl. Ten kluk byl technicky skvělý levý záložník, měl obrovský talent, což brzy měl ukázat v nižších soutěžích. Ale v celé La Masii nebyl jediný hráč v jeho věku. Vlastně tam byl tehdy jen jediný, kterému bylo méně než šestnáct. Takže co Barcelona udělala? Zavolala Iniestovým. Nechtěl by Andrés, který pocházel ze stejné oblasti, přijít do Barcelony spolu s Troiteirem a dělat mu společnost, aby nebyl tak osamocený?

Jorgeho Troiteira nakonec z La Masie vyhodili kvůli nedisciplinovanosti. Iniesta, který spoustu času probřečel ve svém pokoji na farmě, kde přesporní hráči bydleli, dal o mnoho let později vítězný gól ve finále mistrovství světa.

Slavná barcelonská akademie ukrývá plno strachů, pochybností, slibů, zároveň sází na silnou metodologii. Ale ani ta vám nikdy úspěch nezaručí.

Po těch osmi dnech tréninku Leo dostal otázku, jestli si pořád myslí, že by bylo fajn podepsat smlouvu s Barcelonou. Tím, kdo se ptal, byl Rodo Borrell. Leo řekl, že ano. Líbily se mu tréninkové metody, v Rosariu bylo všechno spíš o fyzice, zatímco tady se pracovalo s míčem – to ho bavilo. Užíval si to. A samozřejmě viděl, do jak velkého klubu přišel. A uvědomoval si, jaká výzva před ním je.

Chtěl zůstat.

Deset dní poté, co Messiho rodina dorazila do Barcelony, zůstávalo ve městě pár míst, která ještě neviděli. Ale už nezůstávaly žádné otazníky ohledně jeho fotbalového talentu. Vše bylo hotové, jasné. Už byl dva týdny pryč ze školy, což rozhodně nebylo v plánu. Bylo jasné, že Lea by chtěl získat jakýkoli klub, ale pro Barcelonu šlo v té době o první zkušenost s podobným případem. Nikdo nechtěl riskovat, všichni chtěli počkat na Charlyho.

Jorge byl připravený na návrat domů. „Zůstaňte ještě jeden den. Rexach se vrátí v pondělí,“ ujišťovali ho.

Prezidentův poradce konečně dorazil ze Sydney a potkal se s Rifém. Na stole bylo hodně témat, jedním z nich byl i ten malý argentinský kluk. „Nechte ho hrát s o dva roky staršími kluky. Chci vidět, jak si poradí, když bude hrát proti starším a větším,“ navrhl Rexach.

Charly Rexach: Vložil jsem se do toho, měl jsem rozhodnout. Ale kdyby mi ti, kteří ho sledovali předtím, řekli „podepiš ho“, dolů ke hřišti bych ani nešel.

Rozhodnutí mělo padnout druhého října. V šest večer. Místo tartanového hřiště, kde trénoval většinu času, měl tentokrát Leo hrát na hřišti číslo tři s umělým povrchem, schovaným hned za kuželnou. Vkročil na Mini Stadion.

A bylo to tady. Neexistovala cesta zpátky. Příští den museli Leo a Jorge zpátky do Argentiny. Leo se svými sto čtyřiceti osmi centimetry měl nastoupit proti klukům, kteří byli o dva roky starší než on.

Migueli přišel, aby se na něj podíval. A taky Rifé, samozřejmě. A Quique Costas, Xavi Llorenç, Albert Benaiges. A taky Rodolfo Borrell, který ho v posledních deseti dnech trénoval. Všichni seděli na lavičce náhradníků a dívali se.

Zápas začal. A Charly Rexach pořád nedorazil, zdržel se na obědě. Právě se vrátil z Austrálie a ještě trochu cítil časový posun.

Dvě minuty po začátku zápasu už ale šplhal do schodů vedoucích k hřišti.

Charly Rexach: Dělal jsem to samé co vždycky. Procházel jsem se kolem hřiště, a když jsem viděl, že je Leo u míče, zastavil jsem se.

Rexach prošel brankou, pak kolem rohového praporku a za bránu.

Charly Rexach: Bylo snadné si Lea všimnout, protože byl fakt maličký. Zajímavá podívaná, vidět ho mezi těmi velkými kluky.

Messi dostal míč ve středu hřiště, a ať už proti němu zrovna vyběhl kdokoli, snažil se přes něj přejít.

Jorge Messi: Carlos (Charly) přišel zrovna ve chvíli, kdy byl Leo v akci.

Charly Rexach: Jak jsem už říkal, šel jsem za bránu a procházel jsem se...

Leo přešel přes dva hráče, pak obešel i gólmana. A dal gól.

Jorge Messi: Skvěle to udělal! Gól!

Byl to jediný gól jeho týmu v zápase, který prohrál 1:2.

Rexach došel až k lavičce náhradníků. Ne k té první, ale ke druhé, na které seděli všichni trenéři.

Charly Rexach: Zabralo tak sedm nebo osm minut, než jsem hřiště obkroužil. Chtěl jsem si sednout na lavičku a...

Deset minut poté, co na hřiště číslo tři dorazil, už Charly Rexach zase mířil pryč. Sedl si jen na chvilku, pak se otočil a zase odcházel cestou, kterou předtím přišel.

Tak dlouhé čekání. A teď odejde, aniž by pořádně něco viděl!

Jorge Messi si myslel, že Rexach nevěnoval Leovi dostatek pozornosti. Rozhodně ne po tom, co všechno se synem v Barceloně prožil: nejdřív ta dlouhá cesta, pak dny čekání. Mohl si Charly všimnout těch pár věcí, které se Leovi v zápase povedly? Takhle se Jorge ptal sám sebe. Muselo ho to přesvědčit, aby si Lea nechal. Snad.

Když zápas skončil, Leo nic neřekl. Byl tichý a klidný jako vždycky, jenom poslouchal.

Část první

V ROSARIU

I.

**„Přihraj, Leo!“ volali.
Ale on nikdy neposlechl**

Kdo tam zůstane, je padavka!

Každou neděli tohle volání slyšel. Leo vždycky dorazil k babičce Celií a před jejím domem, na malém betonovém plácku, hrál hru zvanou rondos – tedy v češtině bago. S bratry Rodrigem a Matíasem. Někdy si to zase rozdali v nohejbalu. A jindy dorazili i bratrance Maxi a Emanuel. Třetí bratranec, Bruno, se Leovu strýčkovi Claudiovi a tetě Marcele narodil o pár let později.

Dva kameny jim posloužily jako tyče, když hráli jinou hru – kdo první nastřílí šest gólů. Tři, dva, jedna, jdeme na to!

Leova babička a její dcery, Celia a Marcela, mezitím v kuchyni připravovaly těstoviny s hustou omáčkou. Jejich manželé, Jorge a Claudio, spolu s dědou Antoniem vedli živý rozhovor na kanapi v malé úzké jídelně nebo na schodech ke dveřím. Ale uši a oči měli pořád nastražené a kontrolovali kluky, jak si hrají. Podívejte na ten první dotek. Sledujte, jak Emanuel vede míč. A hele, jak je těžké vzít balon Leovi, i když je pořád tak maličký...

„Dobře, Maxi, dobře,“ křičel Jorge, který dřív hrál v mládežnických týmech Newell's Old Boys, dokud nemusel odejít na vojnu.

Jde se jíst! Děti se hnaly dovnitř. Nechtělo se jim přerušit zápas, ale byly tak hladové, že to nešlo jinak.

Každý si musel umýt ruce, než usedl ke stolu. Ke stolu v tom skromném domě s dvěma ložnicemi, ze kterého se nikomu z nich nechtělo odcházet a kde prožili o nedělích stovky rodinných setkání. Švagři Claudio a Jorge, sestry Celia a Marcela a kluci, kteří by nejraději pořád kopali do míče. Někdy se kanape stalo postelí pro někoho z dětí, pokud se mu chtělo zůstat přes noc. Všichni obdivovali babičku Celií a zdaleka to nebylo jen kvůli těm skvělým těstovinám nebo rýži, ze kterých nikdy nezůstalo jediné sousto. Celia byla jednou z těch babiček, které vnoučatům nikdy na nic neřekly „ne“.

Jedlo se ve spěchu. Všechno bylo vynikající, ale jen co pětice kluků dojedla mléčný zákusek nazvaný dulce de leche, už popadli míč a běželi na plácek do městské části Bajada.

A tam dokončili to, co předtím začali. Nebo klidně hráli nanovo – zase to samé. Kdo dá dřív šest gólů, vyhrává. Znovu a znovu, dávali do toho všechno. Čtyři hodiny bez přestávky, někdy i víc.

Zápasy byly vždycky vyrovnané. Někdy ti starší, Rodrigo narozený v roce 1980, Maxi v roce 1984 a Matías v roce 1982, hráli proti menším: tedy Leovi, který se narodil v roce 1987, a Emanuelovi, ještě o rok mladšímu. Ten byl dobrý v bráně. Hrálo se téměř bez pravidel, tvrději, než by v tomhle věku bylo obvyklé. Leo a Emanuel občas dostali od starších pěkně nakopáno. Hlavně Leo. „Matíasi, dávej pozor, člověče,“ křičel Jorge.

A Leo dál běhal za míčem jako bezhlavé kuře. Když ho získal, už ho nechtěl nikomu půjčit. V žilách se mu vařila krev, v obličeji byl rudý jako rajče – tak si ho strýček Claudio pamatuje. A jak vyváděl, když náhodou prohrál! Začal brečet, míval záchvaty vzteku a rozčiloval se na každého, kdo se ho snažil utěšit. Musel hrát dál, dokud přece jen nevyhrál.

„Vždycky to končilo špatně. Pokaždé jsme se poprali. I když jsme vyhráli, brácha mě dokázal vytočit, věděl, jak na to. Vždycky jsem se nakonec rozbřečel a zuřil jsem,“ vzpomínal Leo v rozhovoru pro argentinský časopis El Gráfico.

Často také hráli proti klukům ze sousedství. Nedělní zápasy, které hráli na malém plácku vedle babiččina domu, byly otevřené pro každého. A tým složený z Messiů a Cuccittiniů nikdy neprohrál. Matías vysvětluje proč: „Nejdřív proti nám nechtěli hrát proto, že Leo s Emanuele byli tak maličcí. Ale nakonec jim museli po zápase gratulovat. Leovi bylo devět let, hrál proti klukům, kterým bylo osmnáct nebo devatenáct, a oni ho nedokázali zastavit.“

Divíte se snad tomu, že z téhle obrovsky talentované partičky vzešli další dva profesionální fotbalisté?

Rodrigo získali v jedenácti letech Newell's, předtím hrál – tak jako všichni Messiové – za tým Grandoli. Býval typický hroťák, střední útočník, měl skvělý čich na góly, byl rychlý i technicky zdatný. Dostal se i do výběru Rosaria pro meziměstské zápasy ve své věkové kategorii. Proč tedy skončil tak brzy? Leo o tom vyprávěl v rozhovoru pro deník Corriere della Sera: „Ano, byl fakt dobrý. Bohužel se vyboursal v autě a zlomil si holenní i lýtkovou kost. Když se vám v té době něco takového stalo, znamenalo to konec kariéry.“ To byl jeden z důvodů. Druhým bylo, že mu zřejmě chyběla houževnatost nutná k tomu, aby se stal profíkem. Objevil v sobě jinou vášeň, začal vařit. Chtěl se stát šéfkuchařem.

Matías hrál jako obránce za mládež Newell's jen rok, pak se rozhodl skončit. Ale o pár let později se k fotbalu vrátil a do sedmadvaceti let nastupoval za Club Atlético Empalme Central, který hrál v rosarijské regionální soutěži.

Maximiliano, který vyrostl jen do 165 centimetrů a je nejstarším ze tří synů Marcely a Claudia, dává pravidelně góly za brazilský tým Bahia v první lize. Předtím hrál i doma v Argentíně za San Lorenzo de Almagro, pak působil v Paraguayi, Mexiku a taky v jiných brazilských týmech, Flamengo a Vitórii. Když poprvé trénoval s paraguayským Libertadem, po nešťastném střetu utrpěl zlomeninu lebky. Ale jako správný paličák se fotbalu nevzdal a vrátil se. Den poté, co se předčasně narodila jeho dcera Valentina, která musela první dny bojovat o život v inkubátoru, dal gól za Flamengo. V ten samý večer Messi nastřílel za Barcelonu hatrick proti Valencii a věnoval ho právě Valentíně.

Emanuel, který s Leem odmala trávil téměř všechen čas a nastupovali spolu za Grandoli, začínal jako gólman a v Newell's strávil rok, než se vydal do Evropy. Teď je z něj levý záložník. Nej dřív to zkoušel v Německu, kde v roce 2008 hrál za rezervu Mnichova 1860, o rok později nakoukl i do áčka. Taky kopal za Gironu ve druhé španělské lize. Teď je tenhle 177 centimetrů vysoký chlapík v brazilském Ceará, předtím nastupoval za jiné týmy v Brazílii a Paraguayi. Jednoho dne by si rád zahrál za Ľuls, jak Argentinci říkají Newell's Old Boys, s Maxim a Leem.

Bruno se narodil v roce 1996, takže ho pouliční fotbálky s příbuznými minuly. Ale prožil plno jiných zápasů se stejně starými kluky a byl jedním z největších talentů rosarijského týmu Renato Cesarini, ze kterého kdysi vzešly velké hvězdy: Fernando Redondo nebo Santiago Solari, syn jednoho ze zakladatelů klubu. Bruno vypadá a hraje hodně podobně jako Leo: podobně běhá, taky si dobře si rozumí s míčem, dokonce podobně i slaví góly. Ale opatrně s tím srovnáním: na svém Twitteru má od února 2012 napsáno: „Život bez fotbalu už není takový jako dřív.“ Kariéru přerušil a zatím se marně snaží znovu se vyškrábat nahoru.

Leo ve třinácti odešel do Barcelony, takže společné obídky už nebyly tak časté. A taky rodinné fotbálky už byly jen vzpomínkou. Kluci vyrůstali, život je rozdělil. Ale stejně jako v každém z nás, i v nich zůstal kus dítěte.

Celia, Leova babička, zemřela, když mu bylo deset.

Městem se vine řeka Paraná, na jejím břehu se tyčí Monumento Nacional a la Bandera, slavný památník s národní vlajkou, mají tu dva velké fotbalové kluby. A ti lidé! Všechno je to o lidech. Takhle na svého návštěvníka zapůsobí Rosario.

Co to je vůbec za místo?

Rosario leží 300 kilometrů od Buenos Aires, hlavního města země. Zhruba tři hodiny po rovné silnici, která vede rozlehlým údolím, kromě něhož toho po cestě moc neuvidíte. Daleko od toho přelidněného blázince najdete téměř izolované malé hrdé město. Lidé tu říkají, že nejsou z provincie Santa Fé – jsou Rosarijci. A mají své fotbalové derby: *Malomocní* proti *Mizerům*, Newell's Old Boys proti Rosariu Central. Jedna půlka města proti druhé, „nejvyhrocenější zápas ze všech“ podle každého, koho se zeptáte. Jen možná někteří zapominají, že občas se vášně vymknou z rukou a dojde na násilí.

Leo patří k „malomocným“, je *leproso*. Jak už víte, Newell's si tuhle přezdívku vysloužili proto, že před sto lety s Rosariem Central měli sehrát charitativní zápas na podpory kliniky, kde se malomocní léčili. Newell's s utkáním souhlasili, Rosario Central ne. Od té doby se jejich rivalům říkalo *canallas* – mizerové.

Když přijíždíte po silnici z Buenos Aires a opustíte dálniční okruh, uvidíte čtvrt plnou přístřešků z vlnitého plechu a na jejím okraji velké písmeno „C“ – naznačuje, že vstupujete do města, které patří *canallas*, tedy „mizerům“. Po chvíli ale spatříte důkazy o opaku. Ne, ne, tohle je město *leprosos*, „malomocných“, můžete číst na mnoha zdech, pomalovaných do červenočerných barev Newell's Old Boys. I tahle graffiti vyjadřují řevnivost, která mezi oběma fanouškovskými tábory panuje. Plechové chatrče, domovy mnoha rodin na předměstí Rosaria, mají okna otočená přímo na dálnici. V téhle oblasti panuje chudoba, silnice jsou neupravené a hrbolaté, lidé po nich jezdí na motorkách a ani nenosí ochranné helmy. Na opravdu starých motorkách – na na těch, které jen napodobují zastaralý design v populárním retro stylu. Když jedete dál, chudoba postupně mizí a vidíte továrny a jiné velké budovy. Většina řidičů působí dojmem, že se kochají okolním prostředím, nebo že zkrátka

nedávají pozor. Snad nikdo z nich nebere v potaz dopravní značky či přechody. O těch stejně řada Argentinců mluví jen jako o zbytečné překážce.

Než dojedete na konec dálnice, už vidíte obrysy celkem pěkného města, kterému dominují různě vysoké mrakodrapy. Kolem cesty přibývá stromů a z ničeho nic vás ohromí gigantický moderní tovární komplex s mnoha typickými rourami po obvodu, který krajíně dodává zvláštní industriální kouzlo. Továrna využívá sílu řeky Paraná, která je pro okolí tak důležitá a léta je zdrojem bohatství. Cesta pak vede dál skrz nový park, kterým vjedete do města, a po obou stranách silnice se začnou objevovat dvoupodlažní rodinné domky. Dálnice se mění na velký bulvár, ze kterého dobře vidíte obrysy města. Vysokého, majestátního, starého.

Právě z Rosaria, brány do pampy, vyrazili za slávou revolucionář Che Guevara, zpěvák a pianista Fito Páez, kreslíř a spisovatel Roberto „el Negro“ Fontanarrosa nebo fotbaloví velicí Marcelo Bielsa a César Luis Menotti. Tady také našly domov tisíce a tisíce emigrantů z Evropy. A tady se také zrodil jeden z největších symbolů Argentiny – modro-bílá národní vlajka tu poprvé zavlála v roce 1812, aby místní odlišila od španělského vojska, proti kterému bojovali.

Na cestě do centra města najdete Park nezávislosti, který novinář Eduardo van der Kooy popsal takto: „Tady město nachází svůj vlastní styl. Z parku vede elegantní bulvár Orono, který vypadá jako perská pohlednice. Zasazený mezi vysoké stromy a jiný hustý porost spatříte stadion Newell's.“

Ulice jsou tu rovné a na mnoha křižovatkách si nejste jistí, kdo má vlastně přednost. Zdá se, že ten, kdo první sešlápne plyn. Bílé stěny zešedly, kavárny mají vysoké stropy, velká okna a malé stolky. Uvnitř muži tráví čas okukováním krásných dívek, zatímco dámy, i ty starší, se zalíbením pozorují vyrýsovaná těla mladých kluků. Každý z nich vypadá dostatečně fit na to, aby se mohl živit fotbalem.

Říká se, že z Rosaria pochází nejhezčí ženy v Argentině. Ten neodolatelný mix srbských a italských genů, díky kterému se rodí blondýny se snědou pletí a světlýma očima... Lidé tu obecně vypadají zdravě, k čemuž přispívá i dobré jídlo. Rosario je jedním ze zeměděl-

ských center země, obklopují ho pole produkující obiloviny a sójový olej. Mladí vyrůstají zdraví a silní.

V ulicích nevidíte moc lidí v dresech Centralu ani Newell's, dokonce ani v triku argentinské reprezentace. Ale snad na každém druhém rohu najdete fotbalové hřiště nebo plácek. V Rosariu se hraje pět nebo šest místních soutěží a řada hráčů nastupuje v několika z nich. Dokončí jeden zápas, nasednou na motorku a cestují k dalšímu, v jiné lize. Kdo v Rosariu není fotbalista, je trenér, organizátor, rozhodčí, nebo má zkrátka s fotbalem něco společného. Platí to i pro ženy.

„Rosario se liší od ostatních měst právě tím, že v něm bublá jedinečná vášně pro fotbal,“ líčí Gerardo „Tata“ Martino, bývalý trenér Newell's, který působil i v Barceloně. „Okraje města jsou jako běžící pás, na kterém se rodí jeden fotbalista za druhým. Fotbalová továrna, která produkuje talenty. Ty pak plní sny lidem z celého Rosaria. Všichni ti kluci jsou dobře stavění a mají extrémní zápal pro fotbal. Proto je rosarijská mládežnická akademie tak významná, proto z ní vzešly hvězdy jako Valdano, Batistuta a dlouhá řada dalších. S Lionelem Messim na špici, samozřejmě.“

Mohl jmenovat také Maria Kempese, Abela Balba, Roberta Sensiniho, Mauricia Pochettina a mnoho dalších. Nelze se divit, že deset hráčů, kteří za reprezentaci pravidelně nastupovali v kvalifikaci o mistrovství světa 2014, pocházelo z Rosaria. Javier Mascherano, Ever Banega, Ángel di María, Ezequiel Lavezzi, Maxi Rodríguez, Ignacio Scocco, Ezequiel Garay... A pochopitelně Leo.

V Rosariu také vznikla „Maradonova církev“ (možná napůl v žertu), oddaná božskému Diegovi, kterého její členové považují za nejlepšího hráče historie a na jehož počest každoročně 30. října, v den jeho narozenin, pořádají velký obřad vycházející z katolických tradic země. Maradona přitom v dresu Newell's strávil v roce 1993 jen pár měsíců. Leo se na jeho debut šel podívat, oblečený v červenočerném dresu.

Fotbal v Rosariu rovná se život. A naopak. Duch města nejpřesněji vystihuje jeden vstřelený gól, podle Guinessovy knihy „nejoslovanější v historii fotbalu“. Stalo se 19. prosince 1971 v zápase mezi

Newell's a Centralem, hraném ve vyčerpávajícím horku v Buenos Aires. Šlo o semifinále národního mistrovství, ve kterém se poprvé a zatím naposledy oba kluby utkaly v hlavním města. Ani jeden tým dlouho nedokázal vstřelit branku, zápas vypadal dlouho spíš jako boj. Pak, třináct minut před koncem, přišel faul blízko pokutového území Newell's. Aldo Pedro Poy, útočník Centralu, se hrnul k míči. Stihl dokonce gestem naznačit jednomu z fotografů (Co to bylo? Předtucha? Předpověď?): „Připrav se, tohle bude gól.“ Nemýlil se. Poy se přetahoval se svým hlídačem, pak se od něj odtrhl, zavěsil se do vzduchu, tělo prohnuté do oblouku, paže roztažené. Gól! Přesná hlavička v letu. Ještě škrtla břicho obránce DiRienza, a brankář tak nestačil reagovat. Gól, který přinesl rozhodnutí, porážku věčného rivala, Centralu zařídil cestu do finále, nakonec vítězného. Poprvé v historii tým slavil titul, ale ani ten se neslavil tak dlouho jako Poyova hlavička. Organización Canalla, skupina fanoušků Centralu, se od té doby každý rok 19. prosince schází na klubovém stadionu a provádí dokonalou rekonstrukci. Jeden z nich centruje do vápna a Poy napodobuje svůj nejslavnější okamžik. Jak sám říká, s přibývajícími léty není tak těžké hlavičkovat, jako se potom zvednout ze země.

Tohle je Rosario. Tohle je fotbal. Messi nevyrostl jen tak z ničeho. Ani Alfredo Di Stéfano nebo Diego Maradona. Možná podobné prostředí nenajdete jen v Argentině, ale je fakt, že všichni tři se narodili v zemi, kde vás fotbal může posunout ke slávě. Ať už k té větší – sláva, peníze –, nebo menší – uznání lidí ze sousedství.

Ale jak řekl Martino pro magazín *Panenka*, ten jedinečný „syrový“ materiál a vašeň, která dýchá z ulic Rosaria, musí někdo umět propojit. „V tom odvedl excelentní práci Jorge Griffa. Chlap, který poté, co ukončil kariéru hráče, dobře věděl, co udělá. Neměl žádné ambice stát se trenérem týmu v první lize, raději chtěl objevovat hráče. Nikdy tuhle svou představu neopustil. Od poloviny sedmdesátých let zanechal během dvaceti let v Newell's obrovskou stopu. Později se stal mládežnickým trenérem v Boca Juniors, ale vždy mu šlo o to samé: vyhledávat talenty a udělat z nich skvělé hráče. Griffa je v tomhle výjimečný, má čich na kluky s velkým potenciálem. A umí

si i vybrat lidi, kteří ho obklopují. Jedním z jeho asistentů byl třeba Marcelo Bielsa. Projel zemi křížem krážem, neorientoval se jen na Rosario a jeho okolí. Pořád hledal skryté diamanty. Bielsa najezdil tisíce kilometrů ve svém malém fiátku 147 na téhle dlouhé cestě, která přinesla Newell's tolik ovoce. Jeho tvrdá práce se vyplatila. Newell's vyhráli ligu v roce 1988 s Josém Yudicou a v letech 1991 a 1992 s Bielsou coby hlavními trenéry.“ Griffa také objevil Messiho. Ve chvíli, kdy měl za sebou teprve kratičkou fotbalovou kariéru.

Fotbal cítíte v Rosariu všude, ale trochu překvapivě vzduch nevoní po Messim. V ulicích nenajdete skoro žádné jeho fotky, obrázky, reklamy. Každý má o „Bleše“ nějakou historku, ale jako by se město na jeho slávě nechťelo přizívat. Skoro se zdá, jako by bylo neslušné mít jeho fotky všude vylepené. Nebo se lidé z Rosaria zkrátka jen rozhodli respektovat jeho soukromí.

Ale pro Lea je Rosario vším. Když se ho zeptáte na nejmilejší vzpomínky, ani na chvíli nezaváhá. „Můj domov, sousedství. Místo, kde jsem se narodil.“

Messiovi bydleli po desetiletí v malém domku na Calle Lavalleja, v oblasti vzdálené zhruba čtyři kilometry jihovýchodně od centra Rosaria. Tomu místu se říká La Bajada nebo Las Heras. Pro řadu lidí je ale bezejmenné, je to prostě domov. Místo, kde se i hlavní vchod do domu nechává pořád pootevřený. Typická hudba, které se říká *cumbia*, se tady mísí s klábosením a smíchem. Děti si hrají v ulicích. Aut tu jezdí málo. Jako by čas plynul pomaleji než jinde. V téhle ospalé čtvrti bydlí pracující třída a dům číslo 525 na rovné ulici Calle Estado de Israel postavil Jorge Messi vlastníma rukama.

Jeho otec, Eusebio, byl stavařem z povolání a Jorge se od něj rychle všechno naučil. Oba Messiové o víkendech stavěli cihlu po cihle na 300 metrů čtverečních velkém pozemku, který rodina koupila. Tehdy šlo o jednopodlažní dům, podobný všem, které jste viděli okolo. S dětským hřištěm vzadu. Jednou stěnou dům sousedil s vedlejším, ve kterém bydlela Cintia Arellanová, stejně stará jako Leo. Jeho nejlepší kamarádka. Nyní je silnice v mnohem lepším stavu než tehdy, stejně jako osvětlení a kanalizace. Dům už má i druhé patro, plot (jediný v celé ulici) a bezpečnostní kameru. Ale skoro pořád zůstává zamčený.

Tady Jorge Messi, Celia Cuccittiová a jejich čtyři děti bydleli za starých časů. Leo v rozhovoru pro *Corriere della Sera* vzpomínal, jaký dům byl. „Malý. Kuchyně, obývací, dvě ložnice. V jedné spali táta s mámou a ve druhé já se všemi bratry.“

Tak tehdy vypadala Leova ulice, jen 200 metrů vzdálená od nerovného oploceného plácku s neupraveným trávníkem, na kterém se hrával fotbal. Hned vedle něj stával kiosek, ve kterém Matías pracoval ještě v době, kdy Leo už byl v Barceloně. Vedle Matías bydlel, než dům přenechal jednomu z příbuzných. Když dojdete na vrchol ulice, uvidíte Grandoli. Tady bydlela babička Celia a jen o kousek dál bratrance. Nedaleko žili také Jorgeho rodiče: Rosa María a Eusebio Messi Baro, který ještě před devadesátkou, kdy už byl léta v důchodu, každé ráno otevíral vlastní skromné pekařství přímo v domě, ve kterém prožil padesát let.

V tomhle sousedství všechno začíná i končí. Messiové i Cuccittiové vyrůstali v prostředí, ve kterém byly rodinné vazby velmi důležité. Leo miluje své rodiče, bratry, bratrance, strýčky, tetičky. A nejvíc ze všeho maminku: její tvář má dokonce vytetovanou na zádech. „Udělal to, aniž by komukoli cokoli řekl. Jednoho dne prostě přišel a ukázal nám to. Skoro jsme ze šoku omdleli. Vůbec jsme netušili, že se na něco takového chystá. Ale je to jeho tělo, o něm my nemůžeme rozhodovat,“ prozradil jeho otec v knize Siqueho Rodrígueza nazvané *Educados para ganar* (Vychovaní k vítězství). V ní Leovi rodiče vypráví jeho příběh ze svého pohledu.

Odsud také pochází Leovi kamarádi, které dál vídá, kdykoli to čas dovolí. Pro Messiho je Rosario, La Bajada, nebo jakkoli tomu chcete říkat, jeho dětství. „Pravý mužův domov,“ jak napsal básník a spisovatel Rainer Maria Rilke. Místo, kam se pořád vrací a kam se jednou chce vrátit natrvalo. Místo, které nikdy úplně neopustil. Místo, které si tak trochu znovu vytvořil v Barceloně, aby si snáze zvykl.

Proto se vrací ke své rodině, kdykoli je to možné. Právě do Rosaria míří, když má fotbal prázdniny: v létě nebo během Vánoc. V místě, kde vyrůstal, se už ale tak často neobjevuje. Ne od chvíle, kdy koupil větší pozemek na okraji města. Ale párkrát ho viděli, jak se ulicemi svého dětství projíždí na kole. Občas zavítá i do okolních čtvrtí,

jako třeba v roce 2013, kdy ho lidé spatřili, když v supermarketu tlačil vozík plný muffinů, vína a tyčinek. Chystal se strávit příjemný den v Gualeguaychú, na jihovýchodě od Entre Rios, ospalého městečka, kde ho i přes naraženou kšiltovku místní snadno poznali. Hned se s ním chtěli vyfotit, prosili o podpis. Musel si zvyknout, že na ulici je středem pozornosti. Nic ho před zájmem lidí neochrání.

Také jeho dlouholetá přítelkyně pochází z Rosaria. Antonella Roccuzzová je sestřenicí jeho nejlepšího kamaráda Lucase Scaglii, který nyní hraje ve Spojených státech za tým Jacksonville Armada. Leo Antonellu zná od jejích pěti let, nyní už je matkou jeho syna Thiaga. I když všechno mohlo být jinak: Antonella a Leo se jako malí odloučili v době, kdy Leo byl jen jedním z mnoha, kdo se snažil upoutat její pozornost. Ona neměla zájem. Leo odcestoval do Barcelony, ale když se jednou vrátil na prázdniny, znovu se viděli a od té doby jsou spolu.

Všimněte si: Roccuzzová, Scaglia... Leo se jmenuje Messi a dívčí jméno jeho matky zní Cuccittiniová. Její příbuzní jsou vnuky a pravnučky italských přistěhovalců, kteří přišli do Argentiny z Recanati a Ancony, z oblasti Marche ve středu Itálie. Lionel má v sobě i španělskou krev. Rosario lákalo Evropany, hlavně Španěly a Italy, kteří tvořili půlku populace v době, kdy se město začalo rozrůstat. Jedna z Leových prababiček, Rosa Mateu i Geseová, pocházela z Blancafort de Tragó de Noguera, místa v Pyrenejích poblíž Lleidy a do Argentiny s rodiči odešla jako dítě. Po cestě přes Atlantik potkala muže z Bellcaire d'Urgell, Josého Péreze Solého. Když opustíte domov, nové vztahy jsou silné a dlouhodobé, pro emigranty bývají až životně důležité. Tohle je skutečně nový svět, začátek nového života. Rosa a José si společně začali zvykat na jinou zemi, v Argentině se poté vzali a měli tři děti. Jedním z nich byla Rosa María, žena Eusebia Messiho a maminka Jorgeho.

Novináři z *Corriere della Sera* kdysi přinesli zajímavý rozhovor s Messim, ve kterém mu italské kořeny jeho rodiny připomínají.

- Pocházeli z Recanati, stejně jako Giacomo Leopardi.
- Kdo to byl?
- Velký básník.

- Omlouvám se, nikdy jsem o něm neslyšel.
- Možná jste slyšel o Panně Loretánské a bazilice, která stojí poblíž.
- Ne, neslyšel. Kde to přesně je?
- Le Marche, ve střední části Itálie. Nikdy jste se nezajímal o to, odkud pochází vaši předci?
- Ne. Myslím, že táta to místo zná. Byl tam a poznal naše příbuzné. Možná tam jednoho dne pojedou také.
- A neviděl jste aspoň Hotel emigrantů? Místo v Buenos Aires, kde se přistěhovalci v Argentině shromažďovali?
- Ne, to neznám.

Poté Leovi novinář ukázal staré černobílé fotky těch, kteří se za štěstím vydali přes Atlantik. „Vážně vyhlízející ženy se šátky a dlouhými černými sukněmi. Hubené, bosé děti. Velké kastroly na jídlo. Muži v tmavých sakách, bílých košilích a kloboucích. Oči upřené hledící do neznámé prázdnoty. Ten pohled, který byl tak často popsán v melancholických písních.“

Leo si fotky prohlížel s určitým zájmem, ale nic byste z jeho tváře nevyčetli.

Pro něj všechno začíná a končí v Rosariu.

Rodina Messiových/Pérezových se usadila v Las Heras. Poblíž bydleli Cuccittinioví, rodiče Celie, kteří také pocházeli z Itálie. Právě v tomhle sousedství zahořela láska mezi Jorgem a Celií. Neztráceli čas: bylo jim teprve patnáct a třináct, když si uvědomili, co se mezi nimi děje – a ničemu se nebránili. Když se Jorge o pět let později vrátil z vojny, vzali se.

Brzy začali plánovat, že odjedou a budou žít v Austrálii. Jestli-pak by australský Leo byl jen fotbalistou, nebo fotbalovou hvězdou? K tomu se ještě vrátíme, ale nakonec stejně všechno dopadlo jinak. Messiovi se rozhodli zůstat žít poblíž svých rodičů. Celia roky pracovala v dílně na mechanické cívky a José, stejně jako téměř všichni v emigrantské komunitě, byl připravený dělat téměř jakoukoli práci, která rodině přinese dostatečný příjem. Ať už vstával na šestou do dílny, kde vyráběl šrouby, nebo chodil od domu k domu vybírat od lidí poplatky za zdravotní pojištění. Ale věděl, že aby se měli

dobře, aby rodině zajistil budoucnost, musí tvrdě pracovat. Po čtyřech letech v akademii Newell's skončila jeho fotbalová kariéra, a tak se rozhodl po večerech studovat. Od pěti do devíti, poté co přišel z práce, se ponořil do knih, aby se mohl stát chemickým inženýrem. Trvalo mu osm let, než kurz dokončil. Bylo mu dvaadvacet let a měl srovnané priority: jeho snaha přinesla ovoce.

V roce 1980, kdy se Messiovým narodil první syn Rodrigo, Jorge nastoupil do firmy Acindar a pracoval v jedné z největších továren na výrobu ocelových plechů v zemi. Musel každý den autobusem dojíždět do Villa Constitución, místa vzdáleného asi 50 kilometrů od Rosaria. Dařilo se mu, postupně získával důležitější a důležitější roli, až se stal vedoucím. Jeho plat dobře uživil tříčlennou rodinu, ze které se brzy stala čtyřčlenná – to když se v roce 1982 narodil Matías. „Táta tvrdě pracoval, takže jsme nikdy netrpěli nedostatkem,“ vzpomínal později druhorozený syn. „Ale vždycky zůstal skromný, což trvá do teď. Vždycky se on i máma snažili, abychom měli lepší život. Všichni jsme mohli jít na ty nejlepší školy, nikdy nám nic nechybělo.“

V jejich domě se vždycky dobře jedlo a zároveň se neplýtvalo. To Leo potvrdil v rozhovoru pro *Corriere della Sera*: „Jíme argentinskou nebo italskou kuchyni. Špagety, ravioli, chorizo... A já miluju hovězí milanesa. Máma ho umí jako nikdo jiný na světě. Je výjimečné! Ať už je připravené obyčejně, nebo s omáčkou, s rajčaty a sýrem nahoře. Byli jsme skromná rodina, ale nikdy ne chudá. Netrpěli jsme nedostatkem.“

Často se mylně tvrdí, že mnoho argentinských fotbalistů pochází z nejnižších vrstev, z chudých rodin. Ve skutečnosti většina vyrůstala v prostředí pracující střední třídy. Tak jako Messiové. Nenajdete moc případů, kdy se hráč, který vyrostl v chudobě, stal úspěšným.

Pravda je taková, že chudší kluci se málokdy dostanou na zkoušku do velkých klubů. Částečně proto, že nemají potřebné kontakty, někdy kvůli tomu, že nemají peníze na to, aby si mohli koupit dres, lístek na autobus, někdy ani pořádné jídlo. A už vůbec ne na to, aby mohli chodit do fotbalové školy, se kterou se pojí řada výdajů. Přitom bez toho, aby ji navštěvoval, se málokterý nadějný chlapec stane profesionálním fotbalistou. Když už se někdo z chudší vrstvy přece jenom do velkého týmu dostane, těžko si zvyká na pravidelný

režim. Často mu chybí rodinné zázemí, většinou pochází z míst, kde se nepěstuje disciplína ani zdravá životospráva, kde se dennodenně setkává s drogami. Přesto se najde pár výjimek, hráčů, kteří se z nejchudších slumů dostali k profesionálnímu angažmá. Třeba René Houseman, vítěz mistrovství světa z roku 1978, Maradona (i když zrovna on nikdy hladem netrpěl), Carlos Tévez, Ezequiel Lavezzi nebo Chipi Barijho, jedna z opor Boky Juniors z přelomu tisíciletí. Právě Barijo se rozhodl fotbalu vrátit to, co mu hra dala: snaží se dostat chudé děti z ulic, nakrmit je a poskytnout jim tréninkové zázemí v Bajo Flores. Ale podobných případů je velmi málo.

Argentinstí fotbalisté pochází ve většině případů ze střední třídy, společenské vrstvy, která prožila v posledním desetiletí dvacátého století těžké časy: tehdy argentinská měna peso kvůli rychle rostoucí inflaci denně ztrácela hodnotu. Argentina přestala růst.

Budoucnost vypadala bledě.

Už v osmdesátých letech se obraz života v Argentině začal měnit. Válka o Falklandy, vojenský konflikt s Velkou Británií o souostroví v Atlantickém oceánu z roku 1982, měl odvést pozornost od trvalého ekonomického úpadku země, tehdy řízené vojenskými juntami. Společenské napětí bylo jasně patrné, inflace nezastavitelná. Argentinci umírali a jejich naděje s nimi. Ale vojenská selhání vyvolala v zemi vlnu nevole, která nakonec svrhla stávající režim. V prosinci 1983 se vrátila demokracie.

O čtyři roky později byla země na pokraji občanské války, poté co vzrostla moc mladých důstojníků, vzbouřenců známých jako *carapintadas* (česky „pomalované obličej“), vedených plukovníkem Aldem Rikem. Armáda nechtěla připustit žádné další ponížení a rozhodla se ukončit soudní proces s bývalými diktátory, stíhanými za porušování lidských práv. Navzdory tomu, že Argentinci vyšli do ulic bránit demokracii a že se po celé zemi – i v Rosariu – stávkovalo, prezident Raul Alfonsín nakonec podlehl nátlaku a nechal projít zákon, který vojáky s nižší než důstojnickou funkcí osvobozoval od odpovědnosti za zločiny. Za únosy, nezákonná zatčení, mučení, vraždy. Argentinská vláda se snažila překrýt minulost.

Mezi lety 1984 a 1985 otráslu několika městy 15 výbuchů. Jedna z explozí postihla i Villa Constitución, místo blízké tomu, kde Jorge Messi pracoval. Výbuchy byly výrazem rozhořčení Argentinců, kteří se nechtěli smířit s tím, jak vláda temnou historii zametla pod koberec, ani s vydíráním, kterého se dopouštěly vojenské vrstvy.

V následujících měsících se ulice měst po celé zemi zaplnily také demonstranty, kteří požadovali vyšší platy a férovější ekonomickou politiku.

Pak, uprostřed ekonomické a politické krize, přišel 24. červen 1987. Téměř na den přesně rok poté, co Maradona zvedl v Mexiku nad hlavu trofej pro mistry světa, a přesně v den dvaapadesátého výročí úmrtí slavného skladatele a herce Carlose Gardela, se narodil Lionel Andrés Messi.

Jeho příchod na svět byl dost dramatický.

Doktoři se obávali, že budou muset vyvolat porod a pomoci dítěti na svět kleštěmi, protože zjistili tíseň plodu. Když se Leo nakonec přece jen prodral ven přirozenou cestou a Jorge ho poprvé spatřil, zmocnily se ho obavy. Chlapeček byl o něco červenější než ostatní děti a měl jedno ucho ohnuté. „Nebojte, to nebude napořád. Počkejte si do zítřka, uvidíte, že to už bude dobré,“ řekl rodičům gynekolog Norberto Odetto.

Třetí syn sedmadvacetileté Celie Cuccittiniové a devěťadvacetiletého Jorgeho přišel na svět na Italské klinice v Rosariu, vážil 3,6 kilogramu a měřil 47 centimetrů.

Leo. Nebo Leonel? Tak se rodiče rozhodli synka pojmenovat. Ale ne po zpěvákovi Lionelu Richiem, ačkoli byl v rodině hodně oblíbený a tehdy zrovna prožíval vrchol slávy.

Jorge vyrazil na úřad, dohodnutý s Celií, že dítě se bude jmenovat Leonel. Zní to dobře, ale není to úplně dokonalé, pomyslel si. Když tedy dorazil, vyžádal si po úřednících seznam podobných jmen. Nechtěl, aby se jeho synovi říkalo Leo. Na seznamu našel jméno Lionel – tak zněla anglická varianta původně domluvené verze. To je ono, napadlo ho. Jméno se mu zalíbilo, a tak ho úředníkům nadiktoval. Doma kvůli tomu ale vznikla menší hádka. Jorge, na tom jsme se přece nedomluvili, láteřila Celia. Nakonec si osud s Jorgem

pohráł. Dnes jeho syna celý svět oslovuje „Leo“, což se naštěstí pro otce v Argentině mění na „Lio“.

Chlapec začal chodit v devíti měsících a podle rodičů se už odmala často sápal po míči, který jeho bratři nechali někde v domě ležet. Jen pár dní poté, co se Leo postavil na obě nohy, si troufl poprvé vyjít na ulici. Dveře byly otevřené, aut jezdilo v okolí málo. Ale hned když se klučik vybatolil ven, srazil ho člověk jedoucí na kole.

Leo samozřejmě brečel, ale nezdálo se, že by byl zraněný. Když spal, ani nedutal, ale bolela ho naražená ruka. Brzy se ukázalo, že nejen naražená: zlomená kost v levém předloktí, tak zněla diagnóza lékařů. První známka slabého těla. A zároveň nezvykle vysoké odolnosti proti bolesti.

K prvním narozeninám dostal svůj první dres Newell's. Celá rodina patří k „leprosos“. Tedy až na nejstaršího syna Matíase, největšího rebela – ten fandil vždycky Centralu.

Nový člen klanu Messiů/Cuccittiniů si odmala spolu s bratry hrál s míčem, fascinoval ho víc než kreslené pohádky v televizi. Když mu byly tři, dostal k narozeninám míč potištěný motivy červených diamantů. „Dávejte na něj pozor,“ křičela na ostatní maminka Celia, když si šel Leo v pouhých čtyřech letech kopat se staršími kluky. „Máma mě nechávala s nimi hrát, ale protože jsem byl o tolik mladší, byla vždycky u postranní čáry a sledovala, jestli nezačnu brečet. To mě hodně ovlivnilo,“ prozradil Leo v rozhovoru pro kolumbijský magazín *Soho*.

Následující informace budou asi blízké mnohým z vás. Hlavně těm, kteří odmala snili o tom, že se stanou fotbalisty, a ještě víc těm, kterým se to opravdu povedlo.

Tak tedy: Leo neusnul, pokud vedle sebe v posteli neměl míč, když ho necítil u nohy. A byl zoufalý, když mu ho někdo před spaním vzal. Balon byl pro něj nezbytností, něco jako chleba k snídani. Když ho maminka poslala, aby došel na nákup, míč si vzal s sebou. Kdyby mu to zakázali, nikam by nešel. Pokud zrovna žádný balon nebyl poblíž, vystačil si se smotanými taškami nebo ponožkami, prostě s čímkoli, co bylo po ruce. „Leo odcházel z domu s míčem, žil s míčem, spal s míčem. Míč bylo to jediné, co chtěl,“ vzpomínal Rodrigo Messi ve

videu zveřejněném na galavečeru k udílení Zlatého míče v roce 2012. Podle Jorgeho se ale Leo uměl zabavit i jinak – jezdil na kole, hrál kuličky nebo hry na PlayStationu s kamarády ze sousedství, koukal na televizi. Byl zkrátka normální kluk. Ale... „Odmala vždycky blízko u míče,“ potvrdil nakonec Leův otec.

Jorge, který sám býval talentovaným záložníkem a hrál za mládežnické týmy Newell's, v knížce Ramira Martína *Messi: Un Genio en la escuela del futbol* (Messi: Génius ve škole fotbalu) prozradil, že jednoho dne Leo všechny překvapil.

„Stalo se to, když jsem se všemi syny hrál na ulici bago. Rodrigo měl míč u nohy, Leo byl uprostřed a snažil se mu ho sebrat. Najednou bráchovi bleskově skočil pod nohy a ukázkovým skluzem balon získal. Všichni jsme se na sebe udiveně koukali. Nikdo ho to neučil, nikdo mu nevysvětloval, jak se to dělá. Přišlo to samo, přirozeně.“

Od té chvíle se zvěsti o jeho talentu rychle šířily. Leo slyšel ze všech stran chválu a byl rád – kvůli lidem okolo i kvůli sobě. A jako každý malý kluk chtěl víc: víc fotbalu, víc pozornosti, víc radosti. V *El Gráfico* Jorge vzpomínal: „V jeho čtyřech letech jsme věděli, že je jiný než ostatní. Hrál si s míčem, který měl jako přilepený u nohy. Nemohli jsme tomu uvěřit. Když mu bylo trochu víc, hrál proti bratrům, kteří byli o pět a sedm let starší než on, a tancoval kolem nich. Je to dar, něco, s čím se narodil.“

Ten maličký a tichý kluk, který trávil čas jen doma nebo u tety Marcely a který „měl fotbal rád nadevše“, jak vzpomíná jeho kamarádka Cintia Arellanová, brzy začal na ulici Calle Estado de Israel budit pozornost. Cintia, která je o měsíc a půl starší než Leo, bydlela v La Bajadě hned vedle Messiových. Ze začátku spolu chodili do školy, Leo seděl v lavici vedle ní, nebo za ní – to když se psal test. Když byl se Cintií, mluvil „Drobeček“ víc než jindy. „Tak mu říkali – Drobeček. Jednou nějaký kluk zavolał: ‚Hej, Drobečku, pojď sem!‘ A uchytilo se to,“ vzpomíná Leova nejlepší kamarádka, která je dnes vystudovanou učitelkou a pracuje s dětmi, které mají s učením problémy. Cintia byla tou, která chodila k němu domů a přesvědčovala ho, aby šel do školy. Tou, která občas musela vysvětlovat ostatním, co se Leo snaží říct. Tou, která mu během testů posílala taháky, ob-

čas na pravítku, občas na gumě, někdy i na malém papírku. Tou, která mu nosila svačiny. Tou, která mu říkala: Jednou budeš litovat, když se teď ve škole nic nenaučíš. Tou, která pak slyšela odpověď: Jo, máš pravdu, budu litovat, ale já to prostě nedokážu. Tou, která ho omlouvala, když šel za školu, což se občas stávalo. A také tou, která mu kdysi z legrace zalhala, že je jeho sestřenicí.

Také jako jedna z prvních zjistila, že si Leo píchá injekce s růstovým hormonem. Stalo se to na konci školního roku, když třída vyrazila na výlet a Leova matka poprosila Cintiiu maminku, která s dětmi cestovala, aby dohlédla na to, že bude Leo proceduru každý den dodržovat.

„Lionel byl maličký. Vždycky tady v okolí pobíhal bosý a kopal do míče,“ vybavuje si další soused, Ruben Manicabale. „Když jsme hráli s ním, často nás naštvál, tak jsme ho poslali k zemi. Ale on se vždycky zvedl a pokračoval.“

Jeden ze členů rodiny Quirogových, kteří bydleli přes ulici, si vybavuje, že zatímco většina dětí si nehrála s míčem celý den, Leo ano. Všichni už šli domů, jen Leo zůstal na plácku a kopal si o zeď. „Moje máma mu mockrát vyhubovala. Už bylo pozdě večer, ale on nechtěl skončit.“

„Když hráli, často dostal nakopáno, spadl na zem a brečel. Ale brzy toho nechal, zvedl se a běhal dál. Na první pohled jste viděli, že je jiný. To, jak uměl kličkovat, v jaké rychlosti...“ vzpomíná si Cintia.

Říká se, že Rodrigo byl prvním, kdo mu dal přezdívku „Blecha“. Ale není to pravda – ve skutečnosti mu tak v sousedství nikdo neříkal. Podle rodiny ho tak o mnoho let později poprvé nazval Mexičan Enrique Bermúdez, jeden z nejznámějších španělsky mluvících fotbalových komentátorů. „Pes“ Bermúdez, jak mu říkají, byl rockerem, hipísákem, zpěvákem i filmovým hercem, než se z něj stal komentátor. V nové práci pak vymyslel hráčům stovky přezdívek. Adolfo Ríos byl podle něj „Božský lučištník“, Rafael Marquéz „Císař ze Zamory“ a David Beckham „Modré boty“ – podle barvy kopaček, které tehdy obouval. Kromě toho Bermúdez také originálně popsal herní styl Barcelony pod Pepem Guardiolum: „Moje, tvoje, mám, půjč mi to, pohlad' míč, dej mu pusu, přihráj mi.“ Ale k Messiho přezdívkám se

Bermúdez nikdy nehlásil. Kdo ji použil jako první, tak zůstává záhadou.

V každém případě bylo jasné, že Leo má v sobě cosi zvláštního. „On je záblesk světla, který seslal shora Bůh. Lidé občas o někom říkají: ten to dotáhne daleko, ten toho hodně dokáže. U něj to bylo jasné. Byl fotbalistou ode dne, kdy se narodil,“ říká Claudia, maminka Cintie, která občas malého Lea hlídávala.

„Hrál s míčem velikosti pět, který byl v porovnání s ním tak velký. Ale on ho měl dokonale pod kontrolou,“ vzpomíná jeho bratr Matías. „Bylo to něco nádherného, museli byste to vidět. Kdokoli jednou na Lea při fotbale koukal, vracel se, aby ho viděl znovu a znovu.“

Míč sice sahal až k jeho koleni, ale Leo ho měl jako přilepený k levé noze. Nepatrnými doteky ho kontroloval a lehce posouval. Pořád po zemi, aby mu neskočil na koleno nebo holeň a neodkutálel se ke starším klukům, proti kterým hrál.

Měl dokonalou koordinaci pohybů a postavu, která mu pomáhala pracovat s míčem v rychlosti. Zkoušel kličky proti starším klukům – a zářil. Byl to boží dar, nebo přirozený talent? Později na tohle téma ještě přijde řeč.

Navíc byl Leo odmala velký hráč i v jiném slova smyslu. Byl hodně soutěživý. Nebo ještě přesněji: měl v sobě statečnost a nesnášel porážky. Ten tichý kluk se při fotbale měnil. Měl obličej červenější než rajče, jak na hřišti bojoval. Často přišel domů s krabicí plnou skleněných kuliček, které v pouličních bitvách vyhrál. Počítal je, a když nějaká náhodou chyběla, zuřil.

Celia, jeho maminka: Když byl malý, byl pěkně záludný. Občas jsme hráli karty, ale s ním nikdo nechtěl, protože jsme věděli, že dřív nebo později začne podvádět.

Jorge Messi: V ničem, co dělal, nechtěl prohrát.

Celia: Když nevyhrál, byl schopný rozházet všechny karty po stole. Nechtěl pak ani jít do školy, říkal: Ne, nikam nepůjdu!

Leo (v rozhovoru pro *El Gráfico*): Jednou jsem se popral s bratrancem v jejich domě, byla tam i babička. Všechny už jsem naštvál tak, že mě zamkli venku a nechtěli pustit zpátky dovnitř. Tak jsem začal na branku házet a kopat kameny.

Celia: Když jsem ho nechala venku, začal po mně házet kamením. Vyhrožoval, že se nevrátí domů, nebo že těmi kameny rozbije celý dům. Tak jsem mu pohrozila: Řeknu to tátovi! A on se jen zašklebil. Byl pěkně rozmazlený... Byl odmala hodně silná osobnost, asi po nás obou, ale trochu víc po mně. Je takový, že říká, co cítí, ať už v dobrém, nebo ve zlém. Nezakrývá své naštvání nebo svou radost. Po tátovi zdědil smysl pro odpovědnost a je hodně férový.

Takhle o něm rodiče vyprávěli v dokumentu pro *Informe Robinson* (pořad Michaela Robinsona, bývalého hráče Liverpoolu), vysílaném ve španělské televizi Canal+. Zuřivost nemůžete skrýt, když je ve vás, nedá se nic dělat. Občas prostě Leo uměl vycenit zuby.

Malé hřiště v areálu fotbalového klubu Grandoli obklopují betonové zdi v sovětském stylu. Leží na skromném předměstí, odkud lidé dojíždějí do centra za prací. Říká se, že je to nebezpečné místo. Když se pozorně rozhlednete, uvidíte na řece lodě, které míří do přístavu v Rosariu. Na krajích hřiště upoutají pásy zeleně, které jako by ohraničovaly postranní čáry. Malým klukům, kteří si tu kopou, musí okolní vysoké zdi připadat obrovské. Většinou chlapců je kolem pěti šesti let, pak je tu pár starších okolo dvanácti. Do areálu se vstupuje tyrkysovým lakem natřenou, ale už hodně zrezivělou bránou, plot kolem hřiště zabraňuje tomu, aby balony létaly do ulice. Visí na něm cedule „Zde si očistěte kopačky“. Malá tribuna má jen tři řady, v té druhé sedí rodiče několika kluků a Leova babička Celia. Přivedla svého malého vnoučka, aby sledoval, jak si vede brácha Matías. Rodrigo, který také dřív oblékal červenobílý dres Grandoli, teď hraje za juniorský tým Newell's.

Leo si občas zajde zakopat s míčem proti zdi.

Kluky trénuje Salvador Ricardo Aparicio, klidný hubený chlapík, který u mládeže strávil čtyřicet let. Zrovna mu chybí jeden hráč k tomu, aby mohl při tréninku postavit klasických sedm proti sedmi. To se občas stane. Salvador čeká, jestli se někdo z chybějících nakonec přece jen neobjeví.

„Pošlete tam tohohle. Zkuste to,“ radí mu babička z tribuny. Mluví o tom maličkém pětiletém klučíkovi, kterého tehdy ještě ani nikdo neznal pod přezdívkou „Blecha“.

„Ale paní, vždyť je moc malý. Mohl by se zranit,“ namítá Aparicio.

„Dejte ho tam. Dejte mu šanci,“ přemlouvá Celia.

„No tak dobře, dobře. Ale jak uvidíte, že se bojí nebo že začíná brečet, odvedte ho radši pryč.“

A bylo to tu. Trenér ho posílá do hry, i když je o rok mladší než ostatní. Ve věku, kdy takový rozdíl bývá hodně znatelný.

Najednou je na hřišti. Když kolem něj letí balon, zdá se, že je větší než on.

Pak přichází to, co se dalo čekat.

Když mu míč poprvé letí na pravou nohu, Leo ho nezpracuje. Balon projde daleko za něj, on se ani nepohne.

Aparicio pozvedne obočí. Něco takového očekával.

Ale pak Leo dostává další přihrávku. Tentokrát směřuje na levou nohu, vlastně ho do ní míč spíš trefuje. Jenže on udělá dva kroky, balon zkontroluje. A drobnými doteky ho vede dál, probíhá mezi soupeři, jako by se snažil zdolat překážkovou dráhu. Vyhýbá se každému, kdo se mu postaví do cesty.

„Dej ten míč už od nohy! Přihraj, Leo! Přihraj!“ volá Aparicio.

Babička se směje.

A Leo nepřihravá.

Je opravdu maličký. Ale od té doby už v žádném případě nehrozilo, že by ho trenér chtěl poslat pryč. „Hrál tak, jako by to dělal celý život. Sám proti zbylým třinácti,“ vzpomínal Salvador o mnoho let později. V tom roce odehrál za Grandoli všechny zbylé zápasy s kluky z ročníku 1986. Vyhrávali.

Messi si z toho dne nic nepamatuje. Ale babička mu řekla, že tehdy vstřelil dva góly.

Leo samozřejmě chtěl hlavně hrát. Na plácku, na ulici, sám, s bratranci, s Rodrigem a Matiasem. Ale stejně jako všichni ostatní kluci také on nejvíc toužil po tom, nastupovat v dresu nějakého týmu, s partou spoluhráčů. Tak jako bráchové. Po tom dni plném překvapení, kdy pod dohledem usměvavé babičky poprvé dostal šanci, se mu přání splnilo. Ještě ani nechodil do školy, když začal hrát „baby fotbal“, jak se v Argentině říká zápasům nejmladších. Sedm proti sedmi, ve věku od pěti do dvanácti let. Grandoli, klub z Leova sousedství, který sídlil na ulici Laferrere v čísle 4700, založili v únoru 1980 tatínkové místních kluků, kteří chtěli, aby si jejich synové ozkoušeli odmala atmosféru soutěžních zápasů.

Na YouTube můžete vidět video z jeho dětství:

<http://www.youtube.com/watch?v=9GFeijEGjUo>

Na záběrech je Leovi pět, ale už z nich je znát lehkost a zrychlení, s jakým soupeře obchází dnes. Góly slavil už tehdy se stejnou radostí. A stejně jako dnes, také tehdy byl drobnější než naprostá většina jeho soupeřů.

Hned jak získá míč, hledá skulinku mezi soupeři. Vede balon, klikuje, všichni soupeři ho nahánějí. Vlastně i spoluhráči. Když nenajde místo, kudy by se protáhl na jedné straně, přeběhne si na druhou. A zase běží všichni za ním. S nadsázkou – v Argentině je střílení gólů považované téměř za vulgární. Mnohem víc pro lidi znamená tvořit, přihrávat, přejít přes hráče. Právě proto bylo kolem Lea odmala tolik rozruchu. Nebylo moc věcí, které by se potřeboval učit. Jen občas ještě zaslechl: „Přihraj, Leo!“ Ale jakmile se před ním otevřel prostor, on napálil míč k tyči a brankář neměl šanci. Gól.

Někteří lidé tvrdí – možná je to z jejich strany jen provokace – že by rádi viděli, jestli by Messi stejně dobře hrál v mrazivé střeďeční noci, za deštivého počasí, třeba ve Stoke. Měli by vidět díry, kameny a maličké střepy, mezi kterými kličkoval na hrbolatém hřišti v dresu Grandoli. Hrát se mohlo jen v noci, ve dne areál využívala místní škola. A osvětlení bylo mizerné.

Od svých dvou let Lionel s babičkou Celií pravidelně prošel kolem těch patnácti bloků domů, které oddělovaly jeho domov od hřiště jeho prvního klubu. Leo se babičky držel za ruku, aby stačil jejímu rychlému kroku. V podpaží druhé ruky si nosíval míč, ten, který dostal jako dárek. Chodili se dívat na Rodriga a Matíase, později už jen druhého z nich. Když se pak Leo konečně dostal do týmu mezi o rok starší kluky, chodil na tréninky v pondělí, ve středu a v pátek. Zápasy se hrály v sobotu.

„Byla tak skvělá. Žila pro nás, pro svá vnoučata. Měla pro nás vždycky pochopení, bratřenci se vždycky rvali o to, aby mohli přespávat u ní. Nevím, jestli rozuměla fotbalu, ale byla to ona, kdo nás na hřiště vodil. Byla na trénincích i při zápasech mou první fanynkou. Její povzbuzování mi vždycky pomáhalo,“ říkal Leo v rozhovoru pro *El Mundo Deportivo*, ve kterém výjimečně odkryl něco ze svého soukromí.

Celia se na fotbal nekoukala v televizi, marně byste ji hledali na stadionu Newell's. Pro ni existoval fotbal tehdy, když hráli její vnuci. Ona zase byla pro ně středobodem života, tmelícím ženským prvkem rodiny, kterou díky ní vždy držel pohromadě vzájemný respekt a podpora. Když Leo dřív dostal otázku na nejlepší okamžiky ve svém životě, odpovídal: „Narození mých synovců.“ Pochopitelně do té doby, než se mu narodil vlastní syn.

Lea babička vodila na hřiště, pak zase zpátky. Když začal chodit do školy, vyzvedla ho tam v pět hodin odpoledne, dali si společně na osvěžení něco k pití, a pak spolu s Matíasem vyrazili na trénink. „Tohle byl zkrátka nádherný čas. Všichni jsme si užívali ty chvíle, kdy byl Leo malý, protože už tehdy ukazoval, co dovede. Babička pak zemřela, ale u ní to všechno začalo,“ uvědomuje si Matías Messi.

„Nahrajte Lionelovi. Nahrajte tomu maličkému, on umí dávat góly,“ volávala na jeho spoluhráče. Ve fotbale se vyznala.

Vzhledem k tomu, že měla v sobě víc latinské krve než lidé okolo, nedokázala občas ovládat své emoce. Často se rozohnila. Stejně jako každý jiný klub na světě, také Grandoli má své rivaly, soupeře odnepaměti. V zápasech proti nim prostě nesmíte prohrát. Jedním takovým týmem bylo mužstvo Alice. Tvrdá, důrazná utkání občas končila výměnou názorů mezi tatínky, sem tam i pohlavkováním. Během jednoho takového zápasu, který se trochu vymkl kontrole, Celia praštila jednoho z fanoušků soupeře lahví do hlavy. „Přestaň tu dělat nepořádek,“ zakřičela na něj. Nic vážného se ale nestalo. Asi je zbytečné dodávat, že toho dne tým Grandoli zvítězil.

Krátce poté se přišlo na to, že Celia trpí Alzheimerovou chorobou. Novinář Toni Frieros tohle téma poodkrývá v Messiho biografii *Messi: El Tesoro del Barça* (Messi, barcelonský poklad): „Celia postupně začala ztrácet paměť, přidaly se problémy s mluvením, pletla si lidi. Proto rodina v posledních měsících jejího života jen bezradně sledovala, jak její vitalitu vytlačuje degenerativní a neléčitelná nemoc. Pro Lea to bylo stejné, jako kdyby ztrácel kus sebe samého.“

Bylo kruté vidět, jak postupně odchází.

Leova prababička zemřela 4. května 1998, krátce před jeho jedenáctými narozeninami.

Celia ho nikdy neviděla hrát na vrcholné úrovni, v Barceloně.

„Pro všechny to byla velká ztráta. Každý z nás, bez výjimky, cítil obrovskou bolest. Ještě dnes si vybavím, jak se Leo držel rakve a ustavičně plakal,“ vzpomíná jeho teta Marcela.

„Byla to děsivá rána,“ uznává sám Leo.

Od té doby slaví každý gól s pohledem upřeným do nebe a ukazuje nahoru prsty. „Často na ni myslím a věnuju jí své góly. Byl bych tak rád, kdyby tu mohla být dál s námi... Bohužel odešla dřív, než mě mohla vidět na vrcholu. To mě šťve ze všeho nejvíc,“ přiznal v rozhovoru pro *El Mundo Deportivo* z roku 2009.

„Chudák babička ho nikdy neviděla vyhrávat trofeje. Ale to ona všechno spustila,“ tvrdí Alberto Arellano, otec Cintie a soused Messiových.

„Když začínal kariéru, často mi říkal, že v noci s babičkou mluvil a žádal ji o pomoc,“ vybavuje si Leova maminka. „Je škoda, že ho teď nemůže vidět. Ale kdo ví, třeba se z nebe nebo odjinud dívá, vidí, kam až se dostal a je hrdá na to, co její milovaný vnouček dokázal.“

Leo věří v Boha, i když není praktikující křesťan jako zbytek rodiny. Ale babičce vděčí za to, že mu byla nablízku v letech, kdy se formovala jeho osobnost. A samozřejmě je s ním pořád. Jedinkrát slavil gól jinak než pozdravem do nebe: když se mu narodil syn Thiago, radoval se z branky s palcem v puse. Pak se znovu vrátil k obvyklému gestu.

Leo poprvé opustil sousedství v jedenácti letech. Byla sobota, jarní počasí. Nastoupil do autobusu s kamarádem Diegem Vallejosem, mimochodem bratrem Matíasovy manželky, který vyrůstal nedaleko. Ti dva kluci cestovali půl hodiny, vyjeli ven z města a zamířili do místa nazvaného Villa Gobernador Gálvez, jižně od Rosaria.

Aby navštívili babiččin hrob.

Leo hrál v Grandoli od pěti let do necelých sedmi. V týmu kluků z ročníku 1987 nosil číslo deset a jeho bratranec Emanuel byl v brance. Dvě věci se během jejich zápasů opakovaly: prakticky všechno vyhrávali a Lionel měl pořád míč u nohy.

Každý další trénink, každý další zápas byl pro ně tím nejdůležitějším. A před každým z nich se Leo připravoval sám, bez cizí pomoci,

do posledního detailu. Nejdřív kopačky: vyčistit je vodou, pak kusem hadru a nakonec kartáčem. Pak zabandážovat kotníky. Byl jako profík. Malý kluk, který ale všechno tohle bral smrtelně vážně.

Salvador Aparicio byl Leův první kouč a během tréninků kluky nejdřív nechal běhat, pak se rozcvičili a nakonec jim předhodil míč. V těch dnech se skoro všechno, co dělali, skládalo z hraní, hraní a zase hraní.

Salvador, přezdívaný „Don Apa“, nebyl Leův objevitel. Spíš ten, kdo jako první vedl nezastavitelně talentovaného kluka. Pracoval na železnici a zemřel v roce 2009, v devětasedmdesáti letech, poté co mu praskla lebka (podle některých lidí bylo slyšet, jak z jeho hlavy uniká vzduch). Nikdy si nehrál na něco víc: „Neobjevil jsem ho. Ale byl jsem první člověk, který ho poslal na hřiště. Na to jsem hrdý.“

Don Apa, stejně jako stovky neznámých trenérů, přesvědčil tucty dětí ze sousedství mezi čtyřmi a dvanácti lety, aby na chvíli utekly z ulice na hřiště. V areálu Grandoli se naučily, že sportování by mělo mít rád, a zároveň prožívaly společnou radost z úspěchů. To on natočil videa, na kterých maličký Leo v červenobílém dresu kličkuje kolem obránců, protančí s balonem u nohy od vlastního vápna až k soupeřově šestnáctce, dá gól a pak vezme z branky míč a běží s ním zpátky na půlku hřiště. A pak to samé opakuje znovu a znovu.

„Dával v každém zápase šest nebo sedm gólů. Stoupl si na střed hřiště, počkal, až brankář vykopne. Balon si zpracoval jeden z jeho spoluhráčů, Leo mu ho vzal a začal kličkovat. Bylo to něco nadpřirozeného.“ Takhle Don Apa v několika rozhovorech na malého Messiho vzpomínal. „Když jsme šli na hřiště, lidé se začali shlukovat, aby ho viděli. Když se dostal k míči, zdálo se, jako by mu patřil. Bylo to neskutečné, soupeři ho nemohli zastavit. Proti týmu Amanecer dal jeden z gólů, které vidáte v reklamách. Dobře si na to pamatuju: obešel všechny, včetně brankáře. Jak hrál? Stejně jako teď, užíval si volnost. Byl to takový vážný kluk, pořád se schovával za babičku, moc nemluvil. A nikdy se nehádal. Když ho někdo zkosil, občas se rozbřečel, ale vždycky se nakonec zvedl a běhal dál.“

Vždycky, když ho vidím hrát, začnu brečet. Když dá gól v Maradonově stylu, jako třeba proti Getafe, vybavím si, jak začínal. Byl ještě malý, tak strašně malý...”

David Treves, který časem Dona Apu vystřídal, je dnes v Grandoli prezidentem klubu. Hrdě ukazuje trofeje, které tým vyhrál, a fotky. Messi je na nich snadno rozpoznatelný – má na sobě dres, který je mu dost velký. „Bylo hodně nezvyklé, že kluk v jeho věku dokázal hrát tak, jak hrál,“ potvrzuje Treves. „Říkalo se, že tu máme nového Maradonu. Teď můžeme říkat, že nejlepší fotbalista světa začínal u nás, že jeho první dres byl ten náš.“

„Když získal balon, akce končila gólem. Vždycky byl rozdílovým hráčem, i když ho pokopali. Tak to bývá: když jste maličký a hraje dobře, soupeři jdou po vás.“ Tak si Messiho vybavuje Gonzalo Diaz, který s Leem v Grandoli hrál v době, kdy tým všechno vyhrával.

Matías Messi nemá problém vzpomínat na dny, kdy sám snil o tom, že bude slavným fotbalistou. On, stejně jako celá rodina, ale i neznámí diváci, tušil, že při Leových zápasech sleduje něco mimořádného. „Často hrál tak dobře, že z toho byly problémy. Někteří trenéři soupeřů proti němu hráče posílali s tím, aby ho sundali – pokud ho o balon nedokázali připravit férově, muselo to jít jinak. Museli byste to vidět, abyste pochopili. Ale zároveň se mezi soupeři našli takoví, kteří mu během zápasu zatleskali. ‚Co to děláte?‘ ptali se jich pak jejich fanoušci.“

Občas se zdá, že mnohé z těchto vzpomínek vykreslují spíš současného Lionela Messiho než toho kluka, který prostě jen dobře hrál fotbal. Messiho, který dává spoustu gólů, ale současně je víc individuálním než týmovým hráčem – a v tom je rozdíl. Nemluví o dítěti, ale o chlapci, ze kterého vyrostl nejlepší fotbalista světa. Pozor, to není to samé. Je snadné si při vzpomínání idealizovat ty, kteří v životě uspěli. Proto je tak těžké najít kohokoli, kdo by přidal do mozaiky to důležité „ale“.

Mimochodem, v Grandoli bylo spoustu fotbalistů, kteří měli velký talent. „Viděl jsem několik kluků, kteří to mohli dotáhnout tak daleko jako Messi. Ale chyběla jim větší houževnatost,“ prozrazuje Gonzalo Diaz.

No ano, houževnatost. Bez ní se velkým fotbalistou prostě nestanete.

Jorge Messi také snil o tom, že se bude fotbalem živit. Ale po čtyřech letech v akademii Newell's, v době, kdy se kariéra lámala a kdy usiloval o posun do áčka, musel odejít na vojnu. Když se vrátil, oženil se. V devěťadvaceti, v době, kdy fotbalisté bývají na vrcholu sil, se narodil Leo.

Jorge měl vždy celkem jasnou představu, jak syna povede. Místo dlouhého vysvětlování mu raději vše ukázal. Jeho zásady byly jednoduché: tvrdě pracuj, buď vytrvalý, pokorný, a můžeš dosáhnout toho, co chceš. Možná proto se Leo nikdy nenechal úplně zlákat světem celebrit, neohromují ho slavná jména. Pro Jorgeho, stejně jako pro většinu Argentinců jeho generace, byl každopádně fotbalovým vzorem Maradona. Všudypřítomný, neodolatelný. Videokazety s ukázkami jeho hry si Jorge schovával a později je často pouštěl svým synům.

Leův otec tak přenesl na své chlapce obdiv k muži, který převyšoval ostatní spoluhráče, řídil je, mazlil se s míčem předtím, než ho přihrál dál, a měl tak zázračné nohy, že v každé situaci dokázaly provést to pravé řešení. Lionel a další hráči z jeho generace mohli podobně vzhlížet k Pablu Aimarovi, bývalému hráči River Plate. Leo mnohokrát řekl, že jako kluk neměl žádný idol, ale prozradil, že na Aimara se díval rád. Je možné, že by opravdu neměl vzor? Nepotřebuje každý z nás někoho takového? Když se ho na dětského hrdinu ptali ve dvanácti letech, jmenoval dva: otce Jorgeho a kmotra Claudia. Ve stejném rozhovoru řekl, že skromnost považuje za nejdůležitější ze všech lidských vlastností. S tím by jeho tatínek jistě souhlasil.

Leo, stejně jako bratři, sdíleli tátovo nadšení pro fotbal. Jorge je zdrženlivý muž, často trochu otažitý. A na hřišti dobrý střední záložník, což malý Leo viděl, když pozoroval otce, jak hraje fotbal s partáký z továrny Acindar. Fotbalu rozuměl, miloval ho. Messiovi se každý víkend chodili dívat, jak Matías a Lionel hrají za Grandoli. A klubový ředitel se jednoho dne Jorgeho optal, jestli by nechtěl trénovat kluky z ročníku 1987. Tak se stal Leovým druhým trenérem. „Hráli jsme ligu Alfí, jednu ze soutěží, které se účastní týmy z Rosa-

ria a okolí. Hrálo se v různých věkových kategoriích do dvanácti let, na menším hřišti, sedm proti sedmi,“ vyprávěl Jorge Tonimu Frierosovi.

Trénoval chlapce třikrát týdně, vymýšlel jednoduchá cvičení, všechna s míčem, aby zlepšili techniku. Jen občas jim dával taktické pokyny, které všichni rychle pochopili. Viseli mu na rtech, snažili se plnit všechno, co říkal. Leo nikdy nedělal žádná speciální cvičení – neprocvičoval pravačku, nesnažil se vést míč slabší nohou. Táta to po něm nikdy nechtěl. Prostě hrál tak, aby ho to bavilo, a Jorge tenhle svobodný přístup při trénincích podporoval.

To se psal rok 1994. Leovi bylo šest let.

Jorgeho tým během toho roku, kdy ho trénoval, neprohrál jediný zápas. „Vyhráli jsme ligu i všechny turnaje, kterých jsme se účastnili. I všechna přátelská utkání. Může to znít trochu drze, ale tím, jak kluci hráli, opravdu způsobili senzaci. A Leo z toho týmu vyčníval jako maják z bouřky,“ vzpomínal Jorge před argentinskými novináři. „Nechci vůbec nic zveličovat, ale prakticky všechno, co se nám povedlo, začínalo u něj. Góly, nebezpečné situace... Jestli byl někdo rozdílovým hráčem, jestli někdo vyloženě exceloval, byl to on. O.K., jsem jeho táta, on je můj syn. Ale proto to neříkám – prostě to tak skutečně bylo,“ řekl magazínu *Kicker*.

Novinář, který s ním mluvil, pokračoval otázkou, která se může zdát banální, ale je důležitá: „Koho Lionel-fotbalista víc poslouchal? Jorgeho Messiho coby trenéra, nebo coby otce?“ Jorge odpověděl: „Vždy byl při fotbale hodně disciplinovaný, poslušný, plnil to, co se po něm chtělo. Když jsem mu něco říkal jako trenér, vždycky to bral v potaz. Tak je to dodnes. Třeba když ho Frank Rijkaard v Barceloně stavěl na pravý kraj. Vždycky souhlasil s tím, co po něm trenér požadoval, hrál tam, kde mu řekl. Nezáleželo na tom, kdo zrovna tím trenérem byl. Leo si nikdy nestěžoval. Tak to bylo odjakživa.“

„V životě jsou důležité tři základní věci: poslání, vize a hodnoty,“ doplňuje známá argentinská sportovní psycholožka Liliana Grabínová. „Odkaz, který vám předá váš otec, je něco, čím vám prošlapává cestu. Přenáší na vás své pořadí hodnot. V Leovi se mísí silná osobnost jeho matky s klidem, tolerancí a trpělivostí otce. Zvláštní

kombinace, připadá mi skoro jako jing a jang. Ale od otce se navíc naučil skromnosti, sebeobětování a zarputilosti.“

To, co ze syna vyrostle, bývá ale často také důsledkem představ, které má jeho otec. Jorge jednou řekl, že slyšet, jak lidé na tribunách vyvolávají vaše jméno, je nejhezčí pocit, jaký člověk může zažít. Pokud je něco takového váš sen, snažte se za ním jít. Jorge měl vizi. Když viděl Lea hrát a uvědomil si, jaký má talent, cítil se jako hrdý otec. A chtěl, aby jeho syn dál vyčníval. Syn zase nikdy nechce otce zklamat, snaží se mu dělat radost. Vize, přístup – to jsou dva faktory, které utváří cestu na vrchol. Jorge věděl: Chlapče, z tebe může být fotbalista.

„Rodina vyznávala své hodnoty, vize znamenala budoucnost a posláním bylo hrát fotbal. Jorge s celou rodinou měl představu. Věděli, že má talent, a tak se ho snažili vést cestou, na které mohl své schopnosti uplatnit a rozvíjet,“ vysvětluje Grabínová.

Jorge postupně coby trenér, rádce a nakonec i manažer Leovi pomáhal, aby se na cestě neztratil. V porovnání s ostatními ho téměř nechválil, zůstával obezřetný. A když to bylo nutné, připomínal synovi hodnoty, které považoval za nejdůležitější. Za každých okolností ho držel nohama na zemi, zvláště ve chvílích, kdy se zdálo, že ho sláva a úspěchy rozhodí a odvedou jeho myšlenky od toho, co je skutečně důležité. Což se, jak později zjistíte, mohlo stát.

Jorge byl od začátku Leovi otcem, rádcem, mentorem, protiváhou, hrdinou. Tím, koho musí následovat, proti kterému se občas bude bouřit, ale vždycky půjdou stejnou cestou. Leo mu absolutně a neotřesitelně věří.

Byl to Jorge, kdo rozhodl, že v Grandoli už Leo došel na konec cesty. Celá rodina se chodila dívat na jeho a Matíasovy zápasy, a jednou se stalo, že s sebou nikdo neměl dvě pesa, která se platila jako vstupné. Jorge se zeptal, jestli by nevadilo, kdyby projednou nezaplatili. Odpověď byla zamítavá.

Leo toho odpoledne ještě nastoupil, ale bylo to naposledy, kdy dres Grandoli oblékl.

Paní učitelka Mónica Dóminaová má na Messiho také své vzpomínky. Učila Lea na škole v Las Heras, od jeho šesti do osmi

let. V první, druhé, třetí a čtvrté třídě, v prvních letech školní docházky.

„Byl to hodně tichý kluk. Bohužel si většinou spíš zapamatujete ty, kteří vyrušují, dělají problémy. On byl klidný, slušný a občas dost introvertní. Nedával najevo, co si myslí. Byl chráněný, protože měl kamarádku Cintii, se kterou se rychle spolčil. Chodili do stejné třídy a ona byla skoro jako jeho maminka – dvakrát vyšší než on. Leo byl velice, velice malý, vypadal jako dítě ze školky. A měl tak veselý a roztomilý obličej... To vydrželo dodnes. Člověk měl tehdy pořád pocit, že ho musí obejmout. V té době byla učitelka pro děti jako druhá máma. Není to jako dnes, kdy ty mladé holky mateřský cit nemají. My jsme na to nahlížely jinak. Leo mi sedával na koleni, starala jsem se o něj, to už se dnes nedělá. On působil opravdu jako malé děťátko, přišlo mi, že si ho prostě musím posadit vedle sebe a povídat si s ním.

Byl pohodový, ale málokdy něco řekl. Ale pamatuju si velmi dobře, že jsem se snažila ho donutit, aby trochu mluvil. Pokoušela jsem se o to hlavně ve volném čase nebo během speciálních předmětů, jako bylo třeba kreslení. Tehdy jsem mu byla nablízku, ale on stejně neříkal nic kromě ‚ano‘ a ‚ne‘. Ale když jsem se zeptala na něco z mých předmětů, tedy z matematiky a porozumění textu, vždycky odpověděl. A mně se ulevilo.

Leo obvykle sedával v první lavici, ale byl hodně stydlivý a do dění ve třídě se moc nezapojoval. Udělal, co se po něm chtělo, ale rozhodně nebyl nějaký kápo třídy. Všechno zvládal dobře, učil se tak, aby uspěl při písemkách a úkoly vždycky odevzdával včas.

My učitelé jsme se mu snažili pomoci a on dělal, co mohl. Nebylo to tak, že by byl v učení neschopný, to ne. Šlo spíš o to, že se mu do něj moc nechtělo, protože měl jiný zájem. Všechno, po čem toužil, byl míč.

Byl to obyčejný kluk, rozhodně ne šprt. Byl zodpovědný, dělal úkoly tak dobře, jak jen mohl, ale moc se neučil. V sedmé třídě měl dobré vysvědčení a třídní učitelka nechala novináře, aby si vyfotili knihu, ve které byly všechny jeho známky. Byl jedním z nejlepších v tělocviku, byl šikovný při pracovní i hudební výchově.

V porozumění textu a matematice se učil tak, aby prošel. Dostal sedmičku, což je známka, která znamená, že zkoušku složil. Ale bylo to jen tak tak.

Ale moje první vzpomínka na něj je, jak si hraje s míčem na školním hřišti. Jak si ho převzal na jedné straně a prokličkoval na druhou. Ne vždycky měli kluci balon, takže někdy si ho vyrobili ze smotaných ponožek nebo z igelitových tašek, někdy i z plastelíny. Hráli prostě s čímkoli, co zrovna bylo po ruce.

Většinou ale míč měli. Učitel tělocviku měl skříň, odkud si ho často brali, jindy přinesl balon někdo z domova. Když zrovna tělocvikář ve škole nebyl, staral se o míč někdo z ostatních učitelů.

Tehdy před lety jsme jim ten balon klidně půjčili. Teď už by to nešlo, protože dnešní děti by s ním někoho klidně naschvál praštily po hlavě. Přitom dětí nebylo méně než dnes. Mohlo jich být klidně třeba sto, ale všichni spolu vycházeli. Proto jsme se nebáli nechat kluky hrát fotbal.

Všichni Leovi kamarádi ho navzdory jeho postavě i povaze brali tak trochu jako lídra. Vždycky když se třída fotila, on byl uprostřed. Všichni ho milovali. Kluci na něj čekali, a až když přišel, zaznělo: pojďme hrát! Obdivovali ho, protože odmala tak vyčníval. Proběhl s míčem u nohy z jedné strany hřiště na druhou a nikdo nebyl schopný ho o balon obrát. Užíval si to a pro ostatní bylo potěšením ho sledovat.

Nikdy nezlobil, neutahoval si z ostatních, ale ty jeho oči vám prozradily, že máte před sebou kluka, který se umí zabavit. A jeho rodina... Vždycky jsem se chtěl zeptat jeho maminky, jaký byl doma. Ve škole se choval vždycky vzorně, možná proto, aby mu nezakázali hrát fotbal. Ve třídě byl hodně tichý, ale když přišla chvíle, kdy si mohl jít zakopat, vyběhl ven a ostatní za ním.

Vídali jsme je všechny ve velké víceúčelové místnosti, ve které byly i dvě fotbalové branky. Všichni ti kluci byli vždycky tak natěšení na fotbal... Připadali si, jako by hráli ligové zápasy.

V těch dobách se vyučovací hodina skládala ze čtyřiceti minut výuky, pak patnáctiminutové přestávky, dalších čtyřiceti minut učení a další přestávky. Dnes už má školní hodina jen šedesát minut, po

kterých následuje jedna přestávka. Oni tehdy své minizápasy hrávali v těch dvou pauzách. Dost možná to bylo tak, že první přestávka byla pro ně prvním poločasem zápasu a ta další druhým.

Během té čtvrt hodiny, kdy si Leo kopal s ostatními kluky, mi připadal jako někdo úplně jiný. Ať už hráli sedm proti sedmi, nebo všichni proti všem, on prostě vzal míč a snažil se všechny obejít. To nebylo o hraní fotbalu, ale o kličkování. On už tehdy trénoval v té... jak tomu říkáte? Malé fotbalové škole? Řada dětí, které hrály s ním, ji navštěvovala také.

Vzpomínám si, že když jeho maminka přišla do školy ukázat všechny jeho trofeje a stála před dveřmi do třídy, pyšná tak, jak jen matka může být, nechtěl, aby vešla. Nechtěl mluvit o tom, co na hřišti dokázal. Nebo možná přesněji: už odmala nechtěl odkrývat tuhle svou stránku. Hrál proto, že ho fotbal bavil, byl do něj zapálený, což trvá dodnes... Nechtěl dávat najevo, že je nejlepší, protože mu stačilo, že to cítí kdesi uvnitř. Vždycky si přál, aby ho okolí bralo jako normálního kluka, nechtěl vyčnívat. V tom zůstal stejný.

Andílek. Zlatá povaha. Často potkávám jeho maminku v nedalekém supermarketu – ona není ten typ, že by chodila po městě a vykládala: Jsem Messiho matka. Chová se stejně jako jakákoli jiná žena ze sousedství, chodí normálně oblékaná, není nafoukaná. Víte, já znám pár matek fotbalistů. A u některých je to samé: „Já jsem máma toho a toho... Ona je normální, fajn. A Leo je stejný. Když přijede, taky nerozhlašuje: „Mám tolik a tolik milionů... Ne. On se snaží žít jednoduchý život, tak jednoduchý, jak to jen jde. Protože na to je prostě zvyklý. Nikdy nevykládal o tom, kolik dal gólů, jako spousta jiných kluků. On takový nebyl. Rodina a hlavně maminka ho odmala vedla jinak. Naučil se chovat podle pravidel, která u nich doma platila, proto byl pak ve škole tak plachý a introvertní.“

Malý Leo to do školy v Las Heras neměl daleko. Když vyběhl na ulici s míčem přilepeným u nohy, dal se podél zdi, která obklopuje kasárna, pak přešel přes pole a už byl na ulici Buenos Aires, právě v místě, kde ústila na náměstí Juana Hernándeze. Malá škola nabílo omítnutá s prvky zelené, s mřížemi na oknech, stojí na jedné straně

neupraveného náměstí. Okolí dotváří pár stromů, lavičky, chodníkové desky, kterými prorůstá tráva. Jde o jednu z mála škol, kam chodí dobře vychované děti – na rozdíl od většiny škol v Rosariu, kde najdete plno uličníků a darebáků. Nejde o samotnou budovu, důležitý je její duch: když dítě poprvé do téhle školy vchází, už ví, jaké chování se tu od něj očekává, jaká pravidla tu musí dodržovat. Uvědomuje si, že je důležitou součástí okolí, že se tu vyžaduje kolektivní práce a že je třeba se pořád zlepšovat. Skutečně kvalitní státní škola.

Do tříd se vcházelo přes dvorek s obloukovou vstupní branou a vysazeným stromem uprostřed. Dvorek byl tak malý, že na něm s míčem šlo tak maximálně dělat nožičky nebo hrát na jednu branku. Proto se kluci časem raději uchýlili jinam.

„Dnes je v těch místech víceúčelová místnost, kde se konají školní shromáždění. Ale když tu byl Leo, ještě neexistovala: byl to jen plácek, kde děti měly dost místa na běhání nebo hraní různých her.“ Tak si staré časy vybavuje Diana Torretová, která Lea učila v době, kdy mu bylo šest let. A která často emotivně skáče ze vzpomínky na vzpomínku, když mluví o době, kdy „Blecha“ chodil do školy. „Na to malé hřiště jsme chodívali se všemi dětmi. Ale moc dobře si vzpomínám – a ještě dnes mě to vždycky rozesměje – jak všechny běhaly za míčem a žádné z nich od něj nedokázalo Lea odstavit. Pak chodily za mnou a stěžovaly si: ‚Paní učitelko, on vůbec nepřihrává!‘ Nikdo mu nedokázal balon sebrat.“

„Leo byl hodně veselý kluk,“ pokračuje paní Torretová. „Introvertní, to ano, ale šťastný. Pořád se smál. A měl spoustu kamarádů, mezi spolužáky byl oblíbený. Víím, že rodiče na něj dohlíželi, ptali se, jak si ve škole vede. Doma prý dokázal být pěkně zlobivý, takže se jeho maminka zajímala o to, jaký je tady.“

Tehdy jako by existovali tři Leové: jeden s míčem u nohy, druhý doma a třetí ve škole. Choval se jinak ve třídě a jinak venku na hřišti. Tam se cítil volný, tam ho bavilo soutěžit. Povídání s Dianou pokračuje:

– Jak se stalo, že všichni kolem něj – rodiče, učitelé i spolužáci – měli potřebu Lea chránit?

– Protože byl takový, jaký byl. To, že na něj všichni dávali pozor a starali se o něj, vedlo k tomu, že měl spoustu kamarádů. Spolužáci ho měli moc rádi. Když předváděl ta svá kouzla s míčem, obdivovali ho. Už tím z něj vyzařovaly vůdcovské schopnosti. Možná si to ani sám neuvědomoval, ale ostatní to v něm viděli – což bylo zvláštní, protože ve třídě byl tak tichý. Ale kamkoli šel, tam šli kamarádi za ním. Sám organizoval zápasy a přitáhl tak i ostatní ke hře, kterou sám tak miloval.

– Ta proměna z introverta v lídra je tak zvláštní...

– Ano, skoro jako kdyby v něm byly dvě různé děti.

– Co myslíte, kdyby se Leo nestal profesionálním fotbalistou, co by teď dělal?

– Myslím, že by byl se svou rodinou. Možná by si sám založil rodinu, ostatně tu teď skutečně má. Jsme na ni hrdí a doufáme, že jednoho dne sem přivede svého syna Thiaga, aby viděl, kam táta chodil do školy. To si přejí všichni místní učitelé. Ano, myslím, že by žil obklopený svou rodinou... Promiňte, úplně mě dojímá o něm mluvit.

„1993, šest let, rok, kdy se narodila jeho sestra María Sol ... Leo si těžce zvyká na školní prostředí, na hygienické návyky, ale snaží se. Je manuálně zručný, dobrý v hudební výchově, psaní a fyzice.“

„1994, učí ho Mónica Dóminaová. Pořád si nezvykl ve školním prostředí, ale je tvořivý a celkově se zlepšil.“

„1995, osm let ... Velký pokrok. Velmi dobrý v matematice, velmi dobrý v tvůrčím psaní, dobrý v mluveném projevu. V žádném předmětu nemá špatné výsledky. Cintia mu hodně pomáhá. Jeho prodloužená ruka, pořád jsou spolu,‘ líčí učitelka Dóminaová. Skvělý v tělocviku, velmi dobré chování.“ (Úryvek z knihy Toniho Frierose Messi: El Tesoro del Barça)

Lea chránili jak dospělí, tak děti. Proto, že byl malý. Proto, že byl tak dobrý s míčem. Proto, že byl hodné dítě. Proto, že byl synem, nebo synem známých. Proto, že se uměl tak rozpustile usmát. Proto, že byl zdrženlivý – ne stydlivý, ale introvertní. Proto ho všichni hlídali. Nikdo se na něj nezlobil, nikdo na něj nemusel být nepříjemný. Alespoň ne ve škole, tam si všechny získal. Díky tomu bylo pro něj jednodušší růst: ať už jako člověk, nebo jako fotbalista. Vždycky pomáhá, když vás tolik lidí ochraňuje.

Skoro každé dítě prožije ve škole i zkoušky, které nemají s učním nic společného. Skupinka se proti nim může spiknout, stává se to. Dětsví bývá někdy kruté. Co s tím? Když na vás padne Černý Petr, musíte se snažit, abyste z té situace vyšli jako vítěz. Leo to měl snazší. Byl tak dobrý s míčem u nohy, že ho lidé odmala respektovali, milovali, chránili. Byl malý a uvědomoval si, že je drobnější než ostatní, ale ti toho nikdy nezneužívali. Viděli, jak je na hřišti dobrý, ať už hráli s ním, proti němu, nebo se jen dívali. Proto ho nikdo nikdy nešíkanoval. Zato o to, kdo s ním bude hrát v týmu, se občas strhla rvačka. Logicky – kdo měl v sestavě Messiho, ten vyhrával. Kdo naopak prohrál, musel po zbytek dne poslouchat posměšky. Lea dokonce ke svým zápasům zvali i kluci z vyšších ročníků, když jim někdo chyběl. On rád souhlasil a vždycky zařídil, aby jeho tým zvítězil. Tak jako dnes: víc než slova za něj mluvilo to, co dokázal na hřišti.

Ale jeho život nemohl být jen o fotbale. Učitelé museli dohlížet na to, aby klučičí vášeň pro fotbal nebyla příliš velká. Aby se malí fotbalisté nedostali do stavu, ve kterém si nebudou schopní uvědomit, že čas hry je u konce – a že život přináší i povinnosti. Vyučující tak měli rázem postaráno o velkou výzvu: odstavit Lea aspoň na chvíli od míče. Byl to pro ně dennodenní boj.

– V čem tedy dnes dát dětem Messiho za příklad?

Otázka míří na Cristinu Castañeirovou, novou ředitelku školy v Las Heras. Lea osobně nepoznala, takže na jeho příběh kouká s odstupem a s překvapením.

– Nevím, nevím... Snad každý, kdo do téhle školy vejde, Lea zná. Každý ví, že sem chodil, jeho duch tu už léta přetrvává. Teď, když školu vedu, se snažím, abychom tu měli nějaký Messiho koutek, plný novinových výstřižků o něm. Zatím tu nic takového není.

– Měli by žáci radost, kdyby se to povedlo?

– Těžko říct. V jeho jménu se dělá tolik věcí...

– Takže si myslíte, že je třeba mít ve škole něco, co poslouží dětem jako příklad, jako motivace?

– Pokud vím, argentinská kultura je plná různých...

– Legend? Mýtů?

– Ano, ano. Přesně tak. Pohádka o Messim asi nebude ve školních osnovách, ale bylo by pěkné tu mít něco, co by ho připomínalo a co bychom mohli ukázat lidem, kteří se přijdou podívat. Nebo třeba i jemu, pokud sem někdy zajde. Pracuji ve školství třicet let a celou dobu dodržuji školní zásady. Tohle může vypadat, jako že od nich trochu upouštím, ale to mi nevadí. Člověk nemusí být tak přísný. Nemyslím si, že mi za to bude někdo tleskat, ale o to ani nejde. Chci jen, aby tu byl Messiho koutek, který bude vzpomínkou na něj.

– Leo, aspoň ten, kterého zná veřejnost, působí jako člověk se vzornými morálními vlastnostmi.

– Samozřejmě, to je ze všeho nejdůležitější. Můžeme na něj být hrdí. Přála bych si, aby ostatní lidé byli stejní jako on.

– Můj argentinský kamarád, fotbalista, mi říkal, že by vláda měla Messiho jednou měsíčně využít, aby promluvil k dětem. Aby řekl: Čistěte si zuby! Nebo: Ve škole se chovejte slušně! A rázem by ho všichni poslechli, celá země by se mohla změnit. Myslíte, že by to mohlo dojít až tak daleko?

– Ano, mohlo...

Když Lea vodila babička na trénink s Grandoli, procházeli skrz starou čtvrť. Přes pole, která se v budoucnu možná – kdo ví? – promění ve velké nákupní centrum. Nebo třeba v tréninkové centrum, když teď městská rada pozemky propůjčila Messiho rodině. Mladí fotbalisté by si tam mohli plnit své sny, jako dřív Leo.

Když zrovna nebyl trénink, Leo si chodil kopat s kamarády ze sousedství, jako byl třeba Diego Vallejos: „Často jsme byli spolu. Vždycky se našla nějaká nová parádicka, kterou jsme chtěli vyzkoušet, něco, co jsme se pokoušeli naučit. Nebyli jsme žádní velcí uličníci. Jen občas jsme při fotbálku rozryli záhon nebo jsme kopali na vrata. Taky jsme blbli se vzduchovkou... Dělali jsme toho dost. Když vyjdete z jeho domu a dáte se ulicí dolů, po dvou stech metrech uvidíte na levé straně nezastavěný plácek: to byl pro nás argentinský Nou Camp. Tady dělal první krůčky jako fotbalista. Tady jsme kopali do míče, tady jsme běhali, tady jsme se zašíváli... Bylo to naše místo.“

Železné dveře nedalekého obchodu Fragotti's Leo používal jako parťáka na nácvik narážek – tady mu nikdo z kamarádů

nemohl vzít míč. Tehdy byl ve věku, kdy neřešil, kolik je hodin, nic ho neomezovalo. Snad kromě školního řádu a pravidel, která se dodržovala doma.

„Občas jsme prolezli dírou v drátěném plotě, abychom si mohli jít zakopat. Ale někdy nás tam vyhmátli vojáci, kteří ten pozemek hlídali. Neměli jsme tam co dělat,“ vzpomíná další z Leových sousedů, Walter Barrera. „Jenže tohle hřiště pro nás bylo ideální – se skvělou trávou, po které skoro nikdo nikdy nechodil a bezvadně se na ní hrálo. Někdy na nás vyběhli ve chvíli, kdy jsme měli rozehraný zápas, a vzali nás dovnitř, kde měli takovou menší celu. Ale nic se nám nikdy nestalo. Jen nás vzali dovnitř jedněmi dveřmi a jinými zase pustili ven. Šlo jen o to, aby nás trochu postrašili.“

Leo strávil první školní léta na základce v Las Heras a ve třinácti letech začal studovat střední školu Juana Mantovaniho na Avenida Uriburu, kam to také měl kousek. Ale už po čtyřech měsících byl pryč: dobře věděl, že jeho budoucnost leží daleko od všeho, co do té doby znal. Na nové škole neměl po boku svou dobrou duši, kamarádku Cintii. Jeho život a všechno, co k němu do té doby patřilo, se začínalo měnit.

Se školou Juana Mantovaniho ho nic moc nepojí, zato se stal patronem té, na kterou chodil předtím v Las Heras. Už přes deset let přispívá na její činnost, dohromady už věnoval částku přesahující dva roční rozpočty školy. Podívat se přišel dvakrát, poprvé v roce 2005. Jeden z učitelů měl syna, který s Leem dřív hrával fotbal. Přes něj se ho všemožně snažil kontaktovat a zařídit, aby dorazil na výročí založení školy. A Leo skutečně na slavnost přicestoval. Tehdy sice ještě nebyl tak známý jako dnes, ale přesto to byla událost. A jednoho odpoledne o dva roky později se objevil podruhé – tentokrát proto, aby viděl bratrance Bruna Biancucchiho. Pro všechny to bylo překvapení. Leo dorazil se sklopenou hlavou, tiše, schovával se za Brunovu maminku, tetu Marcelu. Nejdřív vypadal hodně rozpačitě.

Ale najednou jako by se něco v jeho hlavě přepnulo. Šel za ostatními dětmi, začal si s nimi povídat. Prošel všechny třídy, rozdával objetí a polibky, podepisoval se a neodmítal ani společné fotky. Tři nezapomenutelné hodiny pro děti i jejich rodiče. Ve škole, kde se kromě fotbálku o přestávkách v podstatě nikdy nic zajímavého neděje.

Kluk z prvního ročníku, kterému bylo jen něco málo přes pět let, se otočil na kamaráda ze třídy, zhruba stejně malého, ve stejných kraťasech a školní uniformě a s rozzářenýma očima povídal: „Štípni mě, ať vím, že je to pravda!“

II.

Čekání na Lea

Skutečný příběh (se scénami a imaginárními setkáními o dvou dějstvích).

Postavy (viz příloha)

Už jsme slyšeli, jak na Lea vzpomínají jeho bývalí spoluhráči, trenéři, ředitelé klubu Newell's, někteří jeho soupeři, sousedé a další, kteří hráli v jeho životě nějakou roli. Všichni vypráví s dojetím, z jejich slov je cítit i melancholie. To se může stát, když vám do života vstoupí génius.

Těch, kteří o něm mluvili, je celá řada. A každá vzpomínka má svůj význam. Koneckonců, tohle je i jejich příběh, ne jen Leův. Ale zkuste teď během čtení zapomenout na představivost. Nemusíte si pamatovat, kdo je kdo, kdo co říká. V podstatě všichni vykreslují jednoho člověka, který vystupuje v téhle hře za všechny, kteří ho v Rosariu obklopovali. Pokud se v té síti jmen ztrácíte, chyťte za ruku toho kluka, který pořád nemohl vyrůst.

Děj se odehrává v Rosariu, ve druhé polovině devadesátých let, chvíli předtím, než se Argentina dostala do krize. První dějství začíná v kavárně v Malvinas, tréninkovém centru Newell's.

AKT 1

Scéna 1

Ozývají se první hlasy. Scénu osvětluje jediný reflektor.

- Kde je Leo?
- Říkají, že má žloutenku.
- Aha.

Scéna potemní a objevují se slova O ŠEST LET DŘÍVE. Na stěně na pódiu se promítá video z YouTube.

Ukazuje pětiletého Messiho, jak zpracovává balon a má ho pod kontrolou. Nepřihrává, ale vytrvale hledá cestu k brance. Kličkyje mezi soupeři, probíhá ze strany na stranu, do té doby, než si udělá prostor pro střelu. Pak přesně vypálí mimo dosah brankáře a dá gól. Otočí se a běží zpátky na vlastní polovinu, radost skoro nedává najevo. Malými krůčky docupitá za půlící čáru a čeká, až rozhodčí znovu foukne do píšťalky. Později jeho tým rozehraje, míč hned putuje k Messimu, který znovu pádí na branku a obchází všechno, co mu stojí v cestě. Balon mu přitom sahá až ke kolenům.

Jde o zápas hraný na Malvinas, místě, které má pro Lea zvláštní význam a kde mladíci z Newell's Old Boys hrají sedm proti sedmi – takzvaný „baby fotbal“. Sportovní komplex rozděluje na dvě části ulice Vera Mújica a hřiště, které vypadá na pohled nejlépe, je označené číslem jedna. Nad ním se tyčí malá tribuna, i proto se tu hraje většina zápasů. Tak jako ten, který je na videu.

Dojít sem pěšky z Leova domova bylo nemyslitelné, hřiště bylo moc daleko. Takže ho vždycky někdo vozil: táta, máma, rodiče spoluhráčů. Často přijížděl v Renaultu 12, který patřil otci jeho kamaráda Agustina. Vydali se po ulici Uriburu, pak dojeli na bulvár Orono a pokračovali nahoru přes park Nezávislosti (kde stál stadion Newell's) do Pellegriniho ulice. Tam zabočili doleva do ulice Francia, pak po dvou blocích znovu doleva do Zeballosovy ulice. Hlavní vstupní brána byla v domě číslo 3185. A uvnitř uviděli nástěnnou malbu se jmény všech hráčů, kteří to dotáhli do áčka Newell's. Leovo jméno tam zatím není.

Mezi vchodem a brankou na hřišti číslo jedna jsou dvě menší budovy: kavárna se stoly a židlemi a kancelář klubu. Pořád se tam něco děje: tatínkové sedí u stolů s kávičkou nebo pivem v ruce a probírají fotbal, jejich synové mají na sobě dresy Newell's, areálem se prochází spousta lidí. Třeba starší chlapi, kteří dřív v klubu působili, a teď se chodí dívat, co je nového.

U jednoho ze stolků v kavárně sedí skupinka kamarádů, pijí pivo a kávu a dohlíží na děti, které si kopou na přilehlém hřišti. Je pozdní odpoledne. Před časem kdosi sundal znak Malvinas, který visel u vchodu – teď je uklizený v rohu místnosti, opuštěný a už trochu zrezivělý. V zadní části jeviště je kulisa představující dvoupodlažní budovu. Dveře v přízemí vedou do klubových kanceláří, kde jsou všude rozházené papíry. Na zemi stojí jakási trofej, další poháry jsou na polici. Ve druhém patře jsou další dveře, které kupodivu nevedou nikam. Nikdo to neumí vysvětlit. Možná při stavbě došly peníze a nezbylo dost na stavbu schodiště. Do druhého patra stejně skoro nikdo nechodí, klubové kanceláře jsou v přízemí. Na kraji jeviště, mezi herci a publikem, jsou poházené brankové sítě.

Gabriel Digerolamo (trenér Newell's): V den, kdy ho k nám přivedli, jsem si pomyslel: Hm, tak tohle je něco úplně jiného než jsme čekali, co?

Ernesto Vecchio (další trenér): Měl neuvěřitelnou techniku. Nikdo ho to neučil, s tím se narodil.

Gabriel Digerolamo: Člověk by nikdy nečekal, že někdo tak drobný by dokázal mít na hru tak obrovský vliv. Ale on vždycky uvažoval o tom, co v příštích vteřinách chce udělat, a pak to prostě udělal: běhal zprava doleva, zleva doprava, středem, vracel se. Ale pořád myslel na to, že chce dát gól. To měl pořád v hlavě.

Ernesto Vecchio: Ještě předtím, než přišel do Newell's, si celé Rosario povídalo o talentu toho malého kluka, který hrál za Abandera-do Grandoli.

Diego Rovira (útočník juniorského týmu Newell's): Do Newell's jsem přišel v polovině roku 1998. Můj první trénink byl v Bella Vistě, kde tehdy trénovalo i áčko. Hráli jsme přátelák proti týmu Renato Cesarini a vyhráli jsme 7:0 nebo tak nějak. A tři góly dal maličký, neskutečně rychlý a technický kluk. Nikoho jsem tam tehdy neznal, ale on mě okamžitě zaujal. Byl to Leo.

V Rosariu se začínalo o Leovi vědět, protože zářil v meziškolních turnajích, třeba v tehdy populární Alfi lize. Tam se už chodili dívat ředitelé klubů, skauti nebo trenéři, kteří měli oko na šikovné mladé kluky a pravidelně sledovali dětské fotbalové zápasy. Rodrigo a Matías hráli tehdy za mládež Newell's a byl to Rodrigo, kdo navrhl, aby Leo hrál v dresu Newell's přípravné turnaje před začátkem sezony. Tak se stalo, že na začátku roku 1994, ve věku šesti let a sedmi měsíců, Leo několik týdnů nastupoval za různé mládežnické týmy Newell's, během odpolední a večerů.

Roberto Mensi (ředitel Newell's): Ve chvíli, kdy si vybíráte mladého hráče, koukáte především na jeho techniku. Pak na jeho postavu. A nakonec zjišťujete to, v jakém zázemí ten kluk vyrůstá.

Quique Domínguez (trenér Newell's): V Newell's jsme měli filozofii, kterou stanovil Jorge Bernardo Griffa, bývalý hráč Atlética Madrid: Potřebujeme získat ty nejlepší hráče, nemůžeme si dovolit nechat si utéct ty největší talenty. Takže když jsem jel autem, klidně jsem na pět minut zastavil, abych se podíval na zápas malých kluků někde na ulici. Když mě někdo z nich zaujal, vystoupil jsem, šel jsem ke hřišti, kde stálo pár lidí, a začal zjišťovat. „Vy jste jeho maminka?“

„Ano.“ „Už váš kluk hraje za nějaký tým?“ I když hrál, ještě jsem se zeptal: „Nechtěl by raději přestoupit do Newell's?“ Chtěli jsme talentované hráče ukrást ještě předtím, než je někdo mohl ukradnout nám. I díky tomu Leo vždycky hrál vedle nejlepších kluků z okolí.

Gabriel Digerolamo: Jednou mě přišel navštívit Claudio Vivas, který dělal asistenta slavnému trenérovi Marcelu Bielsovi. Říkal: Můžete získat kluka, který hraje fotbal z jiné planety. Odehrál pak s mým týmem tři nebo čtyři zápasy, na další se přesunul do jiných mládežnických týmů, třeba k trenérovi Walteru Lucerovi.

Quique Domínguez: Kdybych měl Lea porovnat s ostatními kluky co do kvality, mezera mezi ním a nimi by byla neskutečná. Opravdu neskutečná. Když šel proti obránci, osmkrát z deseti případů udělal přesně to, co chtěl. Jen co se soupeř trochu vzpamatoval a na chvíli získal míč zpátky, už o něj zase přišel. Ten rozdíl byl obrovský. Dnes se zdá, že je Leo úžasný hráč v porovnání se soupeři, a ti přitom hrají za Real Madrid, za italské top kluby, za hvězdné týmy z Anglie...

Gabriel Digerolamo: Když přípravné období skončilo, zeptali jsme se Lea, jestli by u nás nechtěl zůstat.

Ernesto Vecchio: Poté co jsme ho viděli hrát, jsme si promluvili s rodiči a došli jsme k dohodě. Posílil Newell's, a tak to bylo správné. Vždyť celá jeho rodina klubu fandí.

Až na Matíase. Jak už víme, ten přeje Rosariu Central.

A tak 21. března 1994, krátce po svých sedmých narozeninách, Leo posílil tým, kterému od dětství fandil. Tehdy měřil 122 centimetrů a dorazil do Ľuls, kde před třemi měsíci Diego Armando Maradona, který se právě chystal na blížící se mistrovství světa, odehrál svůj poslední zápas během krátkého angažmá v Rosariu Central.

Jorge Valdano (bývalý hráč Newell's): Pod klub spadala velmi dobrá fotbalová škola. A hlavně sídlil ve městě, které fotbalem dýchá, v oblasti, která je vlastně jedním velkým fotbalovým hřištěm.

Quique Domínguez: Radil jsem klukům, aby se soustředili na to, co jim jde nejlépe. A postupně jsem se snažil jejich talent využít. Tak jsem si v trenérství vytvořil dobrou pověst. Nikdy jsem nekřičel, nikdy jsem nevyhrožoval, nikomu jsem nenadával, nikoho jsem neponižoval. Na nikoho jsem ani nevytvářel tlak, takový, jaký kdysi můj

táta a bráchové vytvářeli na mě. Když někdo udělal velkou chybu, chtěl jsem, aby pochopil, co provedl, a aby to už neopakoval. Ne proto, že by se bál, co se stane, ale proto, že pochopil, co udělal špatně.

Gerardo Grighini (bývalý mládežnický hráč Newell's): Byli jsme všichni sedmi – nebo osmiletí kluci a hráli jsme na hřišti pro sedm hráčů na každé straně. Trénovali jsme tak, jak je to v tom věku běžné: pracovali jsme na rychlosti, dělali nožičky a pilovali techniku. Ale nejdůležitější ze všeho bylo naučit se hrát s míčem u nohy, naučit se ho ovládat. Trénovali jsme v úterý, ve čtvrtek a v pátek a o víkendech hráli zápasy.

Quique Domínguez: Ano, zaměřili jsme se na běžná tréninková cvičení – na přihrávky, na zpracování míče. Jednou se jeden z trenérů kluků zeptal, kolika způsoby se člověk může balonu dotknout. Odpovídali: Deset, patnáct, dvanáct. Víte, kolik jich je ve skutečnosti? Skoro dvě stě. Můžete si ho třeba zpracovat zády. Takže dál: kolika způsoby se balon dá přihrát? Chápejte, tohle všechno jsme kluky ve fotbalové škole chtěli naučit: jak přihrávat, jak zpracovávat míč, jak předvídat hru, že ne vždycky jsou nakopávané míče nejlepším způsobem, jak se dostat do vápna soupeře...

Gerardo Grighini: Ze všeho nejdůležitější bylo, že nás fotbal bavil. Byli jsme skupinka kamarádů, nebyli jsme ve škole nebo v práci, kde spolu někteří nemluvili. Vůbec. My jsme byli všichni kámoši. Vlastně jsem se nemohl dočkat, až vypadnu ze školy, něco málo sním a vyrazím na trénink.

Quique Domínguez: Taky jsme se jim snažili ukázat situace, které v zápase mohou nastat. A taky jsme chtěli, aby je bavilo soutěžit. Naučili jsme je hru, které tady říkáme „loco“ (blázen), a které se v Barceloně říká „rondo“ (bago). I když se jim často nechtělo, protože nikdo nestálo o to, začínat uprostřed. Postupně jsme vytvářeli prostředí, které nahrávalo tomu, aby kluci byli schopní soupeře přelstít. I když vím, že v tomhle ohledu občas Argentinci zajdou moc daleko, třeba jako Maradona při slavném gólu „Boží rukou“. Ale v těchhle hrách při tréninku potřebujete být mazaný.

V Malvinas trénuje šest věkových kategorií pro děti od šesti do dvanácti let. I když je jich i teď něco kolem tří set, říká se, že dříve pod Newell's

občas spadalo až osm set dětí. Na těch hřištích vyrůstali Bielsa, Sensini, Balbo, Batistuta, Valdano, Pochettino, Solari. A to je pořád jen jedna ze škol roztroušených po celé Argentíně. Hlásí se do nich tisíce dětí, zdá se jim, že budou mít vymetenou cestu ke slávě. Jenže většinou už po pár letech – ať už v Malvinas nebo jinde – se většina z nich ze svého fotbalového snu probudí.

Jorge Valdano: Opustil jsem domov a najednou jsem byl na fotbalovém hřišti, které měřilo tisíc kilometrů čtverečních: na rozlehlé rovině, na které jste jen občas zahlédli krávu nebo strom, všechno ostatní bylo fotbalové hřiště. A s dobrým zázemím. Jistě by se našlo spoustu míst, která fotbalistům v růstu moc neprospívají.

Z Rosaria cítíte vášně, sentiment, touhu i frustraci. Naučíte se tam hrát fotbal, ale hlavně získáte kamarády, pochopíte, co to znamená tým, a vytváříte si přátele, kteří s vámi zůstanou navždy. Argentina si zkrátka vytváří svůj společenský obraz prostřednictvím kulatého míče. Už malí kluci vědí, že hrají v podstatě o život: a i když to náhodou zrovna není pravda, všichni kolem vás se chovají, jako by byla. Je to místo, kde se má vyhrávat a kde se učíte, jak na to. Tenhle přístup dětem pomáhá, aby se zlepšovaly. V dětství je fotbal nejčistší, skutečný, neopakovatelný. Jakmile do něj vstoupí peníze, často se všechno mění. Ale pořád jsou tu lidé, jako třeba Griffa, kteří nechtějí vychovávat fotbalisty „na prodej“. Chtějí, aby z nich vyrostly osobnosti a slušní lidé.

Quique Domínguez: Způsob, jakým se k zápasu přistoupí, je taky hodně důležitý. Dostat čtyři góly je samozřejmě mnohem menší leg-race než jich sám pár nastřílet. Ale musíte dětem vysvětlit, že všechno je to pořád jen hra. Po zápase by si měly podat ruce, poblahopřát vítězům, i když třeba prohrajete 0:10. A když zvítězíte, měli byste zase jít za poraženými. Pokud si s vámi nebudou chtít podat ruku, žádný problém. Otočíte list a jedete domů. Jindy se třeba zase může stát vám, že se vám do toho nebude chtít...

Jorge Valdano: Jorge Griffa byl guru fotbalového tréninku v Argentíně a Newell's naslouchali jeho nápadům, což jejich akademii posunulo na top úroveň.

Quique Domínguez: A právě v Newell's Leo piloval svou techniku, své umění a taky svou vítěznou mentalitu. Vždycky jsem hráčům

říkal: Když vedeme 1:0, musíme chtít dát gól na 2:0. Pak na 3:0, 4:0... A to až do chvíle, kdy rozhodčí ukončí zápas. Zažil jsem utkání, kdy jsme zvítězili 10:0, 15:0, a samozřejmě se stávalo, že soupeři třeba od desátého gólu nechtěli hrát dál. Tak se rozhodlo, že když jeden tým povede 6:0, zápas skončí.

Jorge Valdano: Ale v podstatě tohle všechno skončilo, když skončil Griffa. Po jeho odchodu se začaly dít hrozné věci. Například Barras Bravas, ultras Newell's, získali vlastnická práva na mladé hráče. To samo o sobě vypovídá, jak byl klub zkorumpovaný. Naštěstí se to pod novým vedením zase změnilo.

Ernesto Vecchio: Je možné, že úroveň mládežnického fotbalu šla trochu dolů. Ale to souvisí se změnami v celé společnosti. Měli jsme tu kluky, které jejich tátové nemohli dál vodit na tréninky, protože na to prostě neměli peníze. Děti jsou taky dneska jiné, sebevědomější, klidně vám odseknou, neposlouchají. Dřív jsme to s nimi měli jednodušší. A vliv má určitě i to, že nevzniká moc nových hřišť. Máme jich málo. A děti pak raději tráví čas u počítače, PlayStationu, internetu a sport je neláká. Bohužel.

Scéna 2

Na potměšlém plátno se promítá video.

Osmiletý Messi dává góly oběma nohama, skoro nikomu nepůjčí míč, ukazuje, že umí ustát tvrdé souboje. Když přece jen spadne, nejdřív se zastaví, ale pak se zvedá a pokračuje. I v tom je jiný než ostatní. A potom, v páté minutě, přichází typický „rosarijský“ moment: Messi a jeho spoluhráči, kteří právě vyhráli zápas, právě dostávají od trenéra pokyn, aby šli utěšit zklamané soupeře. Leo běží k jednomu z rivalů, který leží na zemi a lituje porážky. Samozřejmě – trenér mu to poradil. Ale nikdo mu neřekl, aby běžel zrovna k tomuhle klukovi, aby si u něj klekl a objal ho. V tomhle věku děti neznají přetvářku, nic není nucené. Takhle vypadá fotbal v nejčistším možném stavu.

Účinkující si prohlížejí noviny „Olé“. Jeden z nich začne hlasitě předčítat: Lionel Messi si je celkem jistý, že jeho budoucnost není na trenérské pozici. Neumí si představit, že by měl z lavičky udílet pokyny. Ale když začne mluvit o fotbale, jeho názory jsou pořád stejné. Pořád

zdůrazňuje stejné věci: Jeho tým by měl pořád útočit, hraje s vysoko vytaženou obranou, napadá soupeře už při rozehrávce, aby ho donutil hrát dlouhé míče. A dává góly. Spoustu gólů. Že by vzorem byla Barcelona pod Guardiolum? Ne, spíš „Mašina z ročníku 1987“. Neporazitelný tým složený z mládežnických hráčů Newell's: Leguizamón, Pecce, Gianantonio, Casanova, Scaglia, González, Giménez, Ruani, Mazzia, Bravo, Miró a řada dalších.

Gerardo Grighini: Myslím, že přezdívka „Mašina z ročníku 1987“ se zrodila až o hodně později. Nepamatuju si, že by nám tak někdo říkal.

Diego Rovira: Byli jsme prostě tým Newell's, ročník 1987. Quiqueho tým. Quique Domínguez byl táta Seby, který ještě dnes hraje středního obránce za Newell's. V bráně byl Juan Cruz Leguizamón, který dnes nastupuje za Central Córdoba. Střed zálohy hrál Lucas Scaglia, který naposledy působil v Americe – říkalo se mu Chobotnice. Rosso hrál za Brescii, také Grighini nastupoval v Itálii. Leandro Giménez byl v River Plate, pak jsme tam měli dalšího Leandra: Beníteze. A potom Lea, Roncagliu a mne. Lidé tehdy říkali, že jsme neporazitelní. V roce 1999 jsme vyhráli všechno, o rok později skoro všechno. Vyhrávali jsme 8:0, 7:2, už jsme to kolikrát ani nepočítali.

Gerardo Grighini: V Rosariu se o tomhle týmu hodně mluvilo, protože jsme měli Lea, Juana Cruze Leguizamóna, Lucase Scagliu... To byli fakt dobří hráči. Začínali jsme na menších hřištích, sedm na sedm. Leo sám dával tři čtyři góly za zápas.

Diego Rovira: Hlavně náš útok byl neuvěřitelný. Leo měl číslo deset. Se sedmičkou hrál Roncaglia. Ten byl strašně rychlý a uměl dobře nacentrovat, to si pamatuju. A taky Bergessio. To byl borec, to byl kopáč! No a s devítkou jsem hrál na hrotu já.

Stejný účinkující jako před chvílí (může to být kdokoli) začíná znovu hlasitě číst z novin. Další odstavec z článku v „Olé“: Tým fungoval díky soudržnosti, bylo to jako v mraveništi. Tímhle způsobem ze sebe všichni dostali maximum. A Leo byl už v osmi letech rozdílovým hráčem, silou, která hnala vpřed celou tu dobře promazanou mašinu.

Diego Rovira: V roce 1999 jsme hráli tři turnaje a všechny jsme vyhráli. A dokonce si vzpomínám, že jsme zvítězili úplně ve všech

zápasech, celkem jich bylo 45, takže 15 na jeden turnaj. Bylo to bláznivé. Vlastně počkat, jednou jsme prohráli, proti Centralu. To byl jediný tým, který se s námi mohl měřit, i když v odvetě jsme je porazili 4:0. Ten den se vůbec nedostali k naší bráně. Což se dalo říct vlastně i o všech ostatních soupeřích.

Quique Domínguez: Protože se narodil v Argentině, má Leo tu typickou latinskoamerickou techniku, dar od přírody. Jako Neymar, jako Ronaldinho, Riquelme... Způsob, jakým si dokáže pokrýt míč, kontrolovat ho, vést. A v Newell's získal vítěznou mentalitu.

Leandro Benítez (hrával za mládež Newell's): Leo byl velká senzacce. Přišli jsme na hřiště a soupeři říkali: za toho bych vám nedal ani dvě pesa. Ale jakmile dostal míč, dělal si z nich všech legraci.

Diego Rovira: Jednoho dne jednoho z Quiqueho asistentů napadlo, že rozdělí tým na dvě části a zahrajeme si proti sobě. Tým, který prohraje první poločas, bude mít pak za úkol skóre dohnat. Náš tým v poločase vedl 3:0, paráda. Dát čtyři? Proč ne. Vyhráli jsme 4:3. Byla to prostě zábava. Hrát s Leem byla zábava.

Ernesto Vecchio: Byl zázračný. Chytrý, měl dobrý první dotek s míčem, hrál tak, aby pomohl týmu. Jednou na hřišti číslo 1 v Malvinas mu brankář dal míč a on s ním u nohy proběhl přes celé hřiště a dal fantastický gól. Nemuseli jste mu nic vysvětlovat. Co byste vysvětlovali Maradonovi nebo Pelému? Jediná věc, kterou trenér mohl udělat, bylo doladit drobné detaily.

Juan Cruz Leguizamón (chytal za mládež Newell's): V Evropě je hodně známý Leův gól proti Getafe, ale to bylo tehdy v našem týmu normální. Vídali jsme ho dávat takové góly úplně běžně.

Diego Rovira: Kdykoli Lea vidím, musím se smát při vzpomínkách na ty bláznivé věci, které na hřišti prováděl a provádí. On je zvíře. Vzpomínáte, jak dal pět gólů Leverkusenu? Kdo jiný by něco takového dokázal, v takovém zápase, v Lize mistrů? A jakým způsobem se mu to povedlo! Takhle přesně si ho pamatuju z Newell's. Neměl ještě takové zrychlení, nebyl tak výbušný, ale jinak to bylo stejné.

Quique Domínguez: Na svůj věk měl fantastickou koordinaci. U Lea to vypadalo, že míč formuje některé části jeho těla. Když letěl vysoko a on ho musel zpracovat hlavou, nechal ho dopadnout na

tvář, protože věděl, že zafunguje jako polštářek. Jiný kluk by to asi zahrál čelem, protože je to bezpečnější, čelní kost je při nárazech odolnější. Proč to Leo udělal jinak? Protože je jiný.

Gabriel Digerolamo: Technicky byl tak nadaný jako žádný jiný kluk, kterého jsem kdy viděl. Byl tak dobrý, že jsem ho schválně nechával hrát na různých pozicích, aby si zvykl na různá místa na hřišti. Jednou jsem ho třeba nechal hrát posledního a stejně to vypadalo, jako by tam byl zvyklý hrát celý život.

Quique Domínguez: Často říkám, že nevím, kdo se od koho víc naučil. Jestli Leo od nás, nebo my od něj.

Adrián Coria (trénoval v Newell's): Víte, co mi lidé říkali? Že když Leo hraje, je zbytečné, abych trénoval.

Diego Rovira: Leo byl schopný obehřát několik soupeřů a pak mi přihrát do situace „sám na brankáře“. Bylo to tak pořád. Musel jsem být připravený, číhat na ofsajdové hraně a v pravou chvíli vyrazit. Pak bylo zaručené, že půjdu sám na bránu. Když jsme se náhodou někdy nedokázali prosadit jinak, což se moc často nestávalo, zkusili jsme dlouhý míč. Leguizamón vykopl, Leo zakřičel: „Sklepní mi to!“ A to pro mě byla hračka, jak si asi dokážete představit. Byl jsem o hlavu vyšší než soupeři.

Juan Cruz Leguizamón: Na jednom z turnajů nám organizátoři slíbili, že když vyhrajeme, dají nám každému kolo. Dostali jsme se do finále, ale hráli jsme bez Lea, prostě nedorazil... A o pauze jsme prohrávali 0:1. Kde byl? Představte si to – zamčený doma v koupelně. Musel rozbít okenní sklo, aby se dostal ven! Příběhl krátce před začátkem druhého poločasu, nakonec jsme vyhráli 3:1... A on dal všechny góly. Ale takových zápasů si vybavuju stovky. Prožívali jsme toho společně spoustu, vlastně celé dětství.

Bruno Milanesio (hrával za mládež Newell's): Pamatuju si, jak jsem říkal babičce, když mě viděla sklíčeného, že si poranil kotník a nebude moci druhý den hrát. Babička byla léčitelka a zeptala se mě na jeho jméno. „Leo, Leo Messi“, říkal jsem. Nikdy mi neřekla, co udělala, ani já jsem Leovi neříkal, že babička... No, že ho asi vyléčila. On prostě druhý den přišel, jako by se nic nestalo, velký otok na kotníku byl najednou pryč. Nastoupil a vyhráli jsme. Když jsem pak

byl o mnoho let později u babičky na návštěvě a v televizi byl zrovna Messi a hrál za Barcelonu, povídám: „Babi, pamatuješ si ho?“ Ona že prý vůbec ne, tak jsem jí tu historku připomněl. Teď, když Lea vidí na obrazovce, vždycky říká: „Ten kluk... Toho jsem kdysi vyléčila.“

Gerardo Grighini: Tehdy jsme se na hřišti ani moc nepředřeli. Bylo to jednoduché: Stačilo dostat balon k Leovi a bylo to. Hotovo. Třeba ho jednou dvakrát ztratil, ale při třetím a čtvrtém pokusu dal dva góly. To byla jistota.

Ángel Ruani (otec bývalého hráče Newell's Luli Ruaniho): Možná tomu dneska lidi ani nebudou věřit, ale Leo během sezony nastřílel třeba sto gólů. Když si vezmete, že přišel v roce 1994 a odcházel v roce 2000, mluvíme tady o pěti stech gólech. To je naprosto neskutečný počet.

Adrián Coria: Možná mu to tak tehdy nepřišlo, ale vlastně je v určitém ohledu výhoda být malý. Lépe kontrolujete míč, jste hbitější a rychlejší než ostatní.

Quique Domínguez: Když Leo přihrával, nebylo to jen tak. Nej dřív vždycky balon dostal do vzduchu, trochu si s ním pohrál, až pak ho poslal spoluhráči. Leo představuje fotbal v té nejčistší podobě. Zapomeňte na peníze, on hraje pro radost ze hry.

Gerardo Grighini: Lidé z vedení klubu ho občas vybrali, aby o pološase nebo před zápasem áčka předváděl na hřišti divákům nožičky. V jednom případě, když se hrálo v Mar del Plata, předváděl ta svá kouzla před začátkem zápasu a lidé ho zasypávali penězi, mincemi. Uběhlo patnáct minut a on měl pořád míč pod kontrolou. Mám pocit, že kdysi v Peru udělal 1200 nožiček. Tehdy mu bylo devět.

Franco Casanova (hrával za mládež Newell's): Když se s Newell's loučil legendární hráč a pozdější trenér Barcelony Gerardo Martino, bylo to v létě 1996, kluci z mládeže zrovna vybojovali titul a mohli si za odměnu oběhnout čestné kolečko kolem hřiště. V jednu chvíli se zastavili, utvořili kruh a doprostřed dali Lea. Na stadionu se na jednu spustil obrovský rachot. „Maradona, Maradona,“ skandovali lidé, když viděli, jak předvádí ty své nekonečné nožičky.

Nestor Rozín (bývalý ředitel Newell's): Stávalo se, že za každých sto nožiček dostal zmrzlinu. Mám pocit, že jednou jich udělal tisíc sto a dali mu deset zmrzlin.

Gerardo Grighini: Když nám bylo jedenáct, už se nehrálo sedm proti sedmi. Vlastně někdy ano: v sobotu sedm na sedm, v neděli už jedenáct na jedenáct. Abychom si začali zvykat. A Leo proti jedenácti vyčníval ještě víc. Najednou měl větší hřiště, víc místa. Byl rychlý, strašně rychlý. Dokázal se protáhnout sebemenší skulinkou. Bylo to neskutečné.

Adrián Coria: Stavěl jsem ho hned za útočníky, buď do pozice volného hráče, nebo jako *enganche* – to je něco jako pivot. To v tom případě, že jsme hráli systémem 4-3-2-1.

Quique Domínguez: Soupeři se snažili ho pokrýt, ale naháněli ho tam a zpátky tak trochu se strachem. Na to, že mu bylo deset nebo jedenáct, dokázal nevysvětlitelné věci.

Diego Rovira: Debaty mezi soupeřovými obránci bývaly kouzelné:

– Ten kluk je nezastavitelný.

– To jo.

– Co s tím budeme dělat?

– Jak to mám vědět? Neříkals zrovna, že je nezastavitelný?

Měli pravdu. Jednou mě během tréninku jeden z trenérů postavil do obrany.

– Měli jste mě tehdy v noci slyšet: „Mami, představ si, dneska jsem musel hrát vzadu a navíc bránit Lea... Mami, já ho ani nestíhal chytit za dres. A nechtěl jsem ho faulovat.“

Chudák máma. Dodneška si to pamatuje!

– Já mu tehdy na tom hřišti říkal: „Už dost, Leo, přestaň si ze mě dělat prdel, přestaň běhat. A on se svíjel smíchy. Prostě se bavit. Byla to sranda.“

Quique Domínguez: Hráli jsme proti týmu Morning Star a jejich trenér za mnou přišel s tím, jestli bych Lea o polohase nevystřídal. Samozřejmě jsem řekl, že ne, protože Lea a brankáře Leguizamóna jsem nestřídal nikdy.

Gerardo Grighini: Jednou dokázal pětkrát za sebou přehodit míčem jednoho a toho samého hráče. Ten chudák si radši lehl na trávník a chytil se za nohu. Pětkrát ho přehodil, a to přesto, že sám měřil 140 centimetrů, zatímco soupeř 170. Takhle si dokázal fotbal užívat. A nedělal to proto, aby machroval, kdepak, nikdy neřekl ani slovo.

V rosarijské lize jsme hráli proti Orientalu nebo Riu Negro, což byly týmy ze sousedství, které hrály hodně tvrdě, nikoho nešetřily. Nadávali mu, remcali, ale on nereagoval. Nechával za sebe mluvit nohy.

Quique Domínguez: Zažil jsem v nižších soutěžích zápasy, o kterých se dá říct, že to opravdu byly bitvy. Dobře, klidně mě obejdi kličkou, ale příště tě dostanu, klidně se nechám vyloučit, ale podruhé už mi to neuděláš. Takhle to tady často chodí. A to by se určitě časem stalo i Leovi, kdyby tu zůstal déle. Jedna z věcí, které jsem mu zdůrazňoval, byla, aby dával míč rychle od nohy. Protože když ho měl na kopačce, obránci dělali všechno možné, aby mu ho sebrali. A když někoho znovu a znovu obehrál, ti kluci – ať už na něčí radu nebo sami od sebe – mu klidně dali ránu loktem, kopli ho zezadu. Proto jsem mu říkal: zbavuj se míče rychleji. Ale pro něj bylo přirozené si s balonem pohrát, byl to jeho styl, kterým hraje i teď. Navíc dokázal dobře rozpoznat, kdy se k němu někdo blíží a chystá se ho dohrát. Kvůli tomu se k němu soupeř často ani nedostal.

Adrián Coria: Důraz soupeřů mu naopak pomáhal, zažehával v něm jiskru. Čím víc po něm šli, tím víc jim chtěl ukázat, jak je dobrý.

Ángel Ruani: Jednou, když jsme hráli na hřišti týmu Adiur, jsme my rodiče už byli opravdu zděšení a prosili jsme Gabriela, trenéra, aby Lea vystřídal. Soupeř ho nepřestal okopávat. V jiném zápase proti Velezu Sarsfield ho tvrdě poslali k zemi, on špatně spadl a zranil si ruku. Jeho maminka a má žena ho musely odvézt do nemocnice.

Quique Domínguez: Chránili ho aspoň rozhodčí. Protože on nikoho nepokopal, nehádal se, netahal nikoho za dres, neprovokoval. Takže když po něm šli, vytvářel v rozhodčích pocit, že ho musí chránit. Byl maličký, měl roztomilý dětský obličej s uličnickým úsměvem... A uměl úžasně kličkovat a zároveň pracovat pro tým na sto procent. Naběhal toho nejvíc ze všech.

Gerardo Grighini: Leo byl zároveň velice silný. Hodně soupeřů se ho snažilo zfaulovat, ale on uměl rány přijmout. Spadl, vstal, znovu spadl, znovu vstal. Neskutečné. Když spadl kdokoli z nás ostatních, zůstal ležet. A většinou si ještě začal stěžovat. On ne, spadl, ale hned chtěl zase získat míč. Nevím, kde se v něm něco takového vzalo, ale takový je jeden fotbalista z milionu.

Quique Domínguez: Nikdy si nestěžoval, i když... Zatímco ostatní čekali, až jim někdo přidělí dres, ve kterém budou hrát, Leo se jako jediný otočil zády, sundal si tričko a tak, aby ho nikdo neviděl, si oblékl červenočerný dres s desítkou. Myslel jsem si, že to tak bylo proto, že se styděl. Když jsem ho poprvé spatřil, byl jsem v šoku: přišlo mi, jako by skoro neměl hrudní koš. Jeho hrudník byl propadlý, dívat se na něj bylo skoro až děsivé. Jednou upadl a zlomil si zápěstí, zároveň si ho i vykloubil... Měl s kostmi problémy, byl velmi křehký. Ale nikdy jsem neviděl, že by ucukl, že by dal najevo bolest. Po té zlomenině nehrál několik zápasů, i když jsme zrovna bojovali v soutěži, které jsme říkali malé mistrovství světa. První den turnaje jsem si všiml, že se přišel podívat a přinesl si malou tašku. Zajímalo mě, co v ní má, tak jsem poprosil maminku jednoho z jeho spoluhráčů, aby mi to zjistila. Řekla mi, že si přinesl kopačky a chrániče... Chtěl hrát, i když ještě musel čtrnáct dní nosit sádku! Prý říkal: „Já vím, že mě Quique potřebuje, určitě mě tam pošle.“ Nikdy! Ale jednou jsem se ho během toho turnaje v legraci zeptal, jestli by neodehrál druhý poločas. Řekl, že rozhodně ano, ale já bych ho nikdy v takovém stavu do zápasu neposlal. Byl to křehký malý kluk navenek, ale uvnitř obrovsky silný.

Leo Messi jednou řekl: „Naposledy jsem cítil tlak jako osmiletý, kdy jsem hrál za Newell's. Od té doby jsem si vždycky chtěl zápas hlavně užít.“ Tehdy mu bylo třiaadvacet a hrál dvakrát finále Ligy mistrů, dvakrát byl na mistrovství světa, nastoupil do finále pohárových zápasů. Co na tom – on nechal veškerý tlak kdysi dávno na hřišti v Rosariu.

Gazzo (novinář): Rosario Central a Newell's hráli finále turnaje, který se jmenoval podle mého rozhlasového pořadu *Baby Gol*. Zápas skončil 2:2 a v penaltovém rozstřelu, který následoval, kluci došli až ke skóre 22:22. V tu chvíli hráč Rosaria Central minul a všechno bylo na Leovi. Když dá gól, Newell's turnaj vyhrají.

Quique Domínguez: Jednou se mě někdo ptal, co vidím jako Leovu největší přednost. Řekl jsem, že jeho přirozenost. Všechno od chvíle, kdy vám podá ruku – i když je velmi plachý – je přirozené. Když mu bylo dvanáct, běžel hned po zápase ke svému kamarádovi Lucasovi, bratranci Antonelly. Tam zůstával na víkend. Někdy tam

mířil už po čtvrtěčném tréninku. Jednu dobu trávil u Lucase doma většinu volného času. Jeho současná přítelkyně mu samozřejmě tehdy nevěnovala moc pozornosti. A vidíte – teď žije a má děti s dívkou, kterou miloval celý život. A nepotřeboval si ji získávat drahými dárky nebo něčím takovým. Všiml jsem si, že kolem Lea se všechny věci dějí přirozeně, mají svůj vývoj. Podobné to bylo, když začal hrát za národní tým. Když dostal vůdčí roli, Argentina najednou začala hrát dobře. Má matka, než zemřela, mi řekla: „Víš, jaký je rozdíl mezi diktátorem a lídrem? Diktátor chce sám od sebe všechno kontrolovat. Zatímco vůdce je někdo, koho si lidé vyberou a za kým jdou.“ A to je právě Leo. Bez toho, aby křičel, aby dělal rozruch, je tím, koho ostatní následují. Když dal v žákovském věku gól, každý za ním běžel a gratuloval mu, ale když dali gól ostatní, on se choval stejně: utíkal za nimi, aby je objal. Mluvíme teď o Leovi, kterému bylo dvanáct let a už tehdy byl v Rosariu hvězdičkou, idolem, fotbalovým hrdinou v dětském vydání – takovým, jakým je dnes pro celý svět. Dvanáctiletý kluk si většinou tak snadno neporadí s velkým tlakem, s očekáváním. Ale pro něj bylo střelení gólů, běhání a kličkování naprosto přirozené.

Gazzo: Ten turnaj, o kterém jsem mluvil, Newell's vyhráli. Leo dal gól. Vítěznou penaltu.

V lednu 1996 hrál Leův tým Mezinárodní pohár přátelství v Limě. Vůbec poprvé se dostal do zahraničí, bylo mu teprve devět. A všechny tehdy překvapil svou technikou a schopností ovládat míč. Už v tak nízkém věku ho dokázal snadno zkrotit. Samozřejmě, že turnaj vyhráli. A za odměnu dostali trofej ve tvaru delfína. Ale Leo si musel dost vytrpět, aby vůbec mohl nastoupit.

Gabriel Digerolamo: Když jsme vystoupili z letadla, čekali na nás rodiče našich peruánských soupeřů. Každého z nás si vzala jedna rodina a starala se o nás. Bylo to trochu jako tombola.

Kevin Méndez (syn rodiny, která se o Messiho starala): Jednou jsme měli kuřecí barbecue a jemu se udělalo špatně. Druhý den se skoro nemohl hýbat a ten další už měl mít zápas.

Gabriel Digerolamo: Leo normálně brečel. Bylo mu zle a cítil se dehydrovaný.

Kevin Méndez: Když přišel na hřiště, omdlel. Trenér se otočil na ostatní kluky a řekl: Vy odehrajete zápas a já ho odvezu do nemocnice. Jakmile to Leo uslyšel, jako by znovu získal sílu.

Gabriel Digerolamo: Dali jsme mu isotonický nápoj a do půl hodiny už byl na hřišti a předváděl ty své nožičky.

Kevin Méndez: Dal si Gatorade a řekl, že půjde hrát. Newell's vyhráli 10:0, on dal osm gólů a nikdo nemohl pochybovat o tom, kdo byl na hřišti nejlepší. Než odjel domů, dal mi svůj dres.

William Méndez (Kevinův otec): Při večeri jsme se jeho a ještě jednoho jeho spoluhráče zeptali, jaké mají cíle. Říkali: My jsme Argentinci – kam přijedeme, tam vyhrájeme a pak jedeme domů.

Gerardo Grighini: Když jsme prohráli, což se stalo jen párkrát, vždycky zklamáním špulil rty. Neraď prohrával, vždycky šel za vítězstvím. A když to náhodou nešlo, občas na hřišti došlo k hádce. Když jsme prohrávali, dokázal svůj hněv nasměrovat správným směrem a strhnout utkání na naši stranu – vzal míč a dělal všechno pro to, aby odcházel jako vítěz. Pamatuju si, že se to stalo mockrát.

Adrián Coria: Měl v sobě dost hrdosti, pýchy.

Gerardo Grighini: Jeden ze zážitků, který mi utkvěl nejvíc, byl turnaj, který jsme odehráli na venkově. Jeli jsme do Pujata a po deseti nebo patnácti minutách jsme prohrávali 0:2. Leo začal být nervózní, hodně nervózní. Když zbývalo do konce zápasu osm nebo devět minut, dal tři góly a otočil to. Jednoho dne jsem se díval na zápas Barcelony, také prohrávali. A najednou jsem poznal ten obličej! Bylo to úplně to samé. Pomyslel jsem si: Sakra, teď se naštvál. Zbývaly asi tři nebo čtyři minuty, Leo si vzal míč, běžel sám na brankáře a vypadal, jako by si říkal: „Do prdele, tohle musím vzít do svých rukou.“ Byl by schopný mě nebo kohokoli jiného zabít, když jsme prohrávali. V takových chvílích byl nesnesitelný.

Adrián Coria: Chtěl na to dát svou pečeti. Když se prohrálo, hodně ho to zasáhlo. Když si šel jen tak zakopat, vybíral si, v jakém týmu bude hrát. Každý fotbalista, který se chce dostat na vrchol, musí mít tenhle hlad po úspěchu, po slávě.

Gerardo Grighini: Jednou jsme prohráli důležitý mistrovský zápas v poháru Arteaga, což pro nás tehdy v jedenácti letech bylo něco jako

malé mistrovství světa. A byla to má chyba. Každého jsme poráželi 8:0, 9:1 a podobně. Dostali jsme se do semifinále, ve kterém jsme nastoupili proti týmu složenému z nejlepších hráčů, kteří hráli ligu Ardyti – soutěž v Rosariu o osmi nebo devíti týmech. Zápas začal, jejich brankář nakopl dlouhý míč a já, coby stoper, jsem ho chtěl odehrát. Jenže balon letěl trochu dál, než jsem čekal, a já ho jen posunul na nabíhajícího útočníka, který dal gól... Pak se v deseti lidech zatáhli a bylo nemožné vyrovnat. V semifinále jsme prohráli 0:1 a Leo šlel. Dovedete si to představit? Dva nebo tři dny se mnou nepromluvil. Prohry fakt nesnášel. Za žádnou cenu nechtěl odejít ze hřiště poražený.

Quique Domínguez: V týmu ročníku 87 jsem získal dojem, že Mazzia, hráč, který často nastupoval vedle Lea, byl tak trochu individualista. Nepoznal jsem ho až tak dobře, abych mohl říct, že by mohl dlouhodobě konkurovat Leovi, ale určitě se s ním mohl měřit co do techniky, kontroly míče. Jenže jsem musel stavět na první místo tým. Je to jako s jablky. Možná to není úplně nejlepší příklad, ale přišlo mi to, jako kdyby bylo v košíku jedno červivé. Chtěl jsem, aby Leo tým táhl a ten druhý kluk, Mazzia, dělal to samé, ale v jiné kategorii. Tak jsem ho šoupl do béčka, aby se zlepšoval a dokázal, že může Leovi konkurovat. Jenže příští rok, kdy se znovu sešli v jednom týmu a už na velkém hřišti, jedenáct proti jedenácti, nastal problém. V téhle době začínají i děti brát fotbal víc vážně, všechno je tvrdší, nikdo nikomu negratuluje, dětství končí. Tatínkové už vás neochrání a když se o to pokusí, dočkají se nevraživých pohledů od ostatních. Je to přirozený výběr – kdo přežije, dostane se na další úroveň. Leo přežil, Mazzia ne.

Gerardo Grighini: Útočníci se s Leem každý zápas pohádali, protože on chtěl dávat víc gólů a oni taky. Leo je moc rád, když má balon u nohy, kdyby mohl, tak by hrál se dvěma míči – jedním pro sebe a jedním pro zbytek kluků na hřišti. Aspoň si to myslím, když se snažím vzpomenout si, jak mi tehdy připadal... Takhle to zkrátka bylo. Dostali jsme od trenérů pokyn, který se nám nelíbil: Adrián Coria řekl, že Leo si může dělat na hřišti, co chce, a my jsme začali žárlit. „Proč on může, a my ne?“ ptali jsme se. Trenér odpovídal: „Dejte mu míč, ať dělá to, co umí.“ Byla to ta nejjednodušší varianta.

Quique Domínguez: V Malvinas jsme se ho vždycky ptali: „Ahoj Leo, jak to jde?“ Objali jsme se, dali si pusy, podali ruce. Ale tak to bylo i se všemi ostatními kluky. Když trénink skončil, Leo nechtěl jít domů. To se mi moc líbilo. Stávalo se, že nás komáři skoro žrali zažíva, jindy byla noc, vlhko a mlha. A on pořád chtěl víc a víc fotbalu.

Claudio Vivas (jeden z trenérů Newell's): Když jsme hráli turnaj někde nedaleko, šel pak hned do Malvinas. Za hřištěm číslo jedna je *quincho* – malý přístřešek, často se tam dělá barbecue a podobně. A hned vedle stoly, kde lidé sedí, pijí, něco jí. „Leo, tady si nemůžeš kopat, tady se jí, mohl bys něco rozbít...“ I když tohle slyšel, nijak nereagoval. Před chvílí dohrál zápas, ale pořád neměl dost. A nemohli jste ho zastavit. Jindy šel za tátou a přiměl ho, aby ho dovezl na ne-daleké hřiště, kde si ještě po zápase kopal s kamarády.

Adrián Coria: Míčem si kopal o zeď domů. Znovu a znovu a zno-vu... Říkali mu: „My tu zeď máme rádi, natřeli jsme ji a staráme se o to, aby ji nikdo neumazal, víš? Zklidni se, brzy si zase zahraješ, teď si odpočiň“. A on? Bum, bum, bum... Kopal si dál. Jeden trenér mi kdysi řekl: „Toho kluka nikdo nezastaví. Celý den by hrál fotbal, i ve chvíli, kdy zapadne slunce. Bez světla. A když všichni spí.“

Ernesto Vecchio: Když byl nemocný, bylo to s ním taky těžké. Jednou jsme hráli na hřišti Adiuru, on byl po nemoci, ale stejně chtěl hrát. Nechal jsem ho na lavičce, prohrávali jsme 0:1 a zbývalo pět minut, tak jsem se ho zeptal, jestli by šel hrát. Jakmile souhlasil, povídám mu: „Dobře, jdi tam a rozhodni to.“ Asi je zbytečné říkat, že jsme nakonec vyhráli.

Claudio Vivas: Má rád fotbal, rád se na něj dívá a rád ho hraje. Jeho rodina bydlela blízko stadionu Centralu Córdoba a já se tam chodil často dívat na švagra, který za ně nastupoval. Lea jsem tam často vídal. Central Córdoba je něco jako ve Španělsku Alavés nebo Eibar, regionální tým, většinou ve druhé nebo třetí lize.

Quique Domínguez: Poznal jsem v mládežnických týmech hráče, kteří bylo fenomenální, měli téměř nadpozemské schopnosti, ale stejně nakonec hráli nižší soutěže a ve fotbale to daleko nedotáhli. U Lea bylo už ve dvanácti znát, že je hráčem z jiné planety. Trvá to dodnes – a toho je těžké dosáhnout. Dostal jsem od života ten

dárek, že jsem mohl odmala trénovat tři fantastické hráče: Maxiho Rodrigueze, Billyho Rodase a Lea Messiho. A z těch tří měl největší potenciál Billy.

Ernesto Vecchio: Jeho rodiče byli pořád s ním. Vždycky jste jeho tatů mohli vidět za brankou, jak sleduje zápas. Nikdy toho moc nenamluvil, ani se moc nebavil s ostatními tatínky.

Quique Domínguez: Leo byl jako syn pro všechny tatínky a jako bratr pro všechny spoluhráče. A nejen v mém týmu, ale v každém, za který nastupoval. Jeho maminka byla ten typ, že se ráda přidala k ostatním rodičům, ale Jorge, jeho otec, stával u hřiště sám.

Ernesto Vecchio: Jeli jsme na turnaj Cantolao. V týmu ročníku 1987 jsme měli Lea. A v ročníku 1986 byl Gustavo „Billy“ Rodas, který se později proslavil tím, že v nejvyšší soutěži debutoval v šestnácti. Ale, víte... Oni měli hodně rozdílné povahy. Je mi líto, když vidím, kde teď hraje Rodas – snad někde v Bolívii. Je smutné, že to s tak obrovským talentem nedotáhl na nejvyšší úroveň.

Quique Domínguez: Vždycky říkám – a trochu se tím chlubím – že moje hlavní zásluha byla, že jsem dokázal ochránit a pomoci rozvinout to, co v sobě kluci přirozeně měli. V Leově případě je to... Jak bych to jen řekl... Asi jako když dostanete do ruky umělecké dílo, u kterého je na první pohled jasné, že musí ve světě získat slávu. Že neselže. Víte, jsou velcí fotbalisté – a my jednoho takového v Argentině máme v Diegovi – které svedou ze správné cesty pití, slavení, nafouknuté ego, spory s okolím... Leo není jedním z nich.

Scéna 3

Na potemnělé scéně se promítá další video.

<https://www.youtube.com/watch?v=uBPnpziMFOQ>

Leovi je deset let. Jeho spoluhráči ho pořád hledají přihrávkou. On má na sobě červenočerný dres s číslem deset, které pokrývá celá jeho záda. Jedním dotekem si míč zpracuje, než ho pošle neomylně mimo dosah brankáře. Ani nemusí dát ránu, prostě ho jen uklidí. Pak si míč na hranici šestnáctky narazí se spoluhráčem, tak jako už tolikrát v minulosti i tolikrát poté. O chvíli později hned po rozehrávce prokličkuje přes tři protihráče, dostane se až k šestnáctce a vystřelí. Tentokrát brankář jeho

pokus chytí. Hned potom si ale míč znovu stáhne levačkou, rozhybe své tělo a křížnou střelou dává gól. Trefuje se ještě z přímého kopu – jednou pravou nohou, jednou levou. Branku dává i poté, co vezme soupeři míč, protančí přes několik protihráčů a přelobuje brankáře. Pak se běží radovat se spoluhráči. Když zápas skončí, pokoření soupeři se k němu seběhnou a prosí ho o společnou fotku. Nebo aby ukázal, kolik udělá nožiček. Všichni lidé kolem hřiště se zastaví a sledují, jak jich předvede víc než sto.

Quique Domínguez: Většinou se kluci už dlouho před zápasem rozcvičovali s míčem, takže pak byli rozehraní a nezdálo se jim, že mají u nohy cihlu. Víte, jak to myslím? Někdy jsem nechal rozcvičku na Leovi. Sám jsem vyplňoval zápis o utkání a řekl jsem mu: „Vezmi je na hřiště“. Leo vyběhl, udělal nějaký pohyb a ostatní ho napodobovali. Leo se sehnul k zemi s kolenem v určitém úhlu a všichni udělali přesně to samé. Ale nebylo to něco, co bych jim musel říkat, Leo od nich taky nic takového nevyžadoval. Jen byl zkrátka tím, koho chtěli napodobovat, koho následovali, bylo to přirozené. Přišlo mi to, jako když kachňátka automaticky následují kachnu.

Gerardo Grighini: Neměli jsme jednoho lídra. Byli jsme skupinka šestnácti kluků a několik z nás v ní mělo hlavní slovo. Samozřejmě Leo, já jsem tam také patřil, pak ještě Leandro Benítez. Lucas, Leův bratranec, možná tolik ne, ten spíš následoval nás tři. Ještě tam byl jeden kluk, Juan, ten by také rád byl vůdcem, ale mezi malými kluky občas dojde k hádce... A tak mu prostě nebylo dovoleno velet. Leo nebyl takový ten klasický silný lídr, který by rozdával rozkazy. Spíš byl z nás všech nejlepší fotbalista, a tak jsme mu pochopitelně naslouchali.

Adrián Coria: Leo vždycky pozorně poslouchal trenéra. Měl k němu respekt a jeho slova bral. Nikdy neříkal: Hrajte to na mě. Nebo: Já jsem nejlepší. Jeho spoluhráči ho milovali. Ale neměl moc rád některá cvičení. Rád hrál s balonem. A já jediný jsem mu občas při tréninku něco vytkl. Nejsem žádný lidožrout nebo přísný generál, ale vždycky jsem vyžadoval, aby všichni trénink brali vážně. Hráli jsme *rondo*, když si najednou vzal míč a začal s ním kouzlit. Zavolal jsem na něj jednou, pak podruhé, ale ignoroval mě. Nakonec

jsem mu řekl: „Dej sem ten míč, převlékni se a mazej domů.“ O deset minut později jsem ho viděl s taškou přes rameno, jak se opírá o zeď a kouká na hřiště. Bylo mi ho najednou líto, mrzelo mě, že ho vidím takhle. „Zmizel jsi, aniž bys mi dal pusu na rozloučenou,“ zavolal jsem na něj. On přiběhl, dal mi pusu a já ho poslal zpátky do šatny, aby se znovu převlékl a mohl pokračovat v tréninku. Byl plachý, ale tvrdohlavý. Ale takhle zostra jsem k němu mluvil jen jedinkrát.

Quique Domínguez: Vybavíte si ty hráče, kteří si chtějí se spoluhráčem narazit, a i když se jim míč zdaleka nevrátí přesně na nohu, nevykašlou se na to a zabojují? Takový byl přesně Leo. Spousta kluků by se zastavila na půli cesty, kdyby jim přihrávka nešla přímo do nohy.

Ernesto Vecchio: Jedno velmi slunečné odpoledne jsme v Malvinas hráli proti týmu Pablo IV. Leo dostal přihrávku od brankáře a rozběhl se z našeho vápna přes celé hřiště. Přesl přes každého, kdo se mu postavil do cesty, včetně brankáře, který se při snaze ho zastavit zranil, podvrtnul si kotník. Zakřičel bolestí, což Leo slyšel. A místo aby uklidil míč do prázdné brány, otočil se, snažil se tomu klukovi pomoci a ještě k němu volal rozhodčího. Tahle vzpomínka mi utkvěla.

Quique Domínguez: A co víc, byl rozvážný, klidný. Nekřičel, neplýtl emocemi. A to ani při legráckách. Jednou jsme od Newell's dostali tréninkový dres, červený s bílými proužky na boku. Leo ke mně přišel a jen tak jako by nic povídá: „Proč vypadáte jako Santa Claus?“ Já měl tehdy nějaké to kilo navíc, což mu taky trochu nahrálo. Drzoun jeden!

Diego Rovira: V té době jsme si utvořili takový rituál – vždycky jsme si dávali svačinu u nás doma. Scaglia, Benítez, Leo a já. Hrávali jsme Nintendo a hodně jsme se nasmáli. Zatímco moje máma nám připravovala svačinu, blbli jsme: vytahali jsme ze šatníku dresy evropských klubů, které jsem tam měl. Můj táta je lékař, často létal do Evropy na různé konference a vždycky mi nějaké to triko přivezl: Barcelonu, Manchester United, Real Madrid... Nikdy jsem v nich nehrál, měl jsem je jen jako suvenýry. Dva šuplíky plné dresů. A tak než jsme šli pařit Nintendo, každý jsme si jeden vybrali. Grighini si vzal

Real, Leo Barcelonu. Byl to ten dres, který použili, když slavili výročí sto let založení klubu: z jedné poloviny purpurový, z druhé modrý. Nosil ho Rivaldo. A Leo pokaždé dělal to samé: hned jak dorazil ke mně domů, začal ten dres hledat. Byl v něm tak legrační – vypadalo to, jako by si oblékl noční košili.

– „Tak fajn, беру si ho,“ řekl mi, když jsme dohráli a ostatní mi dresy vrátili. Leo ne. „No tak, dej mi ho,“ prosil s úsměvem na tváři. „Jo?“

Byl to můj jediný dres Barcelony. Prý jestli mu ho dám!

Gerardo Grighini: Říká o sobě, že je fanoušek Newell's, ale když jsme byli malí, fandil Riveru. Stejně jako já. Lucas přál Newell's a Leandro Boce Juniors. Leo fanaticky obdivoval Aimara, který tehdy za River hrál. Společně jsme se dívali na jeho zápasy a stali jsme se fanoušky Riveru. Trávili jsme spolu hodně času. Když jsme o víkendu hráli, zůstávali jsme společně v *pensiónu*.

Nestor Rozín: To bylo místo, kde přebývali kluci, kteří bydleli dál. Využívalo se, aby je klub měl pod dohledem, aby si trenéři byli jisté, že zdravě jedli a dobře spali.

Gerardo Grighini: Leo, ta malá veverka, spal úplně nejvýš: ve třetím patře palandové postele. Užívali jsme si to tam, měli jsme společný zájem: bavit se. V té době stála lahev Coca-Coly 1,25 pesa. Byl rok 2000, hrál se pohár Arteaga, to malé mistrovství světa, a my jsme spolu v *pensiónu* strávili něco kolem dvaceti dní. Jednou večer přšelo a my jsme dostali chuť na colu, ale nikdo u sebe neměl ani peso. V té době se zrovna v Argentině začali objevovat takoví ti čističi předních skel auta – ti, co stojí na křižovatce a začnou vám leštit okno. Tak jsme si řekli: „To bychom mohli zkusit, ne? O.K., jdeme. Nějaké drobné vyděláme.“ Leo se navíc ještě schválně umazal bahnem z příkopu u cesty, aby vypadal zbídačeně. Když lidé odjížděli ze supermarketu, on se naklonil a prosil: „Nemáte nějaké drobné, paní?“ A ona mu dala dvě pesa. Od dalšího člověka dostal jeden a půl pesa, pak znovu dvě... Koupili jsme ten večer 56 lahví Coca-Coly! Až budu jednou mít děti, budu jim vyprávět, že nejlepší hráč světa byl můj spoluhráč a kamarád, se kterým jsem prožíval všechno možné.

Quique Domínguez: Říkal jsem svému synovi (argentinskému reprezentantovi) Sebastiánovi, že až nastoupí poprvé za dospělé, klidně třeba za Bocu, i když já fandím Riveru, dám mu svůj Ford Sierra. V den, kdy opravdu nastoupil, jsem to hodně prožíval a přišel jsem trochu později na trénink. Po něm jsem zjistil, že klíče od auta, které jsem mu slíbil, se někam ztratily. Vystrašilo mě to, začal jsem je hledat, vešel jsem zpátky do kabiny a tam jsem narazil na celý tým. Kluci udělali kolečko, uprostřed něj byl Leo, který předstíral, že řídí a dělal zvuk, jaký vydává startující auto. V ruce držel klíče od Sierry a smál se: „Hledáte něco, Santa Clausi?“

Gerardo Grighini: Tehdy jsme byli ještě hodně mladí, takže jsme nemohli na diskotéku. Takže jsme místo toho pořádali různá setkání u někoho doma a zvali holky ze třídy. Já jsem třeba na své narozeniny pozval všechny fotbalové spoluhráče i všechny spolužáky a spolužačky... A začaly vznikat první vztahy. Lucasovy tři sestřenice byly vždycky na seznamu pozvaných: Antonella – Leova žena, Carla – ta nejmladší – a Paula – nejstarší. Leo byl vždycky, fakt vždycky, už v těch deseti nebo jedenácti letech, zamilovaný do Antonelly. Odjakživa. Pravda je, že v té době to nebylo vzájemné. Možná až poté, co se do toho vložil Lucas a trochu je seznámil. Když byla u někoho party, Leo byl stydlivý, nemluvný. My jsme mu pořád říkali: „Tak dělej, Leo, jdi do toho! Proč se trochu nebavíš, jako my ostatní? Když hraješ fotbal, býváš trochu odvážnější, kámo!“ Ale on se dál styděl a zůstával sedět. A že jsme dělali lumpárny? To ne, byli jsme klidné děti. Jo, chodili jsme ven žebrat o peníze, ale to bylo naše jediné uličnictví, nic víc jsme nedělali. Mnohem častěji jsme se sešli u někoho doma a hráli PlayStation. Hlavně u Lucase. U jeho domu byla dvě malá fotbalová hřiště, tak jsme tam chodili a hráli fotbal i po tréninku.

Gerardo Grighini: Brzy bylo jasné, že Leandro Benítez, Lucas a Leo jsou dost dobří, aby mohli jednou hrát první ligu. Ale nikdy mě nenapadlo, že to Leo dotáhne až tak daleko, že se z něj stane nejlepší hráč světa. Často jsme se vzájemně ptali: „Co je ve fotbale tvůj sen?“ Pořád jsme o tom mluvili. A odpověď byla vždycky stejná: „Hrát první ligu.“ Leo snil o tom, že bude hrát za Newell's. Pak se věci

změnily a on skončil v Barceloně, ale myslím, že to nebude víc než pět let (řečeno v roce 2013 – poznámka překladatele), než se vrátí do Newell's. Myslím, že ve třiceti bude zpátky. Až jednou vyhrájeme mistrovství světa, třeba už to příští, třeba si řekne, že už všechno dokázal a vrátí se domů. Myslím, že to tak dopadne.

Ernesto Vecchio: Vždycky jsem říkal, že má před sebou úžasnou budoucnost – a nespletl jsem se. Byl bych šťastný, kdyby se stejně daleko jako on dostali i Rodas, Depetris a další kluci se skvělou technikou. Ale i tak...

Adrián Coria: Strávil jsem dost času sledováním kluků, kteří měli udělat důležitý krok a začít hrát na velkém hřišti, jedenáct na jedenáct. Leo měl tehdy problém se svým vzrůstem. Nikdo nedokázal sehnat dost peněz na léčbu, kterou potřeboval. Říkal jsem Pepetovi (Roberto Puppo, technický ředitel mládeže v Newell's): „Ty přece máš kontakty, máš vliv. Proč se nepokusíš mu pomoci? Až Leo překoná Diega, všechno se ti to vrátí“. Myslím, že tehdy potřeboval na injekce asi 900 pesos na měsíc. Naštěstí mám svědky, kteří mohou potvrdit, že jsem se tehdy opravdu snažil jeho situaci vyřešit, protože jsem věřil, že může být tak dobrý jako Diego. Občas to připomenu Tatovi Martinovi a dalším kamarádům z fotbalového prostředí. On měl prostě nakročeno, aby to určitě dokázal.

AKT 2

Scéna 1

Na potemnělém pódiu se promítá další video. Reklama na Adidas, ve které zní Leův hlas.

„Když mi bylo jedenáct, lékaři zjistili, že mám nedostatek růstového hormonu a že se musím začít léčit, abych vyrostl. Každou noc jsem si musel do nohy píchnout injekci. Noc za nocí, každý den v týdnu, po dobu tří let.

Byl jsem tak malý, že jsem byl jako jedenáctileté dítě s výškou osmi – nebo devítiletého, možná ještě mladšího. Bylo to znát jak na fotbalovém hřišti, tak na ulici mezi kamarády.

Všichni viděli, že když jsem vbíhal na trávník, když jsem šel do školy nebo potom na oběd, vždycky jsem byl nejmenší ze všech.

Hodně odlišný od ostatních. To trvalo až do chvíle, kdy jsem dokončil léčbu – pak jsem začal růst normálně.

Myslím, že to, že jsem byl menší než ostatní, mi pomohlo, abych byl rychlejší a hbitější. A to se mi ve fotbale hodilo.

Co jsem si z téhle zkušenosti vzal? Třeba to, že i něco, co na první pohled vypadá jako neštěstí a hrůza, se může vyvinout v něco pozitivního. Já jsem nakonec dosáhl velkých věcí a díky tvrdé práci a pili jsem se dostal tam, kde jsem.“

Na velké obrazovce se rozsvítí fotka, na které vidíte dvě dětské nohy v krátkých kalhotách a nádobku, která vypadá jako penál, ale ukrývá injekční stříkačku. Leo injekci naplní a pak si jehlu zapíchne do nohy. Video ztmavne. Znovu se rozsvěcuje světlo. A Leo proceduru opakuje, píchá si injekci tentokrát do druhé nohy. Mezitím se rozezní hlas argentinského kluka, který čte pasáže z následujících rozhovorů:

Leo Messi pro *El Gráfico*: „Byl jsem o dost menší než všichni ostatní, ale na hřišti byste to nepoznali. Lidé, kteří mě viděli, jak si píchám injekce, byli překvapení, lekli se toho. Ale pro mě to žádný problém nebyl, nebolelo to. Kamkoli jsem šel, bral jsem si injekci s sebou a hned jsem ji uložil do lednice. Třeba i když jsem šel ke kamarádovi. Když přišel čas, vytáhl jsem ji a zapíchl jehlu přímo do čtyřhlavého svalu. Bylo to tak každou noc. Jeden den jedna noha, další den druhá.“

Světla se znovu rozsvítí, ale stíny zůstávají. Čas pokročil, takže u stolů v Malvinas už sedí jen pár lidí. Dopíjejí poslední pivo.

Nestor Rozín: Když se Leo ze sedmičkového fotbalu posunul do kategorie, která hrála jedenáct na jedenáct, rozdíl se zvyraznil. Newell's byli známí tím, že vychovávali kluky z venkova, kteří byli dobře stavění, dobře živení. A on byl malý.

Gerardo Grighini: Injekce přijal tak, jako by to bylo něco úplně běžného. Nikdy se mi nesvěřil, s čím se vlastně přesně léčí. Nosil s sebou malou krabičku s chlazením, uvnitř měl lahvičky s nějakou kapalinou a také něco, co vypadalo jako tužka s jehlou na konci. Do ní nahoře zasunul lahvičku a pak si injekci píchl do nohy. Týden po týdnu, den za dnem. Vždycky předtím, než šel spát. Sedm dní do jedné nohy, dalších sedm dní do druhé. A dělal to úplně přirozeně, jako

by to byla normálka. Vytáhl jehlu z nohy a ani se na nás nedíval, aby to s námi nemusel řešit. Když jsme byli všichni v *pensiónu* – šestnáct jedenáctiletých kluků – umíte si představit, jak jsme na to koukali... Ale nesmáli jsme se tomu, ani jsme to neprobírali. Nic.

Juan Cruz Leguizamón: Když jste se podívali na jeho nohy, viděli jste, že byly plné malých vpichů. Ale my jsme si nebyli jistí, co to má znamenat. Jako dítě to tak neberete, nevěnovali jsme tomu pozornost. Jediné, o co jsme se zajímali, byl fotbal.

Matías Messi (Leův bratr): Abych řekl pravdu, bylo to pro celou rodinu dost složité. My, bráchové, jsme to necítili tak silně, protože jsme byli ještě mladí. Ale na rodinu to mělo velký vliv.

Gerardo Grighini: To, co ho dostalo na úroveň, na které je teď, byl jeho talent, o tom není sporu. Ale také víra v sebe samého. Zdaleka ne každý je v deseti nebo jedenácti letech tak psychicky silný, aby si mohl říct: „Budu to dělat, protože mi to v budoucnu pomůže“. Sám si vrazit jehlu do nohy, píchat si injekci každý den před spaním. On věděl, že když dodrží pravidla, pomůže mu to, aby si splnil svůj sen o první lize.

Lucas Scaglia (Leův nejlepší kamarád, fotbalista): Nikdy kvůli injekcím nebrečel.

Messiovi se rozhodli pro konzultaci u specializovaného lékaře, protože dobře viděli, že Leo je v deseti letech mnohem drobnější než jiné děti. Domluvili se, že mu provedou testy.

Scéna se promění v konzultační místnost ve starém domě. Doktor Diego Schwarzstein ji před několika lety půjčil svému synovi. Místnost se nachází v prvním patře, do kterého se dá vystoupat po elegantním dřevěném schodišti. Takovém, jaké se stavěly před sto lety. Místnost je malá, něco kolem tří metrů čtverečních. Před vstupními dveřmi je malá čekárna. Vidíme doktora Schwarzsteina v bílém plášti, jak se probírá papíry, které vytáhl ze šuplíku svého psacího stolu. Začíná mluvit a vypráví staré historky.

... A tak mi řekli: „Máme tu kluka, který bude jednou nejlepší, fenomenální. Ale potřebuje vyrůst.“ Pokaždé, když lékaře Newell's něco znepokojí, něco, co podle jejich mínění vyžaduje konzultaci s endokrinologem, zavolají mi a řeknou: „Chtěli bychom, aby ses

podíval na tohohle kluka.“ A tak se Leo s jeho maminkou octli v mé ordinaci.

Abych řekl pravdu, některé věci jsem si zapamatoval a jiné se mi vybavily až dodatečně. Asi tušíte, že jsem ten příběh musel vyprávět tolikrát, abych odpovídal na všechny otázky... Byl jsem na ten případ tehdy hodně zvědavý. Zajímavá náhoda: zrovna ten den, kdy přišel poprvé, 31. ledna 1997, jsem měl narozeniny. Přišel s maminkou a... Stejně jako všem ostatním klukům jsem se mu snažil vysvětlit, že doktoři nemohou pomoci každému, kdo chce vyrůst. Jen tomu, koho trápí nějaký problém, kvůli kterému neroste přirozeně. Takže v podstatě neexistuje žádná univerzální léčba nebo medicína, po které by člověk zaručeně vyrostl. My se snažíme zjistit, jestli nevznikl nějaký problém, který brzdí růst nebo ho komplikuje. Když tenhle problém odhalíme, můžeme pomoci. Proto jsem samozřejmě hned navrhl, že provedeme nějaké testy.

Když je nějaký kluk tak velký, jako byl v té době on, a mohou za to geny, může dělat co chce, ale medicína je na takovou situaci krátká.

To se vždycky snažím vysvětlit, protože pacienti občas očekávají, že jim doktor obstará nějakou zázračnou pilulku. Něco, co jim umožní hrát NBA. A nic takového neexistuje. To jim říkám na rovinu, aby si nedělali nějaké falešné naděje. A pak začnu zjišťovat, co přesně je v nepořádku. Ohledně Lea si vzpomínám na to, že působil hodně introvertně, uzavřeně. Nedokážu říct, jestli pravé slovo je „stydlivý“, nebo „zdrženlivý“. Neřekl bych, že byl vyloženě stydlivý, spíš je prostě introvertní typ. Stydlivý je pro mě někdo, kdo stojí o samotě, neprojevuje se. Nemyslím si, že byl Leo takový. Spíš mi přišel zdrženlivý, opatrný. Museli jste si ho trochu získat, aby vám uvěřil.

Naštěstí miluju fotbal skoro stejně jako on, takže ledy se brzy prolomily, když jsme o něm začali mluvit. Řešili jsme, kdo je jeho idol, na kterého hráče se rád dívá, kde všude hrál a tak podobně. A hodně rychle jsme se spřátelili. Brzy jsem pochopil, že pro něj byla důležitá jediná věc – chtěl se stát fotbalistou.

Když jsem mu vysvětloval, že to, co bude muset podstoupit, je celkem agresivní a nepříjemné vyšetření, napadlo mě, že může

znervóznět. Ale řekl mi: „Chci hrát fotbal.“ Báł se jen toho, že nevyroste natolik, aby z něj mohl být profesionální fotbalista.

Leova diagnóza a následná léčba je poměrně únavná, ale vzhledem k okolnostem jsme pokročili celkem rychle. Na konci devadesátých let jsme ještě neměli potřebnou biochemickou technologii potřebnou k diagnóze, takže to chvílku trvalo. Navíc v Argentíně je občas v takových případech problémem komunikace s pojišťovnou. Pokud pak vyšetření ukáže, že problémem je opravdu nedostatek růstového hormonu, musíte stejně ještě podstoupit další testy, takzvané potvrzující – to aby byla diagnóza úplně jistá. Navíc jeden z parametrů, který je třeba zohlednit, je rychlost růstu. A jediný způsob, jak ji můžete zjistit, je změřit pacienta v den začátku léčby a pak o několik měsíců později. Takže jenom určení diagnózy většinou zabere minimálně tři nebo čtyři měsíce. V Leově případě to, pokud se nepletu, trvalo půl roku.

Samozřejmě se potvrdilo, že mu chybí růstový hormon. Geneticky se už dá vytvořit a pak je nutné si dávku jednou denně vpíchnout pod kůži. Celá léčba byla o tom, dostat do jeho těla něco, co mu chybělo. Potřebnou látku neprodukovalo samo od sebe, muselo se tomu pomoci. Léčba je nákladná, stojí zhruba 1500 dolarů měsíčně. Řekl jsem mu: Budeš si muset píchat injekce.

Doktor vytahuje malou nádobku ze šuplíku, který během rozhovoru otevřel.

Jak reagoval? Už si nevzpomenu. Myslím, že zhruba stejně, jako by reagoval každý v jeho situaci. Nevybavuju si nic neobvyklého.

Injekce vypadá jako pero, které ale místo inkoustu ukrývá růstový hormon. A místo hrotu má na konci jehlu. Je potřeba vložit dávku, regulátor ji odměří a pak se malá jehla, která je dobře skrytá, vpíchne pod kůži. Většinou první dávku píchnu pacientům sám, nebo jim dávám instrukce a dohlížím na ně, dokud se nenaučí, jak na to. Někteří si dávají injekci do stehna, jiní do břicha, do ruky. Je to podobné jako s inzulinem, asi jste viděli, jak to dělají lidé, kteří si ho píchají. Je to opravdu skoro to samé. Každý člověk si musí najít místo na těle, které je pro něj v rámci možností nejvhodnější. Pro Lea byly tím místem nohy.

Když dávám pacientům první injekci, říkám jim: Zůstaň v klidu, vůbec to nebolí. A oni se ptají: Fakt? Opravdu to nezabolí? Na to odpovídám, že když jim injekci dám a oni se budou v tu chvíli dívat jinam, ani si toho nevšimnou. Kousnutí od komára bolí víc. Ta injekce má jehlu, kterou skoro ani nevidíte. Tyhle jehly se mění každý den, nikdy se nezlomí, jsou velice krátké. V současnosti měří maximálně tři milimetry.

Pacienty s tímhle problémem vídám víceméně pravidelně. V době diagnostické fáze jsem Lea viděl čtyřikrát nebo pětkrát během půl roku. Potom přibližně jednou za tři měsíce. S takovým člověkem si vytvoříte vztah, začnete se bavit o různých věcech. U Lea byl hlavním tématem samozřejmě fotbal, protože ho oba milujeme, on hrál za Newell's a já jsem jejich fanoušek. Vždycky jsem se ho ptal: Jak se daří? Kdo vás teď trénuje? Koukáš na tréninky áčka? Prostě takový typ otázek. Časem jsme si vytvořili vztah, který přesahoval medicínskou stránku věci. Pořád jsme se bavili o tom, jak mu to ve fotbale jde, a pak najednou přišel i s tátou a já se ho ptal, jak se má mamka... Jindy přišel s ní, tak jsem se zeptal, jak se má táta. On povídá, že nemohl přijít, protože dělá to a to... A tak jsme si povídali a budovali přátelství. To je můj styl.

A on pořád opakoval jedno a to samé: Chci hrát fotbal.

Snažil jsem se mu pořád vysvětlovat, že léčba nemá nic společného s tím, jestli z něj bude nebo nebude fotbalista – jen měla zaručit, že povyroste. Dá se říct, že kdyby se chtěl stát taxikářem, stejně by se u mě léčil. Pokud by tedy nechtěl být hodně malým taxikářem... Rozdíl je ale samozřejmě v tom, že i kdyby člověk byl opravdu malinký, mohl by se taxikářem stát. Ale stát se za takových podmínek fotbalistou, to by bylo hodně složité. Léčba pomůže v tom, že mu dá šanci to dokázat. Spojení mezi léčbou a fotbalem je v podstatě nepřímé. Léčba vám pomůže vyrůst, a vyšší postava je pro fotbalistu plus. Leo si byl uvnitř jistý, že tohle je cesta, po které chce jít.

Nepamatuju si, že bych ho někdy viděl brečet. V mé ordinaci? Ne, opravdu si na to nevzpomínám. A myslím si, že když se ho zeptáte na chvíle, kdy nejvíc trpěl, na jeho nejhorší okamžiky, určitě se mu nevybaví léčba. Nemyslím si, že by z ní měl nějaké trauma. Je